

**STRATEGIA ROZWOJU
MIASTA I GMINY KUNÓW na
lata 2015 – 2020**

Kunów, 2015

Dokument powstał na zlecenie:

Urzędu Miasta i Gminy Kunów

w oparciu o społeczną diagnozę problemów i potrzeb

oraz zorganizowane warsztaty planowania strategicznego.

W analizie potrzeb wykorzystano materiały ze spotkań warsztatowych, opracowane fiszki projektowe i planowane do realizacji przedsięwzięcia przedstawione przez zainteresowane realizacją strategii grupy interesariuszy z terenu Miasta i Gminy Kunów.

Opracowujący:

firma hITprojekt

we współpracy z Urzędem Miasta i Gminy Kunów oraz lokalnymi liderami i przedstawicielami poszczególnych grup interesariuszy z terenu gminy i miasta Kunów.

Kunów, grudzień 2015 r.

Szanowni Państwo,

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Kunów na lata 2015 – 2020 stanowi podstawowy dokument planistyczny, a zarazem strategiczny dla rozwoju społeczno – gospodarczego naszej gminy. Jest dokumentem definiującym i ściśle określającym, jakie działania i przedsięwzięcia będą podejmowane na obszarze miasta i gminy Kunów, w celu podniesienia jakości życia na terenie oddziaływania strategii. Systematyczny rozwój gminy może być oparty jedynie o przemyślane i zaplanowane działania, które stanowią bezpośrednią odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby i możliwości rozwojowe naszej lokalnej społeczności. Przedstawione planowanie strategiczne w połączeniu z możliwościami finansowania w postaci dotacji unijnych stwarza szansę, iż za sześć lat, jakość życia na terenie gminy i miasta Kunów będzie znacznie bardziej korzystna niż jest to już dzisiaj.

Lech Łodej

Burmistrz Miasta i Gminy Kunów

Strategia rozwoju Miasta i Gminy Kunów

1.	WPROWADZENIE – ETAPY BUDOWANIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW	6
1.1.	Proces budowania strategii	7
1.2.	Analiza ex-post.....	9
1.3.	Elementy zarządzania strategicznego.....	11
	CZĘŚĆ I.....	13
2.	LOKALIZACJA	14
2.1.	Położenie	14
2.2.	Powiązania funkcjonalne	15
2.3.	Struktura sieci osadniczej	16
3.	LUDNOŚĆ.....	17
3.1.	Struktura płci i wieku	17
3.2.	Rynek pracy i bezrobocie.....	19
3.3.	Ruch naturalny/ Ruch migracyjny.....	20
3.4.	Aktywność społeczna mieszkańców	22
4.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	24
4.1.	Infrastruktura drogowa	24
4.2.	Infrastruktura wodociągowa	28
4.3.	Infrastruktura sanitarna.....	31
4.4.	Infrastruktura gazowa i zaopatrzenie w ciepło.....	35
4.5.	Internet.....	38
4.6.	Gospodarka odpadami	39
4.7.	Transport i komunikacja	41
4.8.	Energia elektryczna.....	42
4.9.	Sieć rzeczna.....	43
4.10.	Odnawialne Źródła Energii	44
5.	ŚRODOWISKO	45
6.	GOSPODARKA.....	47
6.1.	Przedsiębiorczość	47
6.2.	Struktura przedsiębiorstw	51
6.3.	Rolnictwo i leśnictwo.....	54
7.	OBSZAR SPOŁECZNY	55
7.1.	Oświata i edukacja.....	55
7.2.	Sport i rekreacja.....	59
7.3.	Ochrona zdrowia	60
7.4.	Bezpieczeństwo	62
7.5.	Pomoc społeczna	63
8.	TURYSTYKA I REKREACJA	66
8.1.	Walory środowiska przyrodniczego.....	66
8.2.	Walory środowiska kulturowego.....	69

8.3.	Infrastruktura turystyczna	73
8.4.	Imprezy i tradycje miejscowe	75
9.	Analiza potrzeb i zgłaszanych problemów społecznych przez mieszkańców	77
10.	PODSUMOWANIE DIAGNOZY SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ – ANALIZA SWOT MIASTA I GMINY KUNÓW	84
	CZĘŚĆ II.....	92
11.	Wizja i cele strategiczne	93
11.1.	Wizja rozwoju Miasta i Gminy Kunów.....	93
11.2.	Cele strategiczne	94
11.3.	Kierunki działań	98
11.	FINANSOWANIE.....	107
12.	MONITORING WDRAŻANIA STRATEGII.....	107
	ZAŁĄCZNIK NR 1	112
	ZAŁĄCZNIK NR 2	113
	ZAŁĄCZNIK NR 3	114
	ZAŁĄCZNIK NR 4	115
	ZAŁĄCZNIK NR 5	116

1. WPROWADZENIE – ETAPY BUDOWANIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW

Powstanie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kunów zostało zainicjowane przez władze gminy, które podjęły decyzję o potrzebie aktualizacji obecnego dokumentu. Głównym powodem aktualizacji była potrzeba dostosowania planowania strategicznego na poziomie gminy do obecnych warunków i możliwości finansowo – technicznych gminy, jak również uwzględnienia aktualnych dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i krajowym w strukturze działań i przedsięwzięć podejmowanych na obszarze oddziaływania i realizacji strategii. Ważnym elementem wpływającym na potrzebę aktualizacji strategii jest również rozpoczęcie wdrażania nowego programowania w zakresie realizacji projektów unijnych w perspektywie budżetowej 2014 – 2020, która stawia przed naszym krajem i regionem nowe możliwości, ale również nowe wyzwania. W tym kierunku kluczowym wyzwaniem przed planowaniem strategicznym na poziomie gminy jest wdrożenie unijnej strategii wzrostu na okres 2010 – 2020, strategii Europa 2020. W ten sposób aktualizacja obecnej strategii stanowi niezbędny element dostosowania strategicznego planowania na poziomie lokalnym do strategicznego podejścia na poziomie regionu, kraju i Unii Europejskiej, w tym wykorzystania możliwości i szans programowania unijnego, umożliwiającego realizację przedsięwzięć planowanych przez grupy interesariuszy na terenie miasta i gminy Kunów.

Opracowanie strategii oparto o analizę potrzeb i problemów lokalnej społeczności wyrażoną, poprzez opinie mieszkańców przedstawiane w trakcie badania ankietowego, a także poprzez spotkania i konsultacje z liderami i przedstawicielami poszczególnych grup interesariuszy z terenu gminy i miasta Kunów.

Strategia została opracowana dla horyzontu czasowego 2015 – 2020, zgodnie z analizą dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym, krajowym i unijnym, mających znaczenie dla warunków i podstawy realizacji strategii na poziomie miasta i gminy Kunów. Horyzont czasowy został również dostosowany do aktualnego programowania unijnego 2014 – 2020, w ramach którego istotna część projektów będzie finansowana. W głównej mierze związane jest to realizacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020.

Metodologia opracowanej strategii opiera się o analizę stanu obecnego i obecnej sytuacji społeczno – gospodarczej Miasta i Gminy Kunów, a następnie przedstawienie i zdefiniowanie docelowej i prognozowanej sytuacji gminy w okresie analizy tj. do roku 2020. W ten sposób metodologia budowania strategii oparta została o metodologię projektową, w tym analizę stanu obecnego, określenie celów i stanu docelowego (rezultatów), do jakich zmierzać będą określone cele, działania i przedsięwzięcia w okresie realizacji strategii 2015 – 2020. W procesie budowanej strategii rozszerzono okres obowiązywania strategii o dodatkowe dwa lata, jako okres kontynuowania i realizacji projektów wynikających z programowania i dokumentów strategicznych z okresu 2014 – 2020.

1.1. Proces budowania strategii

Proces budowy/aktualizacji strategii został zapoczątkowany powołaniem zespołu roboczego i analizą ex-post dotychczas obowiązującego dokumentu strategicznego gminy. W ramach zespołu zorganizowano cykl warsztatów dla grup interesariuszy zaangażowanych w opracowanie i realizację strategii.

Harmonogram prac zespołu roboczego:

Etap I. Powołanie zespołu roboczego, analiza ex-post

Skład zespołu roboczego zawarty jest w Załączniku Nr 1.

Etap II. Warsztaty w zespole roboczym

Wprowadzenie do strategii – warsztaty I dzień 10.09.2015 r.

- a. Otoczenie – strategii i programy oddziałujące na planowanie strategiczne w gminie, w tym:
 - Strategia EUROPA 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;
 - Strategia Rozwoju Kraju 2020;
 - Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020;
 - Strategia Badań i Innowacyjności (RIS3) - Od absorpcji do rezultatów – jak pobudzić potencjał województwa świętokrzyskiego 2014-2020+;
 - Strategia Rozwoju Turystyki w Woj. Świętokrzyskim na lata 2014 – 2020.
- b. Programy i źródła finansowania zewnętrznego
- c. Diagnoza – analiza SWOT – rozpoczęcie analizy SWOT w sektorach:
 - Ludność
 - Infrastruktura lokalna publiczna
 - Środowisko naturalne
 - Turystyka

Warsztaty w zespole roboczym – Diagnoza i analiza SWOT - warsztaty II dzień 16.09.2015 r.

1. Analiza celów i zadań wynikających ze strategii krajowych, branżowych.

Krótkie podsumowanie warsztatów „Wprowadzenie do strategii – warsztaty I dzień”, w szczególności w zakresie zdefiniowania kluczowych polityk i celów mających bezpośredni wpływ na Strategię Rozwoju Miasta Kunów.

2. Praca w grupach w zakresie analizy SWOT w sektorach:

Analiza SWOT opracowana została w oparciu o pracę dwóch zespołów:

I grupa samorządowa – inwestycje publiczne - środowisko

1) Ludność – mieszkańcy:

- a. Migracje;
- b. Dochodowość;

- c. Rynek pracy – zatrudnienie;
- d. Ludność wg. grup zawodowych;
- e. Ludność wg. grup wieku;
- f. Prognoza ludności;
- 2) Infrastruktura lokalna publiczna – inwestycje publiczne:**
 - a. Drogi i skomunikowanie, dostępność komunikacyjna, położenie;
 - b. Wodociągi i kanalizacja;
 - c. Odpady – składowiska;
- 3) Środowisko naturalne:**
 - a. Walory i jakość środowiska naturalnego;
 - b. Poziom zanieczyszczeń;
 - c. Energia odnawialna i podstawy OZE;
 - d. Surowce i podstawy działalności gospodarczej w oparciu o zasoby naturalne;
- 4) Działalność gospodarcza – przedsiębiorczość – rolnictwo:**
 - a. Liczba firm – gospodarstw rolnych;
 - b. Tereny inwestycyjne – obszary rolnicze;
 - c. Bariery w rozwoju przedsiębiorczości – w rozwoju rolnictwa;
 - d. Obszary szans i możliwości rozwoju działalności gospodarczej i rolniczej na terenie analizy;
- 5. Fundusze pomocowe – poziom pozyskiwania - współpraca gospodarcza.**

II grupa – mieszkańcy, sport, kultura, oświata, turystyka

- 1) Oświata:**
 - a. Liczba uczniów w szkołach;
 - b. Dostępność do infrastruktury edukacyjnej;
 - c. Jakość nauczania;
 - d. Jakość infrastruktury;
- 2) Turystyka:**
 - a. Obecna oferta turystyczna;
 - b. Atrakcje i inne formy dające szansę rozwoju turystyki i sektora około turystycznego;
- 3) Kultura:**
 - a. Dostępność do oferty kulturalnej;
 - b. Jakość oferty;
 - c. Liczba wydarzeń kulturalnych w gminie;
 - d. Dziedzictwo kulturowe;
- 4) Organizacje pozarządowe:**
 - a. Sektory działania;
 - b. Aktywność społeczna – wolontariat;
 - c. Liczba działających podmiotów;
- 5) Sport:**
 - a. Aktywność;
 - b. Dostępność do infrastruktury rekreacyjno – sportowej;
- 6) Ochrona zdrowia i opieka społeczna:**
 - a. Jakość i dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

3. Projekty i zadania w poszczególnych analizowanych obszarach.

Zadanie obejmowało zdefiniowanie kluczowych rodzajów projektów wynikających z analizy SWOT i potrzeb poszczególnych sektorów, mieszkańców i branż w zakresie rozwoju społeczno – gospodarczego Miasta i Gminy Kunów. W trakcie zadania formułowano i zbierano planowane do realizacji na obszarze strategii projekty na podstawie fiszek projektowych.

Etap III. Diagnoza – uspołecznienie strategii – konsultacje społeczne

Badanie ankietowe/spotkania/konsultacje:

- spotkania z mieszkańcami;
- spotkania z przedsiębiorcami/rolnikami;
- spotkanie z radnymi.

Konsultacje prowadzone były w oparciu o organizowane spotkania i prowadzone badanie ankietowe wśród mieszkańców i podmiotów zainteresowanych realizacją strategii na obszarze gminy. W załączniku Nr 2 znajdują się wzorce stosowanych ankiet.

Etap IV. Warsztaty w zespole roboczym III dzień

- a) Podsumowanie badania;
- b) Analiza SWOT – ocena – zmiana;
- c) drzewo celów i problemów – ocena – zmiana;
- d) formułowanie celów, działań i programów.

Etap V. Opracowanie strategii i poddanie jej konsultacjom społecznym

- a) Opracowanie wersji roboczej strategii;
- b) Konsultacje społeczne strategii;
- c) Przyjęcie strategii przez Radę Miasta i Gminy Kunów.

1.2. Analiza ex-post

Analizę ex-post obowiązującego dotychczas dokumentu strategii oparto o Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kunów za lata 2011 – 2014. Sprawozdanie stanowi załącznik Nr 2 do strategii. Kluczową sugestią sprawozdania jest wskazanie potrzeby dokonania aktualizacji dotychczas obowiązującej strategii, w celu jej dostosowania do aktualnych warunków programowania i aktualnych zmian strategicznych na poziomach oddziaływujących na warunki społeczno – gospodarcze na terenie gminy i miasta Kunów.

W podsumowaniu do obecnie obowiązującej strategii zespół opracowujący sprawozdanie zawarł własne rekomendowane sugestie, które należałoby uwzględnić w nowej wersji strategii:

1. Zwiększyć aktywność udziału gminy Kunów w Lokalnej Grupie Działania „Krzemienny Krąg” celem wsparcia działalności statutowej organizacji pozarządowych na terenie naszej gminy.

2. Rozważyć potrzebę utworzenia Grupy Partnerskiej (wspólnie ze Stowarzyszeniem Przedsiębiorców Miasta i Gminy Kunów lub Związku Stowarzyszeń. Taki poziom organizacji może zapewnić:
 - sprawniejszą i obejmującą większą liczbę odbiorców dla wzajemnego komunikowania się;
 - wzmocnienie kręgu liderów działających na rzecz wspólnych interesów lokalnych;
 - zwiększenie wpływu społeczności lokalnych na procesy decyzyjne;
 - wzrost poziomu integracji społecznej.
3. Powołać zespół lub osobę koordynującą i pomocną w inicjowaniu, tworzeniu i realizacji projektów w kontekście nowych zasad i programów pozyskiwania środków zewnętrznych w latach 2014 – 2020.
4. Nadanie priorytetu tym wydatkom budżetowym, które mają charakter inwestycyjny, a nie konsumpcyjny.
5. Zintensyfikować działania w celu pełniejszej realizacji celu strategicznego: Rozwój Turystyki.
6. W zakresie ochrony środowiska rozważyć wprowadzenie zadań dot. odnawialnych źródeł energii.
7. Szukanie nowych możliwości działań finansowych na przykładzie innych gmin w Polsce, pomocnych dla wzrostu dochodów własnych w budżecie gminy Kunów.
8. Podjąć działania mające na celu konsekwentne wdrożenie oszczędności w oświacie oraz promowania kunowskich placówek oświatowych wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.
9. Wypracowanie nowych zasad współpracy z przedsiębiorcami działającymi na terenie naszej gminy oraz zapewnienie „przyjaznych” warunków dla nowych przedsiębiorców poprzez:
 - podjęcie działań wizerunkowych wzmocniających dobre postrzeganie Kunowa, jako przyjaznego dla właścicieli firm i aktywności zawodowej;
 - stworzenie w Urzędzie Gminy Kunów „punktu informacyjnego” dla poszukujących pracy, którego pracownik będzie znał aktualne potrzeby naszych przedsiębiorców oraz bieżące oferty PUP w Ostrowcu Św.;
 - działania informacyjno – wizerunkowe skierowane do młodzieży szkół kunowskich promujące „etos dobrej pracy”, historię rozwoju przedsiębiorczości kunowskiej (np. stworzenie regionalnego muzeum techniki związanej z naszą gminą);
 - poszukiwanie rozwiązań optymalizujących politykę podatkową;
 - opracowanie regulaminu konkursu „Przedsiębiorca Roku Gminy Kunów”, pierwsza edycja za rok 2015.
10. Opracowanie perspektywy nabywania przez gminę nowych gruntów pod budownictwo jednorodzinne dla nowych mieszkańców gminy Kunów.
11. Szukanie nowych wzorów działań finansowych na przykładzie innych gmin w Polsce, pomocnych dla wzrostu dochodów własnych w budżecie gminy Kunów.
12. Przeprowadzenie analizy dot. możliwości systemowej współpracy przy budowie i rozwoju infrastruktury turystyczno – wypoczynkowej.
13. Zaktualizować listę zadań do realizacji w perspektywie najbliższych 3 – 4 lat.

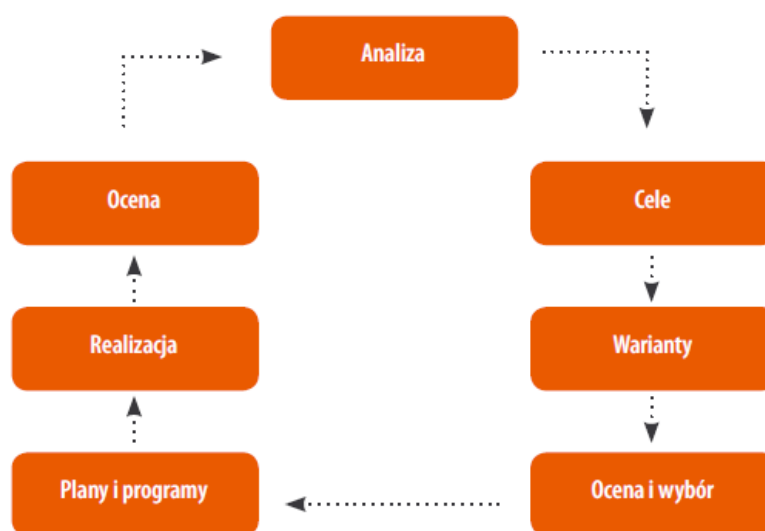

Wskazane rekomendacje stanowiły również podstawę formułowania i aktualizacji obszarów strategicznego działania w perspektywie 2014 – 2020.

1.3. Elementy zarządzania strategicznego

Opracowując Strategię Miasta i Gminy Kunów na lata 2014 – 2020 oparto się o poradnik „*Planowanie strategiczne - Poradnik dla pracowników administracji publicznej*”.

Formułując i opracowując strategiczne planowanie na obszarze gminy wykorzystano proces budowania i realizacji strategii według poniższego schematu.

RYSUNEK 1. PROCES BUDOWANIA I REALIZACJI STRATEGII¹

Elementy zarządzania strategicznego

W procesie budowy strategii zastosowano elementy zarządzania strategicznego, które obejmowały etapy: planowania, finansowania, monitoringu, wdrażania i ewaluacji, zgodnie z powyżej zamieszczonym schematem.

PLANOWANIE

Panowanie daje podstawę do kontroli i zarządzania rozwojem², pozwala również skonstruować cele i dążyć do ich realizacji, w ściśle określonych warunkach i określonym środowisku. Planowanie strategiczne definiuje etapy i warunki rozwoju społeczno - gospodarczego gminy, tworzy mapę kroków i działań prowadzących do założonego celu nadrzędnego, dostosowanego do potrzeb i warunków danej społeczności lokalnej.

FINANSOWANIE

Finansowanie stanowi nieodłączny element planowania i realizacji poszczególnych działań w trakcie projektowania, wdrażania i realizacji strategii. Na etapie samego planowania

¹ „Planowanie strategiczne - Poradnik dla pracowników administracji publicznej”.

² „Planowanie strategiczne - Poradnik dla pracowników administracji publicznej”.

obejmuje projektowanie założeń finansowych i przewidzianych środków na realizację poszczególnych przedsięwzięć. Szczegółowe harmonogramy finansowe tworzone są dopiero na poziomie planów wdrażania, programów operacyjnych czy poszczególnych projektów. Jednak zdefiniowanie i określenie znaczenia realizacji poszczególnych celów i działań dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy powinno mieć umiejscowienie również w wartościach planowanych wydatków i budżetów dla poszczególnych obszarów strategicznych.

MONITORING

Prawidłowe budowanie strategii i jej planowanie powinno uwzględniać etap monitoringu. Jest to system wskaźników definiujących i weryfikujących określone w strategii cele, a w głównej mierze weryfikację docelowego stanu, poprzez weryfikację stanów przejściowych, kontrolnych. Etap monitoringu zakłada przedstawienie form i podstawę badania z określeniem źródła pozyskiwania danych.

WDRAŻANIE

Docelowy punkt realizacji strategii – oparty o ogólne założenia strategiczne rozpisane w okresie długofalowym, często kilkuletnim.

EWALUACJA

Rodzaje ewaluacji ze względu na moment ich przeprowadzenia wyróżniamy³:

- ewaluacja *ex-ante* – przeprowadzana jest w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów projektu,
- ewaluacja *on-going* – ma miejsce w trakcie realizacji, zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć złożonych, o długim okresie wdrożenia, gdy możliwe i celowe są korekty,
- ewaluacja *ex-post* – po zakończeniu wdrożenia.

³ „Planowanie strategiczne - Poradnik dla pracowników administracji publicznej”.

CZĘŚĆ I

DIAGNOZA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA

Czyli gdzie jesteśmy dziś?

2. LOKALIZACJA

2.1. Położenie

Miasto i Gmina Kunów położone są u podnóża Gór Świętokrzyskich, w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Gmina wchodzi w skład powiatu ostrowieckiego obok 5 innych jednostek administracyjnych tj. miasta - Ostrowiec Świętokrzyski, gminy miejsko-wiejskiej Ćmielów oraz gmin wiejskich: Bałtów, Bodzechów i Waśniów.

RYSUNEK 2. LOKALIZACJA GMINY

Dane mapy- Google 2015 r.

Teren gminy podzielony jest na 17 sołectw i dwa osiedla:

1. Sołectwo Biechów	10. Sołectwo Małe Jodło
2. Sołectwo Boksycza	11. Sołectwo Miłkowska Karczma
3. Sołectwo Bukowie	12. Sołectwo Nietulisko Duże
4. Sołectwo Chocimów	13. Sołectwo Nietulisko Małe
5. Sołectwo Doły Biskupie	14. Sołectwo Prawęcín
6. Sołectwo Janik	15. Sołectwo Rudka
7. Sołectwo Kolonia Inwalidzka	16. Sołectwo Udzićów
8. Sołectwo Kolonia Piaski	17. Sołectwo Wymysłów
9. Sołectwo Kurzacze	18. Osiedle Kunów
	19. Osiedle Kunów Piaski

2.2. Powiązania funkcjonalne

Gmina leży na obszarze dawnego Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, przy głównym ciągu komunikacyjnym tzw. „ściany wschodniej”. Przez miasto Kunów przebiega droga krajowa nr 9 (E371) Warszawa-Rzeszów. W mieście znajduje się stacja kolejowa Kunów na trasie linii nr 25 Skarżysko-Kamienna – Ostrowiec Świętokrzyski. Przez miasto przechodzi także niebieski szlak turystyczny z Łysej Góry do Pętkowic oraz niebieski szlak rowerowy ze Skarżyska-Kamiennej do Ostrowca Świętokrzyskiego.

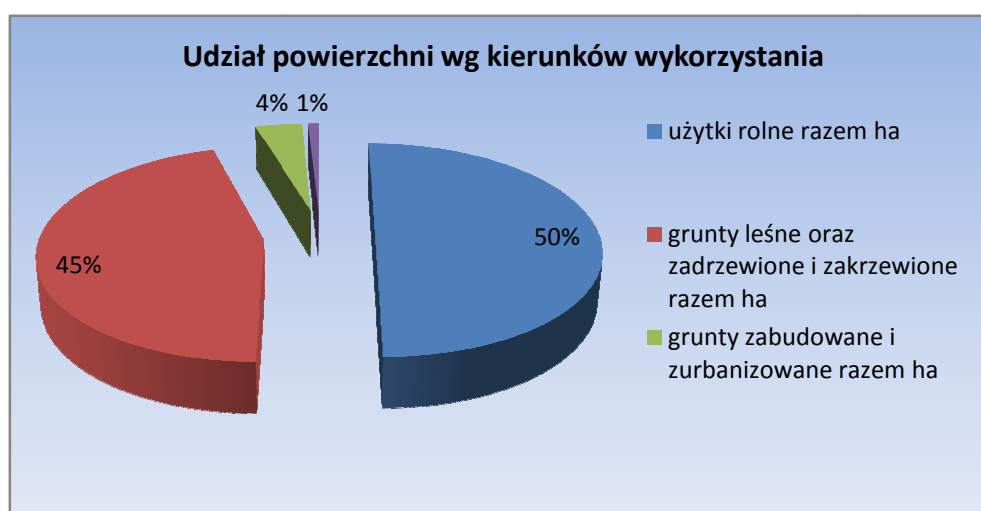
Gmina leży w powiecie, który jest na drugim miejscu w województwie świętokrzyskim pod względem potencjału przemysłowego, ludnościowego, intelektualnego i kulturowego.

Gmina graniczy z gminami Waśniów, Bodzechów, i co istotne z ważnym ośrodkiem miejskim województwa świętokrzyskiego, jakim jest Ostrowiec Świętokrzyski. Ponadto sąsiaduje z gminami powiatu starachowickiego: Pawłów i Brody oraz gminą Sienno w powiecie lipskim województwa mazowieckiego.

Miasto Ostrowiec Świętokrzyski, z którym graniczy gmina, wywierało i wywiera bardzo duży wpływ na jej rozwój. Zapewnia dla wielu mieszkańców miejsca pracy i nauki oraz jest głównym miejscem zaopatrzenia ludności a także zbytu produktów rolnych. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania można powiedzieć, że gmina ma charakter podmiejski.

Powierzchnia gmina wynosi 113,56 km² z czego 51,27 km² zajmują lasy i grunty leśne, użytki rolne – 56,49 km², grunty zabudowane i zurbanizowane – 42,8 km², nieużytki 9,2 km², pozostałe grunty – 1,5 km². Gęstość zaludnienia gminy wynosi średnio 88 osób na 1 km².

RYSUNEK 3. UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW WG. WYKORZYSTANIA⁴

Źródło GUS BDL; stan na 2014 r.

⁴ Dane GUS BDL;

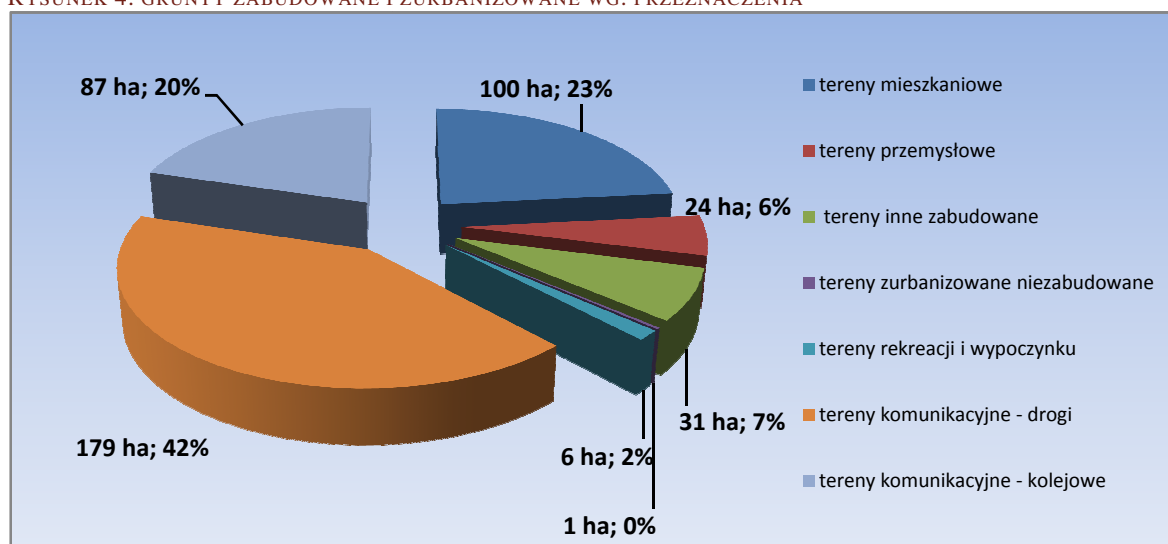
2.3. Struktura sieci osadniczej

Głównym ośrodkiem gminy jest miasto Kunów, położone nad rzeką Kamienną, które znajduje się 8 km na północny- zachód od Ostrowca Świętokrzyskiego. Jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej.

W skład gminy, oprócz miasta Kunów, wchodzi 17 sołectw. Sieć osadnicza gminy jest równomiernie rozproszona, ale miejscowości dzielą stosunkowo duże odległości. Rozległość gminy i ukształtowanie terenu skutkuje utrudnieniami w powszechnej komunikacji. Największe utrudnienia dojazdowe/komunikacyjne z odległych od centrum gminy miejscowości mają mieszkańcy miejscowości: Małe Jodło, Prawęcín, Miłkowska Karczma, Biechów i Kurzacze.

Struktura sieci osadniczej wykazuje narastanie intensywności zabudowy prostopadle do osi drogi nr 9. Tereny mieszkaniowe stanowią 23% gruntów zabudowanych w gminie. Największy udział tego wskaźnika stanowią tereny komunikacyjne – ok. 42%. Tereny przemysłowe ulokowane głównie w granicach miasta zajmują powierzchnię 24 ha.

RYSUNEK 4. GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE WG. PRZEZNACZENIA⁵

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS BDL; stan z 2014 r.

Gmina posiada Plan Zagospodarowania Przestrzennego, dostępne tereny pod zabudowę oraz dobre warunki do rozwoju mieszkalnictwa (budownictwo indywidualne – rezydencjonalne, zagrodowe).

Wyzwania w obszarze Lokalizacji:

- Wykorzystanie uwarunkowań naturalnych wynikających z położenia geograficznego, komunikacyjnego gminy i sąsiedztwa z ważnym ośrodkiem miejskim.
- Poprawa wewnętrznych powiązań komunikacyjnych

⁵ Dane: GUS BDL

3. LUDNOŚĆ

W 2014 r. w gminie odnotowano kolejny spadek liczby ludności, przy czym był on mniejszy niż w roku 2013 (- 0,18% wobec - 0,47%). Pomimo pewnego wyhamowania, natężenie ubytków ludnościowych pozostało wysokie, zarówno w wyniku strat naturalnych, jak i migracyjnych. Spowodowały one na przestrzeni czterech lat spadek przyrostu rzeczywistego ludności o 1,12% (o 113 osób).

Pomijając miasto powiatowe, skala tego spadku plasuje gminę na trzecim miejscu w powiecie ostrowieckim, za gminą Bałtów z ponad 6 % spadkiem i gminą Ćmielów z ponad 2% spadkiem liczby ludności. Na tle kraju, gdzie ludność Polski uległa jedynie niewielkiemu zmniejszeniu o 0,1%, są to jedne z najwyższych danych.

TABELA 1. LICZBA LUDNOŚCI NA TLE GMIN SĄSIEDNICH⁶

	Jednostka terytorialna	ogółem					Zmiana liczby ludności do roku bazowego
		2010	2011	2012	2013	2014	2014 rok
		osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	
1.	Bodzechów	13756	13689	13636	13690	13679	-0,56%
2.	Kunów	10131	10151	10083	10036	10018	-1,12%
3.	Ćmielów	7834	7798	7731	7694	7625	-2,67%
4.	Waśniów	7115	7107	7122	7095	7059	-0,79%
5.	Bałtów	3830	3788	3711	3626	3569	-6,81%

Źródło GUS Bank danych lokalnych

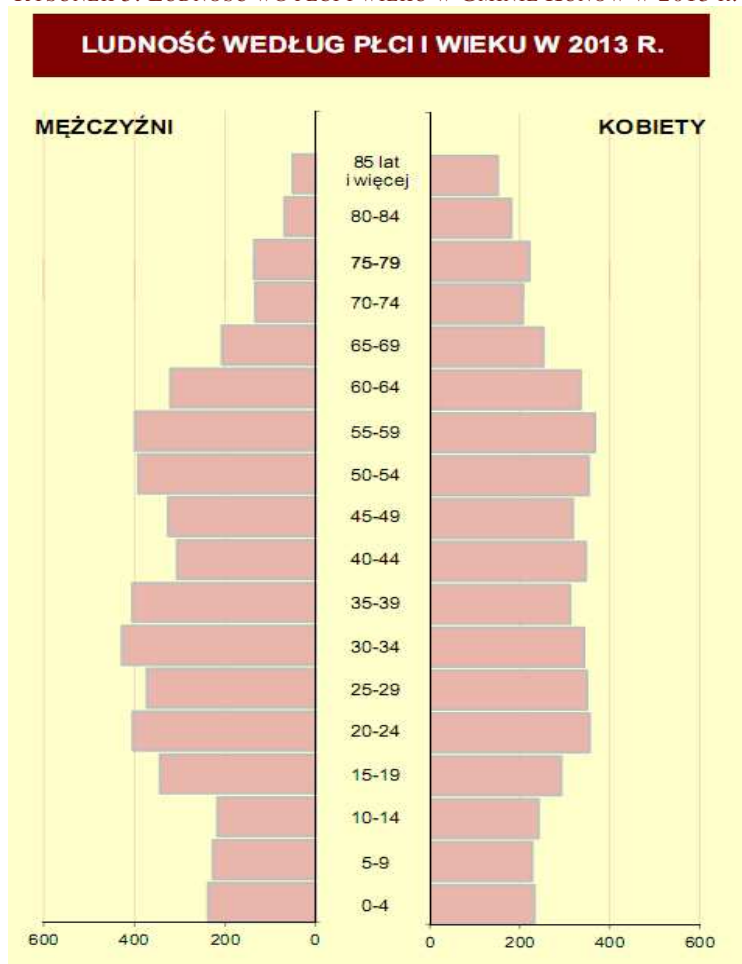
3.1. Struktura płci i wieku

Podobnie, jak w całym kraju, ludność gminy starzeje się z każdym rokiem. Wiek środkowy ludności, tzw. mediana, przesunął się z przedziału wiekowego 40-44 lat w 2011 r. do przedziału 45-49 lat w 2013 r. i 2014 r.

Struktura ludności według płci nie ulega większym zmianom. Podobnie, jak w latach poprzednich, nieznaczną większość mieszkańców gminy stanowiły kobiety, których udział w 2014 r. kształtował się na poziomie 50,6 % (w 2011 r. – 50,7 %). W 2014 r. na 100 mężczyzn przypadało 103 kobiet (w kraju – 107).⁷

⁶ Na podstawie danych GUS BDL

⁷ Na podstawie danych GUS BDL

RYSUNEK 5. LUDNOŚĆ WG PŁCI I WIEKU W GMINIE KUNÓW W 2013 R.⁸

Źródło- Urząd Statystyczny w Kielcach; Vademecum samorządowca z roku 2014.

Warto zaznaczyć, że znaczna przewaga kobiet występuje w grupie wiekowej 0-15 oraz 65 i więcej lat. O ile w przedziale wiekowym od 15 do 64 lat na 100 mężczyzn w gminie przypadało średnio 90 kobiet, to w grupie wiekowej 65-79 lat już 165, a w wieku 80 lat i wyżej było ponad dwukrotnie więcej kobiet niż panów (tj. na 100 mężczyzn 277 kobiet). Tendencje te nie uległy zmianom na przestrzeni ostatnich lat.⁹

W stosunku do stanu na koniec 2011 r. liczebność dzieci i młodzieży w wieku 0–17 lat zmniejszyła się aż o 5,7%. Udział przedprodukcyjnej grupy wiekowej w ogólnej liczbie ludności obniżył się na przestrzeni trzech lat z 18,3% do 16,9% (w województwie – z 17,6% do 17,0%). Największą subpopulację wśród nich stanowiła młodzież 17–letnia (6,8% wobec 8,3% w 2011r.). Najmłodsze dzieci w wieku 0–6 lat stanowiły w 2014 r. 39,1% omawianej grupy i 6,6% ogółu społeczeństwa (dwa lata wcześniej odpowiednio: 36,2% i 6,6%)¹⁰.

⁸ Na podstawie danych GUS BDL

⁹ Na podstawie danych GUS BDL

¹⁰ Na podstawie danych GUS BDL

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

TABELA 2. LUDNOŚĆ WG WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM - UDZIAŁ %¹¹

Jednostka terytorialna	w wieku przedprodukcyjnym				w wieku produkcyjnym				w wieku poprodukcyjnym			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Kunów	18,3	17,7	17,3	16,9	63,2	63,5	63,4	63,3	18,5	18,8	19,3	19,8
Bodzechów	18,1	17,9	17,4	17,2	62,5	62,4	62,4	62,4	19,4	19,7	20,2	20,5
Bałtów	18,0	17,3	16,7	16,5	61,5	61,6	61,6	61,8	20,5	21,1	21,7	21,7
Ćmielów	17,8	17,3	16,7	16,4	61,6	61,8	62,0	61,7	20,6	21,0	21,3	21,9
Waśniów	20,2	19,9	19,6	19,4	61,1	60,6	60,6	60,5	18,7	19,4	19,7	20,1

Źródło: GUS Bank danych lokalnych

Wyrazem postępującego procesu demograficznego - starzenia się społeczeństwa jest rosnący odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Na przestrzeni lat 2011-2014 zwiększył się on o 1,3 p. proc. i przeważa względem gmin ościennych w powiecie ostrowieckim.

TABELA 3. LUDNOŚĆ WG WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM - LICZBA¹²

Jednostka terytorialna	ogółem			w wieku przedprodukcyjnym			w wieku produkcyjnym			w wieku poprodukcyjnym		
	ogółem			ogółem			ogółem			ogółem		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Bodzechów	13636	13690	13679	2436	2386	2348	8514	8541	8532	2686	2763	2799
Kunów	10083	10036	10018	1782	1740	1697	6404	6359	6340	1897	1937	1981
Ćmielów	7731	7694	7625	1335	1286	1254	4775	4771	4701	1621	1637	1670
Kunów - obszar wiejski	6935	6938	6958	1232	1225	1206	4434	4415	4428	1269	1298	1324
Waśniów	7122	7095	7059	1420	1391	1368	4319	4303	4271	1383	1401	1420
Bałtów	3711	3626	3569	641	606	590	2286	2232	2205	784	788	774
Kunów - miasto	3148	3098	3060	550	515	491	1970	1944	1912	628	639	657

Źródło: GUS Bank danych lokalnych

3.2. Rynek pracy i bezrobocie

Z punktu widzenia wpływu sytuacji demograficznej na rynek pracy, najbardziej interesująca jest populacja ludności w wieku aktywności zawodowej (kobiety 18–59 lat, mężczyźni 18–64 lata) stanowiąca potencjalne zasoby pracy. Na przestrzeni czterech lat udział osób w wieku produkcyjnym w ludności ogółem nie uległ większym zmianom i utrzymuje się średnio na poziomie 63,4%.

Tak jak w innych gminach ościennych i całym regionie, dużym problemem jest nadal utrzymujące się na wysokim 13% poziomie bezrobocie, choć w ciągu czterech lat to najniższa nota. Rekordowe odnotowano w 2013 r. aż 16 %.

¹¹ Na podstawie danych GUS BDL

¹² Na podstawie danych GUS BDL

O skali zjawiska bezrobocia w gminie i gminach ościennych świadczą poniższe dane:

TABELA 4. POZIOM BEZROBOCIA¹³

Jednostka terytorialna	Liczba bezrobotnych														
	ogółem					mężczyźni					kobiety				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Bałtów	268	280	298	277	213	136	151	158	144	107	132	129	140	133	106
Bodzechów	1080	1171	1196	1215	1036	529	566	622	605	536	551	605	574	610	500
Ćmielów	654	673	685	682	575	339	322	349	335	301	315	351	336	347	274
Kunów	917	970	986	1025	822	440	442	480	506	414	477	528	506	519	408
Waśniów	411	397	412	435	357	211	193	213	242	215	200	204	199	193	142

Źródło GUS BDL

TABELA 5. STOPA BEZROBOCIA¹⁴

Jednostka terytorialna	STOPA BEZROBOCIA														
	ogółem					mężczyźni					kobiety				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Powiat ostrowiecki	11,6	11,9	12,5	12,8	10,6	10,4	10,5	11,5	11,9	10,2	12,9	13,5	13,6	13,8	11,1
Bałtów	11,5	12,0	13,0	12,4	9,7	10,5	11,7	12,5	11,6	8,8	12,8	12,5	13,7	13,4	10,8
Bodzechów	12,6	13,7	14,0	14,2	12,1	11,6	12,4	13,7	13,2	11,7	13,7	15,1	14,5	15,4	12,7
Ćmielów	13,6	14,0	14,3	14,3	12,2	13,0	12,3	13,3	12,8	11,6	14,3	16,0	15,6	16,1	13,0
Kunów	14,4	15,1	15,4	16,1	13,0	12,7	12,6	13,7	14,5	11,8	16,4	18,1	17,5	18,1	14,3
Waśniów	9,5	9,1	9,5	10,1	8,4	8,8	8,0	8,9	10,1	9,1	10,3	10,5	10,4	10,1	7,5

Źródło GUS BDL

3.3. Ruch naturalny/ ruch migracyjny

Przemiany związane ze strukturą wiekową populacji są istotnym elementem procesów ludnościowych. Struktura ta stanowi bowiem wypadkową uwarunkowań demograficznych i gospodarczych gminy i regionu, oddziałujących bezpośrednio na ruch naturalny i migracje ludności. Na przestrzeni czterech lat ruch naturalny w gminie zmieniał się niejednorodnie. Liczba urodzeń była stabilna i wahała się między 88 w 2011, a 86 w 2014 r., jedynie rok 2013 przyniósł zaledwie 78 urodzeń. Natomiast liczba zgonów z roku na rok jest wyższa w stosunku do liczby urodzeń. W 2014 r. umarło o 17,3% osób więcej niż przyszło na świat, a w rekordowym 2012 r. różnica ta wynosiła 36,9%.

TABELA 6. DANE DEMOGRAFICZNE¹⁵

	2011	2012	2013	2014
Stan ludności ogółem	10 159	10 052	9 993	9 981
Kobiety	5 153	5 090	5 064	5 077
mężczyźni	5 006	4 962	4 929	4 904
Urodzenia ogółem	88	89	78	86
Zgony ogółem	95	141	109	104
Zameldowania	117	88	99	115
Wymeldowania	124	152	132	121

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Kunów

¹³ Na podstawie danych GUS BDL

¹⁴ Na podstawie danych GUS BDL

¹⁵ Na podstawie danych UMIG Kunów

Na przestrzeni ostatnich lat w gminie notowano stały ubytek migracyjny. Pełna obserwacja migracji, zarówno wewnętrznych, jak i zagranicznych, jest utrudniona, gdyż oficjalna statystyka ukazuje tylko zarejestrowane zameldowania i wymeldowania ludności. Statystycznie opisane migracje są więc tylko pewną częścią rzeczywistych ruchów wędrowniczych ludności. Dlatego też analiza danych dotyczących migracji, w tym szczególnie zagranicznych, umożliwia zidentyfikowanie jedynie głównych kierunków przemieszczeń ludności i ich struktury, natomiast nie pozwala na ocenę rzeczywistej skali badanego zjawiska.

TABELA 7. SALDO MIGRACJI¹⁶

Jednostka terytorialna	saldo migracji						saldo migracji zagranicznych na 1000 osób				
	ogółem						ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014	RAZEM	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Bałtów	-1	-10	-14	-16	-23	-64	0,26	0,00	0,27	-0,27	0,00
Bodzechów	19	20	15	76	7	137	0,22	0,22	0,15	0,00	0,29
Ćmielów	-4	10	-9	-14	-11	-28	0,38	0,38	-0,13	0,00	0,00
Kunów	11	24	-34	-15	14	0	-0,39	0,30	0,20	-0,40	0,00
Waśniów	-8	-6	-9	-9	-16	-48	0,14	0,42	0,00	0,14	0,14

Źródło GUS BDL

Przez ostatnie dziesięciolecie obserwowaliśmy migrację ludności wiejskiej do miast. Obecnie mamy nowe zjawisko, liczne przeprowadzki ludzi z miast na wieś, choć uległo ono spowolnieniu głównie ze względu na wyczerpujące się miejsca pracy.

Cały region charakteryzuje się dużym udziałem migracji wewnątrzwojewódzkiej, przy czym obserwuje się zarówno stopniowe ograniczenie jej rozmiarów, jak i zmianę intensywności poszczególnych kierunków przemieszczeń. W 2014 r. napływ wewnątrz województwa świętokrzyskiego stanowił 74,3% ogółu napływu, a odpływ 59,4% ogółu odpływu. Spośród wymeldowujących się, nadal większość osiedlała się na terenach wiejskich – 4,8 tys. osób wobec 2,5 tys. w miastach województwa. Napływ ludności kształtował się bardziej równomiernie - ze wsi napłynęło 3,8 tys. osób spośród 7,3 tys. migrujących. Między województwami przemieszczali się przede wszystkim mieszkańcy miast. Wśród 2,5 tys. osób imigrujących do Świętokrzyskiego 69,2% przybyło z miast. Natomiast osiedliło się w miastach innych województw 78,4% z 5,0 tys. emigrantów.¹⁷

¹⁶ Na podstawie GUS BDL;

¹⁷ *Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie świętokrzyskim w 2014 r. Urząd Statystyczny w Kielcach. Kielce, sierpień 2015 r.*

3.4. Aktywność społeczna mieszkańców

W Krajowym Rejestrze Sądowym z terenu miasta i gminy Kunów zarejestrowanych jest 16 organizacji pozarządowych:

TABELA 8. WPISY DO REJESTRU STOWARZYSZEŃ¹⁸

Lp.	Numer	Nazwa	Miejscowość
1	0000006273	"Stowarzyszenie Na Rzecz Gimnazjum w Kunowie"	Kunów
2	0000039796	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kunowskiej	Kunów
3	0000101892	"Fundacja Im. Witolda Gombrowicza Witulin"	Doły Biskupie
4	0000201129	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Miłkowska Karczma I Kurzacze	Miłkowska Karczma
5	0000201137	Stowarzyszenie Oświatowe "Przyjazna Szkoła"	Wymysłów
6	0000202165	Stowarzyszenie Oświatowe "Nowa Szkoła" w Dołach Biskupich	Doły Biskupie
7	0000206005	Stowarzyszenie "Nietulisko Nad Świśliną"	Nietulisko Duże
8	0000210798	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Bukowie I Okolic	Bukowie
9	0000211062	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Chocimów	Chocimów
10	000273727	Stowarzyszenie Ziemi Janickiej "Zgoda"	Janik
11	0000283883	Stowarzyszenie "Ego"	Miłkowska Karczma
12	0000299867	Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Kunowskiej	Kunów
13	0000406458	Brygada Polskich Drużyn Strzeleckich	Chocimów
14	0000516097	Stowarzyszenie Akademii Rozwoju Socjoterapii	Kunów
15	0000564582	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Boksycy	Boksycy
16	0000574975	Prawęcín Nad Węgiérką	Prawęcín

Źródło: KRS 2015

Tak duża liczba organizacji pozarządowych świadczy o dużym zaangażowaniu mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej.

¹⁸ Dane KRS

Młodzieżowe Centrum Wolontariatu

Dzięki dotacji z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach PROW 2007-2013, Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” przy Gminnym Centrum Informacji powstało „Młodzieżowe Centrum Wolontariatu”.

Pomysł utworzenia Młodzieżowego Centrum Wolontariatu w Kunowie zrodził się w Gminnym Centrum Informacji (GCI) ze względu na niską aktywność społeczną wśród młodych mieszkańców gminy. Centrum jest rozszerzeniem szerokiej gamy usług realizowanych przez GCI w Kunowie.

W ramach wolontariatu i organizowanych warsztatów, młodzi ludzie opracowywali wybrany przez siebie temat związany z dziedzictwem lokalnym gminy Kunów i przy pomocy osoby prowadzącej szkolenie i koordynatora mieli za zadanie opracować dowolnie: zeszyty, ulotki, foldery, prezentacje, wywiady, sondaże związane z historią lub kulturą lokalną.

Uczestnicy projektu współpracowali z wieloma partnerami: Regionalnym Centrum Wolontariatu w Kielcach, szkołami z gminy Kunów, biblioteką oraz z organizacjami i stowarzyszeniami.

Młodzieżowa Rada Miejska

9 marca 2015 r. w Bałtowie została podpisana umowa pomiędzy Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Krzemienny Krąg”, a Gminą Kunów, dotycząca udziału w projekcie pt. „Młodzieżowe Rady - edukacja obywatelska w praktyce”. Projekt współfinansowany był z programu „Obywatele w demokracji”. Przedmiotem projektu było wsparcie funkcjonowania rad młodzieżowych, dostarczanie im wiedzy, umiejętności oraz narzędzi do działania.

Najważniejszym celem istnienia MRM w Kunowie jest zwiększenie zainteresowania młodych ludzi sprawami samorządowymi oraz zaangażowania ich w sprawy publiczne. Rada spełnia funkcje instytucji posiadającej charakter konsultacyjny dla decyzji podejmowanych w gminie, zwłaszcza tych dotyczących młodych mieszkańców. W skład rady wchodzi 15 radnych w wieku 13-21 lat zamieszkałych na terenie gminy. Kadencja rady trwa 2 lata.

Wyzwania w obszarze Ludność:

- Pobudzanie przedsiębiorczości i chęci działania do walki z bezrobociem;
- Tworzenie atrakcyjnej i konkurencyjnej oferty osiedleniowej wykorzystującej trend osiedlania się mieszkańców na terenach wiejskich i podmiejskich;
- Zwiększenie współpracy pomiędzy stowarzyszeniami wraz ze zwiększaniem aktywności członków stowarzyszeń,
- Utrzymanie i wykorzystanie zaangażowania ludzi młodych w sprawy lokalnej społeczności.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1. Infrastruktura drogowa

Przez teren Gminy Kunów przebiegają:

- droga krajowa nr 9 Radom – Rzeszów na odcinku 8,7 km,
- 14 dróg powiatowych o łącznej długości 57,81 km (tabela nr 9),
- 59 dróg gminnych o łącznej długości 107,4 km (tabela nr 10).

TABELA 9. DROGI POWIATOWE NA TERENIE GMINY¹⁹

L.p.	Drogi Powiatowe		
	Kierunek	Dł. Na terenie Miasta i Gminy Kunów [km]	Stan nawierzchni wg kryterium oceny stanu technicznego nawierzchni A, B, C, D
1.	Nietulisko-Kolonia Nietulisko Wielkie – Doły – Broniewice – Szelligi- Kotarszyn – Boleszyn – Prusinowice – Waśniów	5,3	C
2.	Kałków- Godów- Zarzecze – Doły Biskupie	1,8	C/D
3.	Doły Biskupie – Prawęcín - Kunów	6,1	B
4.	Prawęcín – Zagaje – Zagaje Boleszyńskie - Kotarszyn	2,7	C
5.	Zagaje Boleszyńskie - Chocimów	4,3	C
6.	Pękośławice – Nosów- Działki – Piotrów - Waśniów	1,45	C
7.	Kunów- Chocimów – Kolonia Chocimów – Śnieżkowice – Strupice – Gaj – Boksyce (gm. Waśniów)	6,11	C
8.	Kunów- Janik – Wymysłów – Ostrowiec Świętokrzyski	5,9	B
9.	Kunów- Kolonia Piaski – Kolonia Inwalidzka – Podlubienik – Janik	5,5	C
10.	Miłkowska Karczma – Kolonia Miłkowska – Ostrowiec Świętokrzyski	6,4	B
11.	Miłkowska Karczma – Kurzacze – Nowa Dębowa Wola – Dębowa Wola	3,15	C/D
12.	Kunów-Udziców - Chmielów	2	B/C
13.	Bukowie - Świrna	1,6	C/D
14.	Kunów – Kozia Ulica – Bukowie - Chocimów	5,5	C/D
RAZEM		57,81	

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Kunów

¹⁹ Dane UMiG Kunów;

TABELA 10. DROGI GMINNE²⁰

L.p.	Drogi Gminne		
	Kierunek	Dł. Na terenie Miasta i Gminy Kunów [km]	Stan nawierzchni wg kryterium oceny stanu technicznego nawierzchni A, B, C, D
1.	Bukowie - Chmielów	1,3	D
2.	Nietulisko Duże-Prawęcın	4	C/D
3.	Biechów przez wieś	1,3	C/D
4.	Biechów Działki - Bukowie	1,4	D
5.	Udziców Dolny - Biechów	2,3	C/D
6.	Nietulisko Małe-Nietulisko Duże	1,9	B/C
7.	Rajek- Janik (pótn.)	0,9	C
8.	Boksycka - Kol. Janik	4,3	C/D
9.	Kol. Miłkowska - Kurzacze	4,5	D
10.	Nosów-Małe Jodło	1,1	C
11.	Doły Biskupie – przez wieś	1	C
12.	Udziców Górny – przez wieś	1	C
13.	Żurawka-Bukowie	2	C
14.	Nietulisko Małe-Kunów	2,7	B
15.	Kunów Piaski- Lubienik	2,7	C/D
16.	Wymysłów- Kol. Janik	3	C/D
17.	Podlubienik – Kol. Inwalidzka	2,3	D
18.	Podlubienik - Sadłowizna	1,5	C/D
19.	Kunów Piaski przez wieś	1,4	D
20.	Doły Biskupie – Prawęcın Górny	1,3	B/D
21.	Prawęcın przez wieś	1,4	D
22.	Prawęcın Górny – Kol. Kunów – do drogi Prawęcın- Chocimów	1	C/D
23.	Prawęcın Dolny – do drogi Kunów - Chocimów	2,7	C
24.	Prawęcın –Doły Opacie	2	C
25.	Doły Biskupie -Gębice	1,5	C/D
26.	Bukowie- Kozianka	0,9	B
27.	Kolonia Chocimów przez wieś	1	C
28.	Nietulisko Małe- Kolonia Piaski	1,8	C/D
29.	Boksycka – do drogi Kunów - Ostrowiec	2,2	B
30.	Kunów-Rudka Kolonia	2,5	C/D
31.	Biechów - Działkowice (do studni)	1	D
32.	od drogi powiatowej do Biechowa - Działkowice	1,4	D
33.	od drogi powiatowej do Biechowa – Działkowice	1,3	D
34.	Nietulisko Duże – Podlesie – Doły Biskupie	3,2	D
35.	Chocimów przez wieś	0,5	C
36.	Bukowie przez wieś	2,5	B/C
37.	Nietulisko Małe – Kunów	1,6	B/C
38.	Doły Biskupie – Doły Opacie	0,4	D
39.	Kunów (Strumyk-Ciotek)	3,5	D

²⁰ Dane UMiG Kunów;

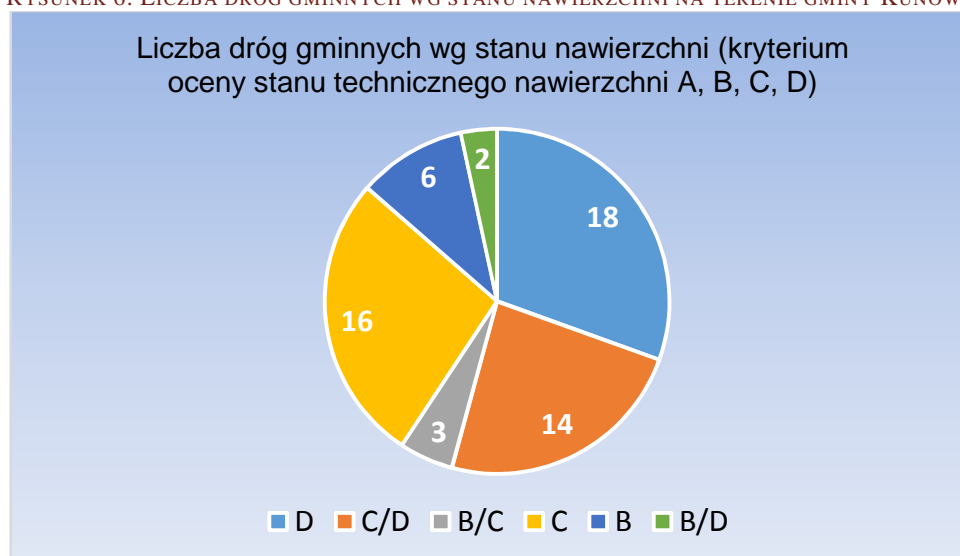

40.	Wymysłów- Kolonia Miłkowska	4,2	C/D
41.	Kol. Miłkowska przez wieś	2,6	D
42.	Kol. Miłkowska przez wieś - Sadłowizna	3,8	C/D
43.	Janik - Kozianka las	2,7	B/D
44.	Kolonia Rudka przez wieś	0,6	C
45.	Kolonia Inwalidzka przez wieś	0,6	D
46.	Kunów Piaski – Kolonia Piaski	1,5	D
47.	Kunów (Szkołna, Partyzantów, Ogrodowa)	2	B
48.	Nietulisko Fabryczne przez wieś	0,7	D
49.	Kunów Piaski ul. Prosta	0,4	C
50.	Nietulisko Małe przez wieś	0,9	C
51.	Kunów Piaski (ul. Górna)	2	D
52.	Kunów (Kościelna, Podgórze)	2,2	C
53.	Udziców Dolny	0,65	C
54.	Wymysłów-Boksycka	5,4	C/D
55.	Bukowie Gościniec	0,5	C
56.	Nietulisko Małe do rzeki	0,6	C
57.	Miłkowska Karczma „Fryzielówka”	0,85	D
58.	Stara Rudka przez wieś	0,72	B
59.	Stara Rudka łącznik	0,19	B
RAZEM		107,41	

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Kunów

Spośród dróg gminnych najwięcej jest dróg o stanie technicznym nawierzchni D i C (wg kryterium oceny stanu technicznego nawierzchni A, B, C, D – tabela nr 11) – w sumie 34 drogi z liczby 59 wszystkich dróg na terenie gminy. Natomiast tylko 6 dróg uzyskało ocenę stanu technicznego nawierzchni B (wykres nr 6). Oznacza to, że większość dróg w gminie ma zły lub niezadowalający stan nawierzchni i wymaga natychmiastowego lub zaplanowanego remontu.

RYSUNEK 6. LICZBA DRÓG GMINNYCH WG STANU NAWIERZCHNI NA TERENIE GMINY KUNÓW²¹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kunów

²¹ Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kunów;

TABELA 11. KRYTERIUM OCENY JAKOŚCI DRÓG²²

Poziom pożądany	Klasa A - stan dobry	Nawierzchnie nowe, odnowione i eksploatowane, dopuszczalne występowanie sporadycznych uszkodzeń, nawierzchnie nie wymagające remontów
	Klasa B - stan zadowalający	
Poziom ostrzegawczy	Klasa C - stan niezadowalający	Nawierzchnie ze znaczącymi uszkodzeniami, wymagane zaplanowanie remontu
Poziom krytyczny	Klasa D - stan zły	Nawierzchnie z licznymi i rozległymi uszkodzeniami, wymagany natychmiastowy remont

Źródło: GDDKiA; Załącznik do Zarządzenia Nr 5z dnia 01.02.2010 roku „SYSTEM OCENY STANU NAWIERZCHNI”

Inwestycje drogowe zrealizowane na terenie gminy w okresie 2010 – 2015:

- Budowa drogi gminnej w Rudce o długości 1,0 km wraz z niezbędną infrastrukturą odprowadzającą wody z nawierzchni drogowej oraz oświetleniem;
- Budowa drogi w Miłkowskiej Karczmie;
- Budowa drogi w miejscowości Boksycka;
- Przebudowa ul. Langiewicza w Kunowie;
- Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Kunów m.in. Nietulisko Małe, Nietulisko Duże, Kurzacze, Miłkowska Karczma;
- Budowa dróg gminnych: Kunów ul. Prosta, ul. Górna, Góra Bukowska, Wymysłów, Kol. Biechów;
- Przebudowa drogi powiatowej Nr 657T Kunów- Janik –Wymysłów -Ostrowiec Św. – 1 etap, ul. Langiewicza, Fabryczna i Kolejowa w Kunowie;
- Przebudowa ul. Kolejowej w Kunowie wraz z budową oświetlenia ulicznego i kanalizacji deszczowej na odcinku długości 275,91 m;
- Rozbudowa i przebudowa ul. Kolejowej na odcinku od km 1+191,94 do km 1+438,49 na odcinku długości 246,5 m.

Większość dróg powiatowych uzyskało ocenę stanu technicznego nawierzchni C, gdyż posiadają nawierzchnię ze znaczącymi uszkodzeniami, wymagającymi remontu.

Mając na uwadze opisaną powyżej ocenę stanu nawierzchni dróg gminnych i powiatowych, Gmina Kunów wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Ostrowcu Świętokrzyskim podejmuje działania zmierzające do poprawy tego stanu rzeczy. Przykładem takich inwestycji jest budowa oraz remont odcinków dróg powiatowych i gminnych, które zostały zniszczone w czasie ulewnych deszczy. W ramach usuwania klęsk żywiołowych wykonano 1040 mb podbudowy z tłuczni i nawierzchni bitumicznej na drodze powiatowej Prawęciny – Kotarszyn, wyremontowano 1480 mb nawierzchni bitumicznej i pobocza na drodze Miłkowska Karczma – Ostrowiec Św. Łączna wartość wykonanych robót to ponad 583 tys. zł, z czego gmina dofinansowała około 80 000 zł.

²² : GDDKiA; Załącznik do Zarządzenia Nr 5z dnia 01.02.2010 roku „SYSTEM OCENY STANU NAWIERZCHNI”

Przeprowadzono również remont nawierzchni bitumicznej o dł. 750 mb wraz pobocznymi oraz wykonano przepust na drodze powiatowej Godów – Doły Biskupie, wartość robót to 390 578,63 zł, koszty w całości pokryło Starostwo Powiatowe w Ostrowcu Św.

Ponadto przebudowany został 50 metrowy odcinek drogi wewnętrznej na terenie dawnego PRO AGRO w Kunowie, za wykonanie tego zadania gmina zapłaciła ponad 29 tys. zł.

W 2015 r. zrealizowano także kolejną inwestycję dotyczącą budowy dróg, tj. remont drogi w miejscowości Biechów Folwark. Remont drogi obejmował doprofilowanie istniejącej podbudowy, wykonanie górnej warstwy podbudowy, wykonanie nawierzchni asfaltowej oraz utwardzenie poboczy i zjazdów. Roboty remontowe prowadzone były na odcinku 620,00 mb i szerokości 3,00 m. Wartość zakontraktowanych robót to ponad 134 tys. zł. Realizacja inwestycji była możliwa dzięki przyznaniu dofinansowania w wysokości 55 tys. zł z budżetu Województwa Świętokrzyskiego.

Szczegółowy opis zrealizowanych projektów drogowych znajduje się w załączniku nr 6

Wyzwania dla obszaru Drogi:

- polepszenie stanu technicznego nawierzchni dróg gminnych,
- polepszenie stanu technicznego nawierzchni dróg powiatowych,
- rozbudowa infrastruktury drogowej na terenie Gminy.

4.2. Infrastruktura wodociągowa

Gmina Kunów charakteryzuje się bardzo wysokim wskaźnikiem osób korzystających z instalacji wodociągowej – 98,1 %, zajmując pod tym względem drugie miejsce w powiecie ostrowieckim (tabela nr 12).

TABELA 12. KORZYSTAJĄCY Z WODOCIĄGÓW W % OGÓŁU LUDNOŚCI²³

Jednostka terytorialna	ogółem				
	wodociąg				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Powiat ostrowiecki	90,6	90,7	90,9	91,0	95,1
Ostrowiec Świętokrzyski	97,0	97,1	97,1	97,1	98,7
Bałtów	56,0	56,0	59,8	60,8	80,5
Bodzechów	89,0	89,1	89,1	89,2	89,3
Ćmielów	83,2	83,4	83,6	83,6	84,2
Kunów	86,4	86,9	87,0	87,1	98,1
Waśniów	59,8	60,1	60,5	60,6	84,1

Źródło: GUS, BDL

Zgodnie z danymi GUS w Gminie Kunów z istniejącej sieci wodociągowej w 2014 r. korzystało 99,9% mieszkańców terenów wiejskich oraz 94% mieszkańców miasta. Na terenie Gminy istnieją wodociągi grupowe zlokalizowane w miejscowościach: Bokszycka, Kunów –

²³ Dane: GUS BDL

Góra Bukowska, Biechów, Kunów – Fabryczna, Małe Jodło, Doły Biskupie. W 2014 r. długość czynnej sieci rozdzielczej wyniosła 119,7 km. Na przestrzeni lat 2010-2014 ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wzrosła o 182 szt., wynosząc w 2014 r. 2874 szt. W tym samym okresie liczba osób korzystających z sieci wodociągowej zwiększyła się aż o 1073 osoby (rys. 7).

RYSUNEK 7. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIĘCI WODOCIĄGOWEJ W GMINIE KUNÓW²⁴

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Jednocześnie w latach 2010-2014 zaobserwowano 21-procentowy spadek zużycia wody w gospodarstwach domowych na terenie Gminy (rys. 8).

RYSUNEK 8. ZUŻYCIE WODY W GMINIE²⁵

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Przy czym spadek ten zdecydowanie większy był na terenie wiejskim (spadek o 25%) niż w mieście (spadek o 14%).

²⁴ Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Kunów

²⁵ Dane: GUS BDL

Woda dostarczana do wodociągów w całości pobierana jest z ujęć podziemnych. Istniejące zaopatrzenia w wodę zostały dostosowane i połączone w bezpieczne systemy tworzące obustronne zasilania dla większości ujęć wody. Takie działania pozwalają na ciągłą, niezawodną, bezpieczną i bezawaryjną dostawę wody dla użytkowników.

Zaopatrzenie ludności w wodę opiera się na 6 ujęciach wody zlokalizowanych w następujących miejscowościach:

- Kunów – Bukowska Góra;
- Kunów – ul. Fabryczna;
- Doły Biskupie;
- Małe Jodło;
- Biechów;
- Boksycka.

Na terenie Gminy wyróżnia się 2 strefy ze względu na zasobność wód podziemnych:

1. Strefa (GZWP²⁶) nr 420 Wierzbica – Ostrowiec Świętokrzyski z wodami poziomu środkowo i górno – jurajskiego posiadającego dokumentację hydrogeologiczną. Zbiornik ten znajduje się w północno – wschodniej części gminy. Środkowo i górno – jurajski poziom wodonośny zbudowany jest z piaskowców i wapieni, występują w nim wody porowo –szczelinowe i szczelinowe. Wydajność studni wierconych wynoszą rzędu kilkudziesięciu m³.Wydajność pojedynczych studni dochodzi do 200 m³/h.
2. Strefa użytkowych zbiorników wód podziemnych (UZWP²⁷) związanych z dolno – jurajskimi piaskowcami, w których występują wody porowo – szczelinowe, triasowymi i permskimi piaskowcami, marglami, wapieniami i dolomitami oraz czwartorzędowymi piaskami i żwirami rzecznyymi w dolinie rzeki Kamiennej, w których występują wody porowe, obejmuje pozostała część gminy. Wydajność studni wierconych ujmujących wody poziomu czwartorzędowego wynosi kilka, kilkanaście m³. Wydajność studni ujmujących wody poziomu dolno – jurajskiego i triasowego wynosi od kilku do 100 m³/h.

Na obszarach występowania wód podziemnych GZWP i UZWP brak jest naturalnej izolacji z gruntów spoistych (glin, iłów) lub ta izolacja ma małą miąższość i nie zabezpiecza w dostatecznym stopniu przed przenikaniem zanieczyszczeń. W związku z powyższym wody podziemne są narażone na przedostawanie się zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Dodatkowym czynnikiem zwiększającym możliwość migracji jest występowanie uskoku.

Wyzwania w obszarze infrastruktura wodociągowa:

- zabezpieczenie wód podziemnych przed przenikaniem zanieczyszczeń
- budowa alternatywnych ujęć wody

²⁶ Główne Zbiorniki Wód Podziemnych;

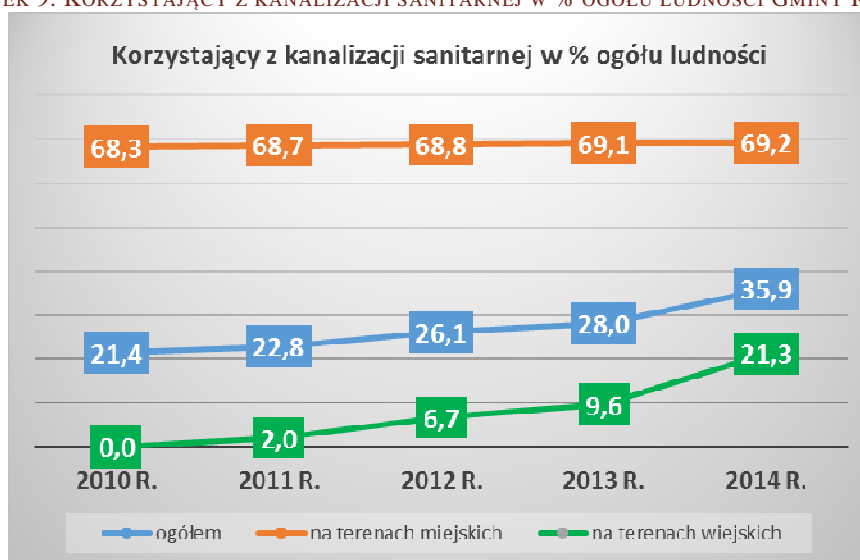
²⁷ Użytkowe Zbiorniki Wód Podziemnych;

4.3. Infrastruktura sanitarna

Stopień skanalizowania Gminy Kunów w 2014 r. wynosił 35,9% i znacznie odbiegał zarówno od średniej dla województwa świętokrzyskiego - 56,1% jak i średniej dla powiatu ostrowieckiego - 64,5%. Dane przedstawione na wykresie nr 9 wyraźnie wskazują, że mimo znacznego zwiększenia w latach 2010-2014 stopnia skanalizowania na terenach wiejskich Gminy, nadal współczynnik ten pozostaje na niskim poziomie i wynosi 21,3%. Natomiast trzykrotnie wyższy poziom wskaźnika odnotowano na obszarach miejskich Gminy – 69,2%.

RYSUNEK 9. KORZYSTAJĄCY Z KANALIZACJI SANITARNEJ W % OGÓŁU LUDNOŚCI GMINY KUNÓW²⁸

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

W 2014 r. z terenu Gminy odprowadzono 97 dam³ ścieków. Dzięki licznym inwestycjom z zakresu gospodarki ściekowej, w latach 2010-2014 trzykrotnie zwiększyła się długość sieci kanalizacyjnej (wykres nr 10).

RYSUNEK 10. DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNEJ NA TERENIE GMINY KUNÓW²⁹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

W tym samym okresie prawie dwukrotnie wzrosła także liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie Gminy. Dzięki czemu Gmina

²⁸ Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Kunów

²⁹ Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Kunów;

Kunów pod względem ilości przyłączy zajmuje pierwsze miejsce wśród gmin miejsko - wiejskich i gmin wiejskich powiatu ostrowieckiego (tabela nr 13).

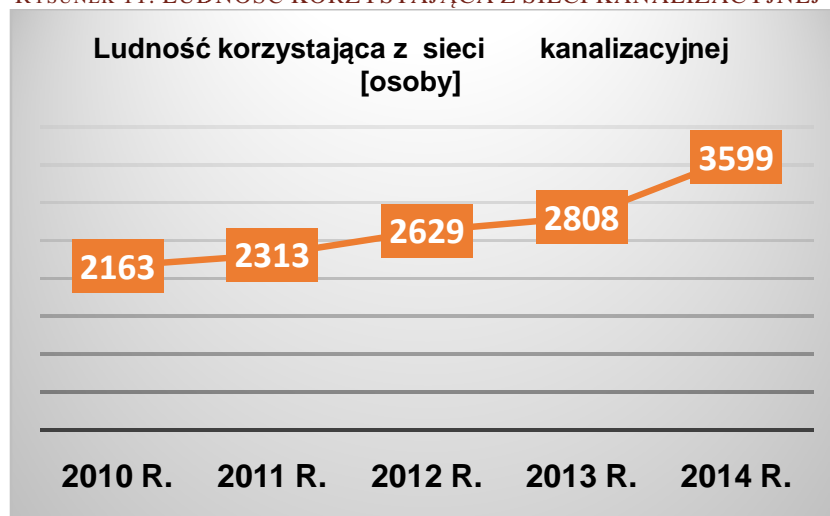
TABELA 13. PRZYŁĄCZA PROWADZĄCE DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I ZBIOROWEGO ZAMIESZKANIA NA TLE POWIATU³⁰

Jednostka terytorialna	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania				
	2010	2011	2012	2013	2014
	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Powiat ostrowiecki	5984	6351	7553	8437	8751
Ostrowiec Świętokrzyski	5110	5207	5609	6348	6324
Bałtów	0	0	337	372	374
Bodzechów	79	229	414	432	614
Ćmielów	339	409	447	464	484
Kunów	389	439	545	619	753
Waśniów	67	67	201	202	202

Źródło: GUS, BDL

Systematycznie wzrasta również liczba mieszkańców Gminy korzystających z sieci kanalizacyjnej – w latach 2010-2014 wskaźnik ten wzrósł o 1436 osób (wykres nr 11).

RYSUNEK 11. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ³¹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Przykładem inwestycji, dzięki którym polepsza się infrastruktura sanitarna na terenie Gminy są projekty realizowane przy współdziałaniu funduszy europejskich. W latach 2011-2014 realizowany był projekt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 pt. „**Budowa kanalizacji sanitarnej Nietulisko Małe – Nietulisko Duże**”, o wartości ponad 7,5 mln zł, z których ponad 4,4 mln zł stanowiło dofinansowanie. W ramach inwestycji wykonano kanały grawitacyjne i tłoczne o długości łącznej 16,2 km, 10 szt. przepompowni ścieków oraz zmodernizowano przepompownię główną przy ul. Małachowska w Kunowie. W tym samym okresie realizowany był także projekt w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013

³⁰ GUS BDL;

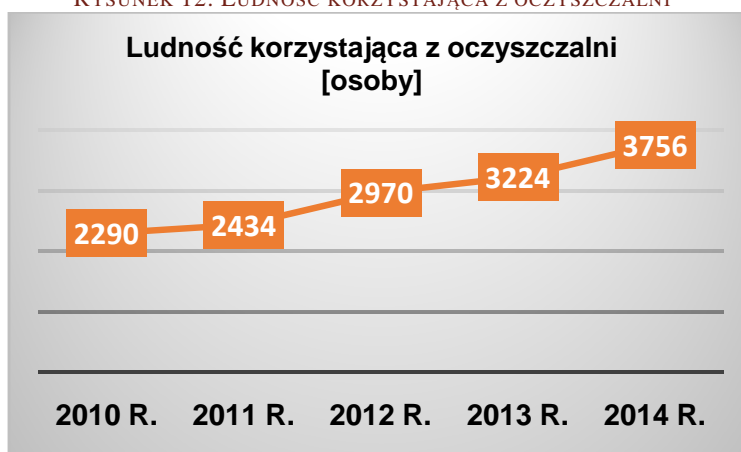
³¹ Opracowanie własne na podstawie danych UMIG Kunów;

pt. „*Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski etap II – realizacja na terenie gminy Kunów*”, na który przeznaczono ponad 7,1 mln zł, ponad 5,3 mln zł stanowiło dofinansowanie. Dzięki realizacji tego projektu wykonano kanały grawitacyjne i tłoczne o długości łącznej 19,5 km oraz 8 szt. przepompowni ścieków.

Na terenie Gminy działa jedna biologiczna oczyszczalnia ścieków w Kunowie o maksymalnej wydajności 800 m³/dobę. Stale wzrasta liczba osób korzystających z tej oczyszczalni – w latach 2010-2014 wzrosła o 1466 osoby (wykres nr 12). Przy czym w 2014 r. do 651 wzrosła liczba ludności korzystającej z oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów.

RYSUNEK 12. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI³²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Gmina Kunów pod względem liczby ludności korzystającej z oczyszczalni zajmuje pierwsze miejsce wśród gmin miejsko-wiejskich i gmin wiejskich powiatu ostrowieckiego (tabela nr 14).

TABELA 14. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI NA TLE POWIATU³³

Jednostka terytorialna	Ludność korzystająca z oczyszczalni				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Ostrowiec Świętokrzyski	64657	64973	66581	67320	68644
Baltów	0	0	1062	1171	1173
Bodzechów	693	1093	1795	1855	2862
Ćmielów	1107	1299	1422	1498	1585
Kunów	2290	2434	2970	3224	3756
Waśniów	227	227	510	640	640

Źródło: GUS, BDL

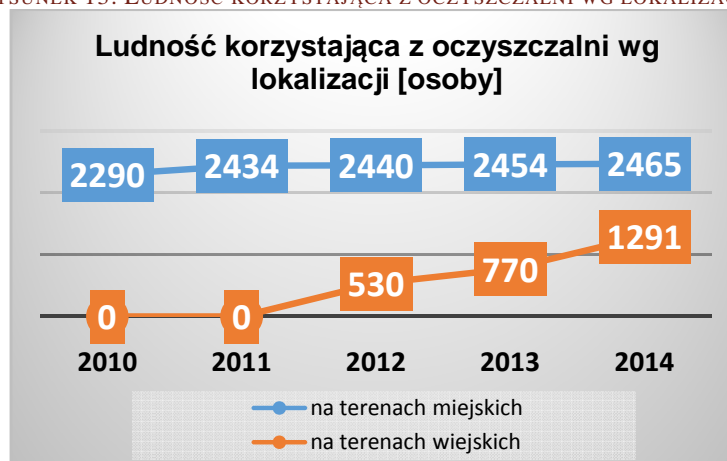
Pomimo znacznego wzrostu liczby ludności z terenów wiejskich korzystającej z oczyszczalni w latach 2010-2014, nadal ta liczba jest prawie dwukrotnie mniejsza od liczby mieszkańców terenów miejskich, którzy w 2014 r. korzystali z oczyszczalni (wykres nr 13).

³² GUS BDL;

³³ GUS BDL;

RYSUNEK 13. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI WG LOKALIZACJI³⁴

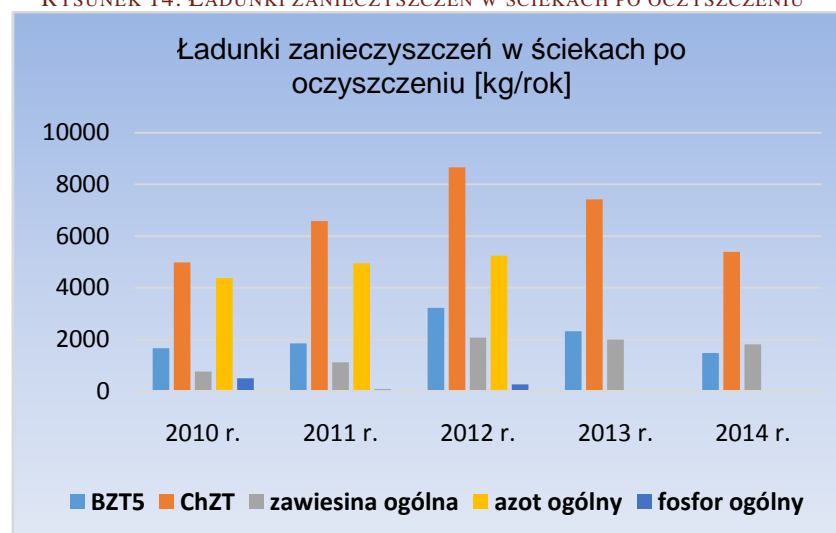

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

W 2014 r. liczba ścieków oczyszczanych łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi wyniosła 105 dam³, a liczba ścieków oczyszczanych razem wyniosła 97 dam³. Osady wytworzone w ciągu 2014 r. wyniosły 21 t.

W okresie 2010-2014 zredukowano do zera liczbę azotu ogólnego i fosforu ogólnego w ładunkach zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu (wykres nr 14). W tym czasie spadła także ilość BZT5, wzrosła natomiast ilość zawiesiny ogólnej oraz ChZT.

RYSUNEK 14. ŁADUNKI ZANIECZYSZCZEŃ W ŚCIEKACH PO OCZYSZCZENIU³⁵

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Projekty i inwestycje zrealizowane przez Gminę w infrastrukturze wodno – kanalizacyjnej okresie 2010 – 2015:

- Budowa kanalizacji sanitarnej Boksycka - Wymysłów - Ostrowiec Świętokrzyski (Boksycka przy ul. Długiej, Wymysłów, wieś Janik – ul. Ostrowiecka, ul. Wspólna; Boksycka, cz. wsi Rudka Zakolejna;

³⁴ GUS BDL

³⁵ GUS BDL

- Budowa kanalizacji sanitarnej Kunów – Doły Biskupie, etap I Nietulisko Małe, etap II Nietulisko Duże;
- Budowa kanalizacji sanitarnej Kunów – Rudka (Rudka, Udziarów Dolny, Kunów – ul. Ostrowiecka);
- Przebudowa oczyszczalni ścieków w Kunowie.

Szczegółowy zakres w/w projektów znajduje się w Załączniku Nr 6.

Wyzwania dla obszaru infrastruktury kanalizacyjnej:

- rozbudowa sieci kanalizacyjnej prowadząca do zwiększenia odsetka mieszkańców Gminy korzystających z kanalizacji sanitarnej, zwłaszcza na terenach wiejskich,
- pełne wykorzystanie posiadanej infrastruktury kanalizacyjnej, zachęcenie społeczeństwa do przyłączania się i korzystania z infrastruktury kanalizacyjnej,
- rozbudowa oczyszczalni ścieków.

4.4. Infrastruktura gazowa i zaopatrzenie w ciepło

W Gminie Kunów z sieci gazowej w 2014 r. korzystało 3069 osób (tabela nr 15). Na tle powiatu, Gmina z wynikiem 30,6% zajmuje trzecie miejsce pod względem liczby osób korzystających z instalacji gazowej w % ogółu ludności w 2014 r. wśród gmin miejsko-wiejskich i wiejskich, ustępując Gminie Bodzechów i Ćmielów (tabela nr 16).

TABELA 15. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI GAZOWEJ³⁶

Jednostka terytorialna	ludność korzystająca z sieci gazowej				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Ostrowiec Świętokrzyski	58788	58210	58242	57645	57082
Bodzechów	3638	3628	3672	3716	3770
Ćmielów	3288	3284	3221	3208	3168
Kunów	2934	3001	3141	3099	3069

Źródło: GUS, BDL

TABELA 16. KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI GAZOWEJ W % OGÓŁU LUDNOŚCI³⁷

Jednostka terytorialna	ludność korzystająca z sieci gazowej				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Ostrowiec Świętokrzyski	79,6	79,4	79,9	79,8	79,6
Bałtów	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bodzechów	26,4	26,5	26,9	27,1	27,6
Ćmielów	42,0	42,1	41,7	41,7	41,5
Kunów	29,0	29,6	31,2	30,9	30,6
Waśniów	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: GUS, BDL

W latach 2010 – 2013 liczba czynnych przyłączy gazowych do sieci gazowej budynków mieszkalnych i niemieszkalnych corocznie się powiększała (rys. 15). W 2013 r. na terenie Gminy znajdowało się 887 czynnych przyłączy. Również pod tym względem Gmina zajmuje trzecie miejsce wśród ww. gmin powiatu ostrowieckiego. Długość czynnej sieci gazowej na

³⁶ GUS BDL;

³⁷ GUS BDL

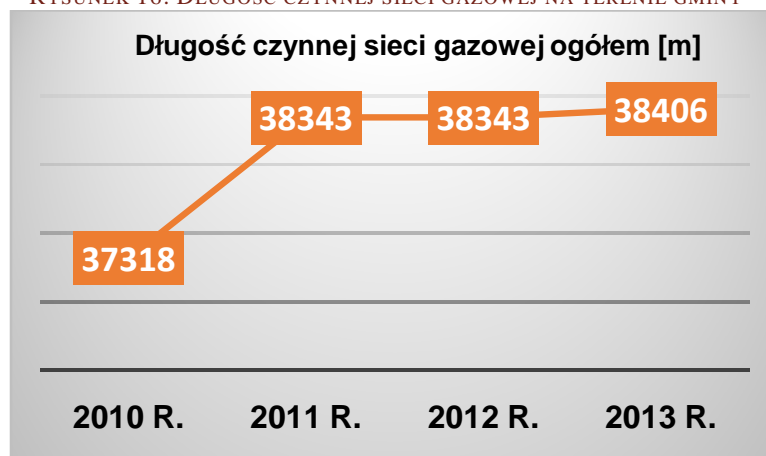
terenie Gminy Kunów w 2013 r. wynosiła 38406 m. W okresie 2010-2013 długość sieci powiększyła się aż o 1088 m.

RYSUNEK 15. CZYNNE PRZYŁĄCZA GAZOWE³⁸

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

RYSUNEK 16. DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI GAZOWEJ NA TERENIE GMINY³⁹

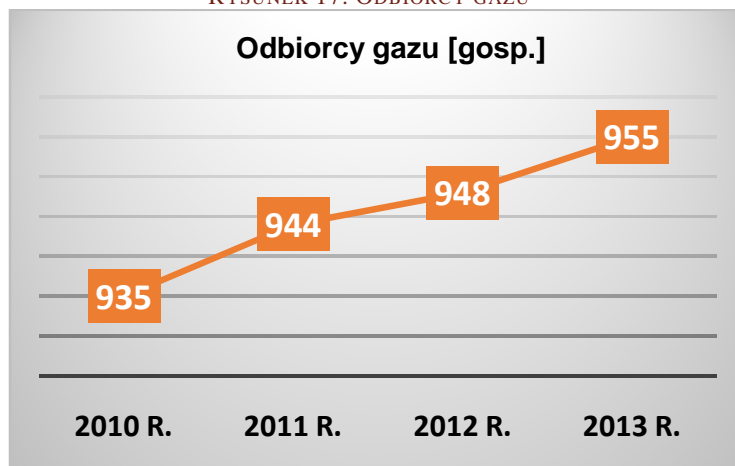

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

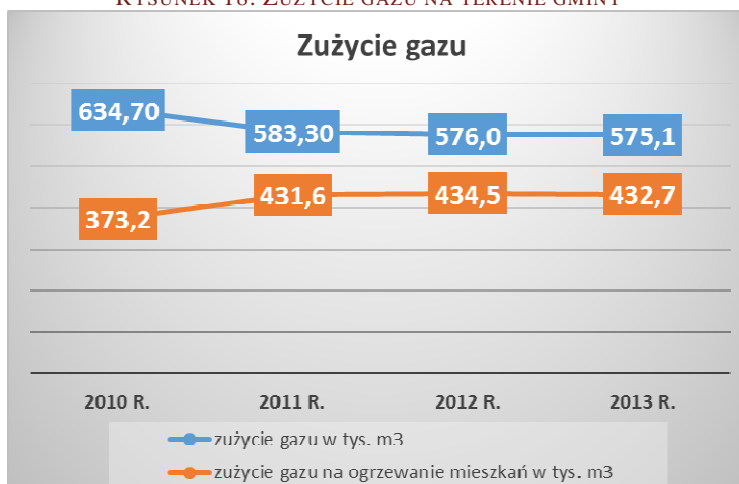
W latach 2010-2013 co roku systematycznie wzrastała liczba odbiorców gazu w Gminie, ostatecznie wynosząc w 2013 r. 955 gospodarstw (wykres nr 17). Przy wzroście liczby odbiorców zmalało jednak o 59,6 tys.m³ zużycie gazu (wykres nr 18). W tym samym okresie odnotowano jednak zwiększenie o 59,5 tys.m³ zużycia gazu przeznaczonego na ogrzewanie mieszkań (wykres nr 18). Wynika to z faktu, że w latach 2010-2014 na terenie Gminy wzrosła ponad 4-krotnie liczba odbiorców gazu ogrzewających mieszkania gazem – wzrost z 89 do 378 gospodarstw. Jest to kluczowy czynnik w zakresie ograniczania niskiej emisji na terenie gminy.

³⁸ GUS BDL

³⁹ GUS BDL

RYSUNEK 17. ODBIORCY GAZU⁴⁰

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

RYSUNEK 18. ZUŻYCIE GAZU NA TERENIE GMINY⁴¹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Warto zaznaczyć, że gazyfikacja gminy nie jest jej zadaniem własnym, stąd UMiG Kunów nie partycypuje w kosztach budowy sieci gazowniczej. Inwestorem w tym zakresie jest Zakład Gazowniczy w Kielcach, który podejmuje decyzje o budowie nowej sieci wówczas, gdy istnieje gwarancja, że będzie to inwestycja opłacalna.

Wyzwania w obszarze infrastruktury gazowej:

- rozbudowa czynnej sieci gazowej w Gminie.

⁴⁰ GUS BDL

⁴¹ GUS BDL

4.5. Internet

Z danych zaprezentowanych w tabeli nr 17 wynika iż, największy dostęp do szerokopasmowego Internetu w budynkach jednorodzinnych występował na terenie miejscowości Kunów (78,29%), Bokszycka (78,06%) oraz Prawęcín (69,15%), w pozostałych miejscowościach wskaźnik ten występował na poziomie około 40%. W przypadku budynków niemieszkalnych największy dostęp do szerokopasmowego internetu wystąpił w miejscowościach Rudka (45,45%), Bokszycka (40,00%) oraz Kunów (34,45%), a zerową wartość wskaźnika odnotowano w miejscowościach Udzićów, Małe Jodło oraz Kurzacze. Warto zaznaczyć, że 100% budynków wielorodzinnych w Kunowie posiada dostęp do szerokopasmowego internetu.

TABELA 17. DOSTĘP DO SZEROKOPASMOWEGO INTERNETU NA TERENIE GMINY KUNÓW W 2014 R.⁴²

Nazwa miejscowości/przysiółki /osady	Penetracja zasięgami usług budynki jednorodzinne	Penetracja zasięgami usług budynki wielorodzinne	Penetracja zasięgami usług budynki niemieszkalniowe
BIECHÓW	36,36%	0,00%	10,00%
BOKSYCKA	78,06%	0,00%	40,00%
BUKOWIE	65,71%	0,00%	17,65%
CHOCIMÓW	72,73%	0,00%	11,76%
DOŁY BISKUPIE	52,24%	66,67%	22,73%
JANIK	28,16%	0,00%	18,31%
JANIK KOLONIA	0,00%	0,00%	0,00%
KOLONIA INWALIDZKA	33,09%	0,00%	33,33%
KOLONIA PIASKI	54,55%	0,00%	14,29%
KUNÓW	78,29%	100,00%	34,45%
KURZACZE	20,00%	0,00%	0,00%
MAŁE JODŁO	34,78%	0,00%	0,00%
MIŁKOWSKA KARCZMA	37,50%	0,00%	33,33%
NIETULISKO DUŻE	57,14%	0,00%	17,86%
NIETULISKO MAŁE	48,15%	0,00%	15,38%
PRAWĘCIN	69,15%	0,00%	23,08%
RUDKA	54,84%	0,00%	45,45%
UDZICÓW	60,53%	0,00%	0,00%
WYMYŚLÓW	19,08%	0,00%	4,92%

Źródło: Dane UKE przedstawione w załączniku do „Raportu pokrycia Polski infrastrukturą telekomunikacyjną w 2014 r.”

Dane UKE przedstawione w załączniku do „Raportu pokrycia Polski infrastrukturą telekomunikacyjną w 2014 r.” wyraźnie wskazują, że dostępność do internetu szerokopasmowego na badanym obszarze jest mocno zróżnicowana. Wynika to z faktu wysokiego poziomu rozproszenia budownictwa jednorodzinnego oraz różnego stopnia rentowności inwestycji w poszczególnych miejscowościach (wyższe koszty inwestycji przy mniejszym zagęszczeniu i liczbie klientów).

⁴² Dane UKE;

Analizując kwestię dostępności do internetu, należy podkreślić, że w latach 2013-2015 Gmina Kunów realizuje projekt w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka o nazwie „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – Internet dla mieszkańców Miasta i Gminy Kunów” o wartości ponad 657 tys. zł.

Głównym celem projektu jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia wśród mieszkańców Gminy Kunów zjawiska wykluczenia cyfrowego poprzez przekazanie osobom upoważnionym do skorzystania z pomocy, na określony czas, sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem oraz sprzętem pozwalającym na korzystanie z sieci internetowej oraz zapewnienie przez ten okres bezpłatnego dostępu do internetu.

Zgodnie z umową o dofinansowanie z pomocy skorzystało 30 gospodarstw domowych z terenu Gminy Kunów. Dodatkowo 60 zestawów komputerowych otrzymały jednostki podległe, tj. Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna w Kunowie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Kunowie. Publiczna Szkoła Podstawowa w Janiku oraz Gimnazjum w Kunowie.

Projekty w obszarze Internetu i informatyki:

- "e-świętokrzyskie - Rozbudowa Infrastruktury Informatycznej JST";
- "e-świętokrzyskie - Budowa Systemu Informacji przestrzennej woj. świętokrzyskiego";
- Zwiększenie dostępności do szerokopasmowego internetu dla mieszkańców Miasta i Gminy.

Szczegółowy zakres w/w projektów znajduje się w Załączniku Nr 6.

Wyzwania w obszarze Internet:

- zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu,
- wyrównanie dysproporcji w dostępie do szerokopasmowego Internetu pomiędzy poszczególnymi miejscowościami z terenu Gminy.

4.6. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy znajduje się jedno składowisko odpadów komunalnych o powierzchni składowania 4,21 ha. Mieści się ono w Janiku, a administrowane jest przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów "JANIK" Sp. z o.o. Do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych zarządzanej przez ZUO JANIK Sp. z o.o. przyjmowane są odpady nie tylko z Gminy Kunów, lecz także z terenów gmin będących współnikami tj.: Ostrowca Św., Starachowic, Bodzechowa, Łagowa, Waśniowa, Ćmielowa, Bałtowa oraz z terenów gmin przyległych m.in.: Pawłowa, Brodów Łżeckich, Mirca, Wąchocka, Tarłowa. W roku 2009 za kwotę 370 880 zł zakupiono fabrycznie nowy samochód śmieciarkę przy dotacji z PROW (działanie Podstawowe usługi dla ludności wiejskiej) w wysokości 200 000 zł. Natomiast w 2015 r. ZUO „JANIK” Sp. z o.o. zrealizował zadanie pn.: "Rozbudowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Janiku" o wartości 4.487.686,24 zł przy wsparciu finansowym z WFOŚiGW w postaci pożyczki w wysokości 4.000.000 zł.

W ciągu ostatnich kilku lat w Gminie Kunów zaobserwować można wzrost liczby zbieranych zmieszanych odpadów w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Sytuację tę ilustruje tabela

nr 18. Na tle pozostałych gmin powiatu ostrowieckiego, Gmina Kunów w 2014 r. zajęła pod tym względem trzecie miejsce.

TABELA 18. ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA⁴³

Jednostka terytorialna	Ogółem na 1 mieszkańca				
	2010	2011	2012	2013	2014
	kg	kg	kg	kg	kg
Ostrowiec Świętokrzyski	233,4	232,7	225,0	197,9	189,5
Bałtów	112,3	98,8	91,7	73,3	78,3
Bodzechów	53,5	38,6	38,9	48,3	71,7
Ćmielów	99,7	73,8	56,2	80,3	102,2
Kunów	64,2	64,5	62,4	70,1	89,8
Waśniów	59,6	56,9	56,0	50,2	46,3

Źródło: GUS, BDL

W latach 2011-2014 w Gminie Kunów zaobserwowano wzrost o 85% liczby odbieranych odpadów segregowanych przy jednoczesnym 30-sto procentowym wzroście liczby odbieranych odpadów komunalnych zmieszanych (wykres nr 19).

RYSUNEK 19. LICZBA ODBIERANYCH ODPADÓW W GMINIE KUNÓW⁴⁴

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kunów

Porównując dane GUS z lat 2010-2013 wyraźnie widać, że w Gminie Kunów zmniejszyła się o 67% powierzchnia dzikich wysypisk. Stało się tak dzięki likwidacji 2 z 3 dzikich wysypisk zlokalizowanych na terenie Gminy.

Odbiór zarówno zmieszanych jak i segregowanych odpadów komunalnych oraz odpadów wielkogabarytowych i opon z terenu Gminy Kunów odbywa się zgodnie z harmonogramem dostępnym na stronie internetowej Gminy.

Po nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w 2013 r., zagospodarowaniem i odbiorem odpadów komunalnych zajmuje się firma wyłoniona w drodze przetargu. Obecnie usuwaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy zajmuje się REMONDIS Sp. z o.o. Oddział Ostrowiec Św. Wszystkie nieruchomości wyposażone są w pojemniki o poj. 120 l

⁴³ GUS BDL;

⁴⁴ Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kunów

przeznaczone do gromadzenia zmieszanych odpadów komunalnych. Nieruchomości, które zadeklarowały segregację odpadów zostały wyposażone w pojemniki o poj. 240 l.

Na składowisku odpadów w 2015 roku została oddana nowa kwatery o pow. 2,8 ha do składowania odpadów oraz wykonano zadanie nad urządzeniami do mechaniczno - biologicznego przerobu odpadów. W najbliższym okresie planowane są następujące zadania inwestycyjne:

1. Budowa hali do mechanicznej obróbki odpadów;
2. Budowa wodociągu;
3. Budowa zbiornika przeciwpożarowego;
4. Budowa sortowni do selektywnej zbiórki odpadów.

Wyzwania w obszarze gospodarki odpadami:

- zwiększenie liczby odbieranych odpadów segregowanych,
- wzrost świadomości mieszkańców Gminy w zakresie konieczności segregowania odpadów poprzez odpowiednią edukację.

4.7. Transport i komunikacja

Główne kierunki **komunikacji autobusowej** to:

- Ostrowiec Św.,
- Kielce,
- Starachowice,
- Skarżysko Kamienna,
- Radom,
- Warszawa.

Bliski związek terytorialny z Ostrowcem Św. powoduje, że wielu mieszkańców Gminy często przemieszcza się między miejscem zamieszkania, a Ostrowcem Św. Wpływają na to warunki społeczne, zwłaszcza w dziedzinie zatrudnienia, aprowizacji, oddziaływań kulturalnych, a także w sektorze oświaty i zdrowia (Szpital Powiatowy). W związku z powyższym istotnym elementem komunikacji dla mieszkańców Gminy były linie autobusowe D i E obsługiwane przez MPK Ostrowiec Św. Jednak w maju 2015 r. MPK Ostrowiec Św. podjęło decyzję o zawieszeniu kursowania komunikacji na ww. liniach. Od tego momentu potrzeby komunikacyjne mieszkańców są zabezpieczane przez innych przewoźników.

W niektórych miejscowościach brak jest wiat przystankowych, co znacznie utrudnia mieszkańcom korzystanie z komunikacji autobusowej. Występują także utrudnienia dojazdowe/komunikacyjne z odległych od centrum Gminy miejscowości tj. Małe Jodło, Prawęcín, Miłkowska Karczma, Biechów, Kurzacze.

Główne kierunki komunikacji PKP to:

- Ostrowiec Św.
- Skarżysko-Kamienna.

Przystanki znajduje się w Kunowie i Boksycce.

Wyzwania w obszarze transport i komunikacja:

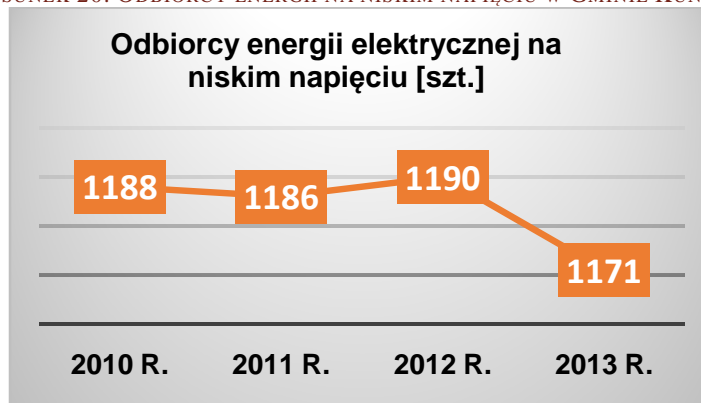
- budowa brakujących, wiat przystankowych,
- zapewnienie połączeń z centrum Gminy mieszkańcom najbardziej oddalonych miejscowości.

4.8. Energia elektryczna

Zaopatrzenie gospodarstw indywidualnych na terenie Gminy w elektryczność jest wystarczające. Eksploatacją sieci rozdzielczej zajmuje się PGE Obrót S.A. Oddział z siedzibą w Skarżysku-Kamiennej

W latach 2010-2013 zaobserwowano nieznaczny spadek (o 17 szt.) ilości odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu w Kunowie (wykres nr 20). Przełożyło się to również na zmniejszenie o 9 MWh zużycia energii elektrycznej na niskim napięciu (tabela nr 19). Kunów w 2013 r. zajął drugie miejsce wśród miast powiatu ostrowieckiego pod względem wielkości zużycia energii elektrycznej na niskim napięciu. Jednak w przypadku ilości energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w 2013 .r 599,2 kWh) oraz w przeliczeniu na 1 odbiorcę (w 2013 .r 1596,1 kWh), Kunów zdecydowanie wyprzedził zarówno Ostrowiec Świętokrzyski jak i Ćmielów (tabela nr 20 i 21).

RYSUNEK 20. ODBIORCY ENERGII NA NISKIM NAPIĘCIU W GMINIE KUNÓW⁴⁵

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Kunów

TABELA 19. ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ⁴⁶

Jednostka terytorialna	zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu				
	2010	2011	2012	2013	2014
	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh
Ostrowiec Świętokrzyski	40373	39522	39261	39454	b.d.
Ćmielów	1782	1770	1760	1749	b.d.
Kunów	1878	1913	1875	1869	b.d.

Źródło: GUS, BDL

⁴⁵ Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Kunów;

⁴⁶ GUS BDL;

TABELA 20. ENERGIA ELEKTRYCZNA W MIASTACH W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA⁴⁷

Jednostka terytorialna	energia elektryczna w miastach				
	na 1 mieszkańca				
	2010	2011	2012	2013	2014
	kWh	kWh	kWh	kWh	kWh
Ostrowiec Świętokrzyski	544,9	537,3	537,1	544,0	b.d.
Ćmielów	548,9	544,8	547,4	550,6	b.d.
Kunów	592,9	602,0	592,3	599,2	b.d.

Źródło: GUS, BDL

TABELA 21. ENERGIA ELEKTRYCZNA W PRZELICZENIU NA 1 ODBIORCĘ/GOSPODARSTWO DOMOWE⁴⁸

Jednostka terytorialna	energia elektryczna w miastach				
	na 1 odbiorcę (gosp. dom.)				
	2010	2011	2012	2013	2014
	kWh	kWh	kWh	kWh	kWh
Ostrowiec Świętokrzyski	1373,7	1338,8	1327,1	1352,7	b.d.
Ćmielów	1424,4	1423,6	1425,0	1426,8	b.d.
Kunów	1581,2	1613,0	1575,4	1596,1	b.d.

Źródło: GUS, BDL

4.9. Sieć rzeczna

Gmina Kunów znajduje się w obrębie działów wodnych I rzędu dorzecza Wisły i działu II rzędu rzeki Kamiennej, będącej lewym dopływem Wisły. Obszary te należą do regionu Wodnego Środkowej Wisły.

Działy wodne II rzędy tworzą:

- prawe dopływy rzeki Kamiennej:
 - Świślina z prawym dopływem Węgierką,
 - Modła (rejon Biechów Kolonie),
- lewe dopływy rzeki Kamiennej:
 - Struga Dunaj.

Rzeka Kamienna wraz ze swym dorzeczem stanowi północną granicę hydrograficzną Gór Świętokrzyskich. Dorzecze Kamiennej jest asymetryczne. Zdecydowanie bardziej rozbudowana sieć rzeczna znajduje się po prawej stronie biegu rzeki. Prawobrzeżne dorzecze wynosi około 1300 km², zaś lewobrzeżne około 200 km², pozostała część to obszary bezodpływowe.

Największym dopływem Kamiennej jest Świślina, która przyjmuje większość wód spływających z północnych stoków Łysogór (zbieranych przez rzeki: Czarną Wodę, Pokrzywiankę) oraz z północno-zachodnich stoków Pasma Jeleniowskiego (zbieranych przez rzeki: Słupiankę i Dobruchnę).

⁴⁷ GUS BDL;⁴⁸ GUS BDL

Wody powierzchniowe stojące są reprezentowane również przez niewielkie oczka wodne, stawy inne zbiorniki wodne. Ponadto teren odwadniają :

- prawe dopływy rzeki Kamiennej:
 - ciek płynący w lesie Kryneckim,
 - ciek biorący początek w Kunowie – Kolonii,
 - ciek biorący początek w Bukowiu,
- lewe dopływy rzeki Kamiennej:
 - ciek biorący początek w rejonie Leśniczówki Sadłowizna,
 - ciek biorący początek w rejonie Koloni Inwalidzkiej,
 - ciek biorący początek w rejonie lasu Olszyny.

Na rzece Świślinie znajduje się zbiornik retencyjny „Wióry”, położony bezpośrednio przy granicy z Gminą Kunów, na obszarze dwóch gmin: Pawłów oraz Waśniów. Jest wykorzystywany do trzech celów:

1. ochrony przeciwpowodziowej w zlewni rzeki Kamiennej,
2. ustabilizowania ilości wody przepływającej poniżej zapory wody,
3. produkcji energii elektrycznej.

Zapora o wysokości 21 m znajduje się kilka kilometrów powyżej miejscowości Doły Biskupie. Budowę zbiornika rozpoczęto w 1980 r., a ukończono w 2005 r. Koszt budowy zbiornika wyniósł około 300 milionów zł. Zbiornik posiada tak zwaną pojemność martwą wynoszącą około 43% całkowitej jego pojemności. Przeznaczona jest ona na pomieszczenie wszelkich osadów zarówno naniesionych przez rzekę, jak i powstałych w wyniku procesów erozyjnych występujących na terenach bezpośrednio otaczających nieckę zbiornika.

4.10. Odnawialne Źródła Energii

Miasto i Gmina Kunów przygotowując się do nowego programowania 2014 – 2020 umożliwiającego pozyskiwanie środków unijnych na realizację projektów inwestycyjnych podejmowanych na terenie gminy, przystąpiła do opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Opracowywany plan stanowić będzie kluczowy dokument umożliwiający ubieganie się o dotacje na inwestycje z zakresu niskiej emisji, w tym m.in. termomodernizacji, instalacji OZE i innych związanych z gospodarką niskoemisyjną dla podmiotów instytucjonalnych, przedsiębiorstw i osób prywatnych z terenu Miasta i Gminy Kunów.

Bezpośrednim celem opracowywanego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest określenie zadań na rzecz realizacji pakietu klimatyczno – energetycznego na obszarze administracyjnym Miasta i Gminy Kunów. Cele szczegółowe projektu obejmują:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych na terenie gminy;
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- redukcję zużycia energii finalnej, co zostanie osiągnięte poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków;
- poprawę jakości powietrza, prowadząc do redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym pyłów, dwutlenku siarki oraz tlenków azotu.

Gmina w celu przygotowania bazy danych emisji CO₂ na jej terenie przeprowadziła badanie ankietowe wśród wszystkich mieszkańców gminy, a także podmiotów instytucjonalnych i przedsiębiorstw. Na podstawie wskazanego badania opracowano bazę inwentaryzacji emisji CO₂ dla roku bazowego 2009, dla roku kontrolnego 2014 i docelowego 2020. W ramach opracowanego planu gospodarki niskoemisyjnej zdefiniowano rodzaje projektów przyczyniających się do ograniczenia zużycia energii, redukcji emisji CO₂ i zwiększenia udziału w produkcji energii z instalacji OZE.

Wyzwania w obszarze energii:

- wzrost wykorzystania OZE na terenie gminy;
- rozwój gospodarki niskoemisyjnej;
- zmniejszenie zapotrzebowania budynków publicznych i mieszkaniowych w zakresie zużycia energii;
- zmniejszenie emisji spalin na terenie gminy ;
- poprawa jakości powietrza.

5. ŚRODOWISKO

Przyroda

Obszar gminy położony jest w obrębie Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej na granicy czterech mezoregionów: Płaskowyżu Suchedniowskiego, Gór świętokrzyskich, Wyżyny Sandomierskiej oraz Przedgórze Iłżeckiego. Dominującymi elementami rzeźby są szerokie, łagodne garby i wierzchowiny, które przeważają na obszarze oraz płaskodenne doliny rzeczne.

W obszarze przyrodniczym Gminę Kunów tworzą dwie odmienne od siebie ze względu na skład gatunkowy krainy, dla których naturalną granicą jest rzeka Kamienna.

Część południowa gminy to tzw. Wzgórze Kunowskie wchodzące w skład sandomierskiego płatu lessowego, przynależącego do krainy Gór Świętokrzyskich.

Okolice Bukowia, Chocimowa i Prawęcina wyróżnia roślinność kserotermiczna o charakterze stepowym, ze względu na silne nasłonecznienie stoków od południowej strony. Są to cenne zbiorowiska roślinności, w okresie wiosennym porośnięte łąkami zawilców wielkokwiatowych i goryczki krzyżowej. Na miedzach i stromych stokach występuje ponadto wisienka stepowa, natomiast w lasach storczyki. Na terenie gminy występują również chronione gatunki orchidei – podkolan zielanowy, stoplamka i gnieźnik leśny⁴⁹.

Wśród występujących na terenie gminy ptaków zauważyć można wiele ich gatunków, zwłaszcza takich jak: pokrzewki, świstunki, drozdy oraz dwa gatunki słowika: szarego i rdzawego (tutaj nakładają się na siebie zasięgi ich występowania). W zadrzewieniach śródpolnych częste są dzięcioły, a wśród nich jedyny, który odlatuje od nas na zimę - krętogłów.

⁴⁹ Dane: Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2009 – 2011 z perspektywą do roku 2016;

Północna część gminy leżąca na lewym brzegu rzeki Kamienna wchodzi w obszar Pogórza Łżeckiego. Tą część gminy w dużej mierze porastają lasy. Północną część gminy charakteryzują gleby piaszczyste, które tworzyły podstawę do rozwoju w tej części gminy jedynie obszarów leśnych, bez możliwości wykształtowania działalności i produkcji rolniczej. W tej części gminy spośród roślinności spotkać możemy gatunki takie jak chronione kocanki piaskowe, typowe dla piaskowego podłoża. Na torfowiskach w połowie lata zakwitają kruszczyki błotne, przedstawiciele storczykowatych, a wśród mchów torfowców rosiczka okrągłolistna. Okolice leśne miejscowości Janik porastają widłak jałowcowaty, wawrzynek wilczełyko czy lilia złotogłów.

Gminę Kunów cechuje bogaty skład gatunkowy motyli. Występują tu wszystkie gatunki czerwończyków występujące w Polsce, łącznie z najrzadszym czerwończykiem fioletkiem związanym z torfowiskami i wilgotnymi łąkami oraz modraszek Alexis, a także paż królowej i paż żeglarsz.

W obszarze środowiska wodnego na terenie gminy występują płazy: kumak nizinny, ropucha paskówka i rzekotka drzewna. W rzece Kamiennej klenie, leszcze i szczupaki, natomiast w Świślinie – pstrągi. W okolicach rzek spotkać można również ślady żerowania bobrów i wydr.

Wśród ptaków zauważyć możemy licznie występujące puszczyki oraz w mniejszym stopniu sowy uszatki, pójdzka i w opuszczonych budynkach płomykówkę.

W strukturze obszarów leśnych głównymi typami siedliskowymi lasu są: bory mieszane świeże – 65%, lasy mieszane świeże – 19% i bory świeże – 13%. Do kluczowych gatunków drzewostanu leśnego należą: sosna (92% udziału), dąb, brzoza, olsza, modrzew, buk, jodła. Obszary leśne stanowią 51,27 km² powierzchni gminy (45% udział w powierzchni gminy). Lasy znajdują się głównie w północnej i zachodniej części gminy, w obszarze Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski.

Część terenu gminy stanowi Obszar Natura 2000 określony jako PLH260039 Wzgórza Kunowskie o powierzchni całkowitej 1868,7 ha

Na obszarze dwóch najatrakcyjniejszych wąwozów koło Kunowa zaprojektowano rezerwy przyrody "Bukowska Góra" i "Udziców". Zbocza dolin często są bardzo wysokie i strome. Obszar leży w obrębie zlewni rzeki Kamiennej, lewobrzeżnego dopływu Wisły, wraz z dopływami. Największym dopływem Kamiennej jest Świślina z dopływem Pokrzywianki i Psarki oraz z szeregiem bezimiennych cieków. Naturalnych zbiorników wodnych jest niewiele. Tworzą się one głównie w dolinach rzecznych i nie posiadają dużej powierzchni. W miejscowości Wióry koło Dołów Biskupich utworzono rozległy zbiornik retencyjny. W dolinie Kamiennej przebiegał niegdyś Staropolski Okręg Przemysłowy.⁵⁰

Obszar Chronionego Krajobrazu

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145 teren gminy Kunów znajduje się w strefie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej. Strefa zajmuje obszar 72 634 km², do którego zaliczają się gminy Bałtów, Bodzechów, Brody, Kunów, Mirzec oraz części obszarów gmin: Pawłów, Skarżysko -

⁵⁰ Na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Kościelne, Suchedniów, Waśniów, Wąchock. Obszar położony jest w płn. i płn. - wsch. części województwa świętokrzyskiego. Obejmuje całą dolinę rzeki Kamiennej z jej prawobrzeżnym dopływem Kamionką oraz przylegający do niej kompleks Lasów Iłżeckich. Najważniejszą ekologiczną funkcją tego obszaru jest ochrona zbiorników wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz ochrona dolin rzeki Kamiennej jako istotnego korytarza ekologicznego. Również ważna jest funkcja klimatotwórcza i aerosanitarna tego obszaru. Aktualne granice obszaru wyznacza Uchwała Nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r.

Część obszaru gminy stanowi Obszar Natura 2000 określony jako PLH260039 Wzgórza Kunowskie o powierzchni całkowitej 1868,7 ha

Wyzwania w obszarze środowiska:

- Respektowanie zasad ochrony zasobów przyrodniczych przy realizacji inwestycji infrastrukturalnych
- Prowadzenie skutecznej edukacji ekologicznej

6. GOSPODARKA

Gmina Kunów posiada surowce naturalne, które mają znaczenie gospodarcze umożliwiające rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Są to głównie piaski, piaskowce, ily, skały krzemionkowo - okruczowe, które służą do produkcji płyt i kamienia łamanego dla budownictwa ogólnego.

Gmina Kunów jest dogodnie położona przy ośrodku subregionalnym, co stwarza możliwości do powstania wydzielonej strefy przemysłowej, nieoddziaływującej negatywnie na życie codzienne jej mieszkańców oraz dogodne warunki do rozwoju gospodarczego.

6.1. Przedsiębiorczość

Przedsiębiorstwa na terenie gminy to przede wszystkim małe, najczęściej jednoosobowe firmy. W 2014 roku zarejestrowanych było 587 podmiotów gospodarczych. Spośród nich 556 to podmioty o przedziale zatrudnienia 0-9 osób. Zatrudnienie w przedziale 10-49 osób deklarowało 27 podmiotów, natomiast w przedziale 50-249 osób - 3 podmioty.

TABELA 22. KLASYFIKACJA PODMIOTÓW WG KLAS WIELKOŚCI W GMINIE KUNÓW⁵¹

Podmioty wg klas wielkości	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	577	579	579	587	587
0 - 9	544	549	548	557	556
10 - 49	28	26	27	26	27
50 - 249	4	3	3	3	3
250 - 999	1	1	1	1	1

Źródło GUS BDL

Sektor prywatny to 484 firmy/osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 12 spółek handlowych, 5 spółdzielni, 1 fundacja i 25 organizacji pozarządowych.

⁵¹ GUS BDL;

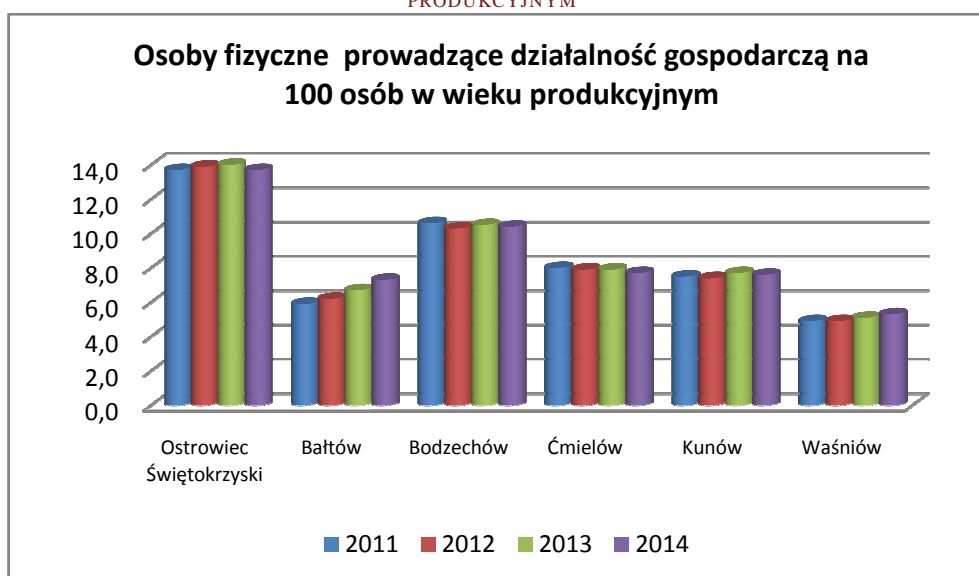
TABELA 23. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WG REJESTRU REGON⁵²

Podmioty w gminie Kunów	Jednostka miary	2011	2012	2013	2014
Podmioty wg sektorów własnościowych					
podmioty gospodarki narodowej ogółem	Szt.	579	579	587	587
sektor publiczny - ogółem	Szt.	21	21	13	13
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	Szt.	16	16	8	8
sektor publiczny - spółki handlowe	Szt.	2	2	2	2
sektor prywatny - ogółem	Szt.	558	558	574	574
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Szt.	479	473	489	484
sektor prywatny - spółki handlowe	Szt.	12	14	13	12
sektor prywatny - spółdzielnie	Szt.	5	5	5	5
sektor prywatny - fundacje	Szt.	1	1	1	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	Szt.	23	23	24	25

Źródło GUS BDL

Przedsiębiorczość indywidualną można zmierzyć za pomocą wskaźnika mówiącego o liczbie osób fizycznych prowadzących indywidualną działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Dla gminy miejsko-wiejskiej Kunów wysokość tego wskaźnika w 2014 roku wyniosła 7,6 i była niższa od średniego wskaźnika w powiecie ostrowieckim wynoszącego 8,7. Ten sam wskaźnik dla gminy wiejskiej Bodzechów wyniósł 10,4, a zatem można stwierdzić, że mieszkańcy gminy Kunów nie charakteryzują się dużą przedsiębiorczością indywidualną.

RYSUNEK 21. OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM⁵³

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS BDL

Liczba podmiotów gospodarczych w gminie jest stabilna i w ostatnich latach utrzymuje się na stałym poziomie bez większych wahań. Widać wyraźną dominację sektora prywatnego.

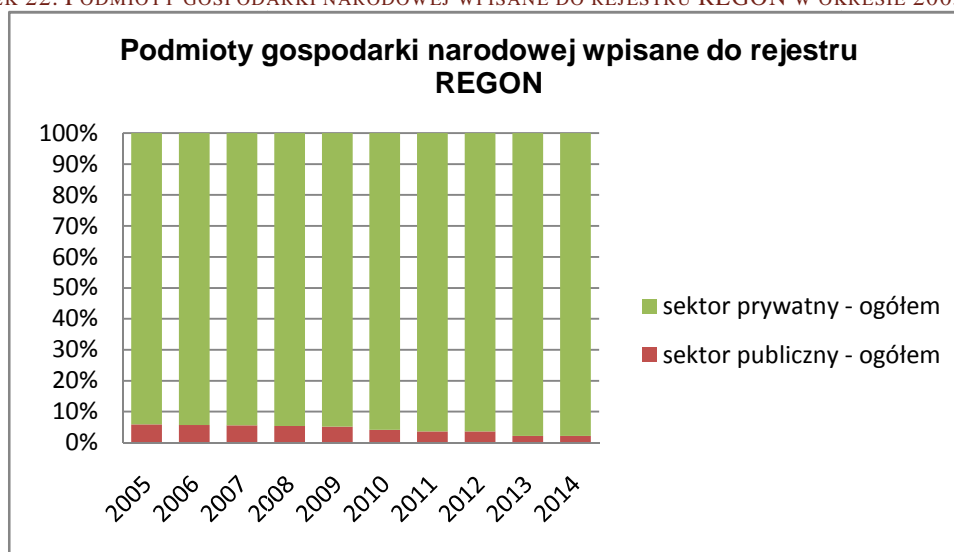
⁵² GUS BDL;

⁵³ GUS BDL;

W strukturze podmiotów gospodarczych udział sektora publicznego systematycznie malał i w 2014 roku wynosił 2,2%.

RYSUNEK 22. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON W OKRESIE 2005 - 2014⁵⁴

Źródło: opracowanie na podstawie danych z GUS BDL

Na tle gmin powiatu ostrowieckiego, Gmina i Miasto Kunów zajmuje trzecią pozycję pod względem liczby zarejestrowanych firm będąc za miastem Ostrowiec Świętokrzyski i gminą wiejską Bodzechów. Analizując te dane widoczna jest znacząca różnica względem miasta subregionalnego, przodującego na terenie powiatu pod względem rozwoju przedsiębiorczości jak również względem gmin pozostałych, wobec których przez cały okres analizy liczba firm działających na terenie gminy Kunów utrzymywała się na wyższym poziomie. Wskazuje to na ważne miejsce gminy w strukturze powiatu, jednak ze znacznymi różnicami względem miasta powiatowego. Znacząca różnica dotyczy również gminy sąsiedniej Bodzechów.

TABELA 24. PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON NA TLE POWIATU⁵⁵

Jednostka terytorialna	ogółem			
	2011	2012	2013	2014
Ostrowiec Świętokrzyski	7972	8017	7941	7734
Bałtów	181	190	195	207
Bodzechów	1006	989	1006	995
Ćmielów	477	474	470	463
Kunów	579	579	587	587
Waśniów	260	258	270	279

Źródło: GUS BDL

⁵⁴ GUS BDL

⁵⁵ GUS BDL

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

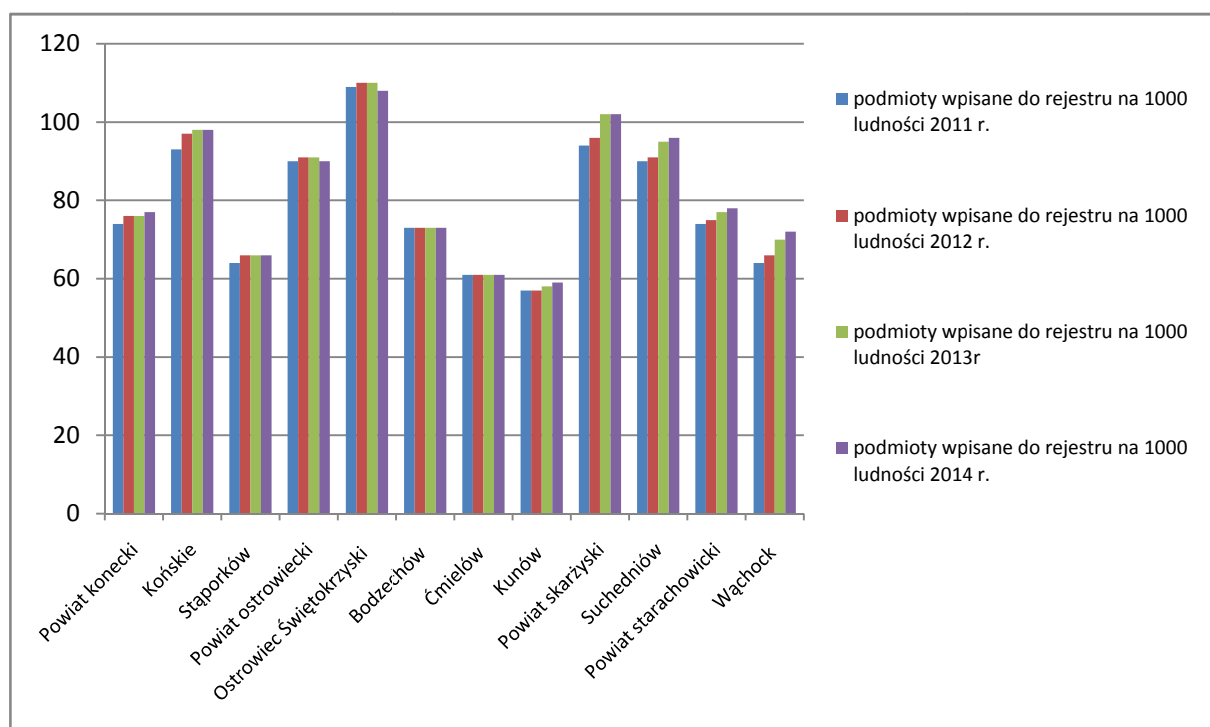
TABELA 25. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG GRUP RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PKD 2007⁵⁶

Jednostka terytorialna	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo				przemysł i budownictwo				pozostała działalność			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Ostrowiec Świętokrzyski	27	28	26	26	1539	1555	1560	1522	6406	6434	6355	6186
Gmina Bałtów	5	6	6	7	46	48	55	57	130	136	134	143
Bodzechów	19	18	17	17	277	271	274	268	710	700	715	710
Ćmielów	26	25	27	24	122	126	121	114	329	323	322	325
Kunów	12	10	12	12	174	170	168	159	393	399	407	416
Waśniów	15	16	22	22	82	78	81	84	163	164	167	173

Źródło: GUS BDL

Analiza sektora przedsiębiorczego na badanym obszarze w stosunku do gmin miejsko-wiejskich powiatów koneckiego, skarżyskiego i starachowickiego nie prezentuje się korzystnie, bowiem w tej grupie Gmina i Miasto Kunów zajmuje ostatnią pozycję pod względem liczby podmiotów na 1000 mieszkańców. Korzystniejsze wskaźniki cechują gminę wiejską Bodzechów. Podobnie jest w przypadku wskaźników odnoszących się do liczby firm na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Naturalnie jako miasto subregionalne, najlepsze wskaźniki osiąga miasto Ostrowiec Świętokrzyski.

RYSUNEK 23. LICZBA PODMIOTÓW WPISANYCH DO REJESTRU NA 1000 MIESZKAŃCÓW⁵⁷

Źródło GUS BDL

⁵⁶ GUS BDL

⁵⁷ GUS BDL

TABELA 26. PORÓWNANIE LICZBY PODMIOTÓW NA 1000 MIESZKAŃCÓW POWIATACH OŚCIENNYCH⁵⁸

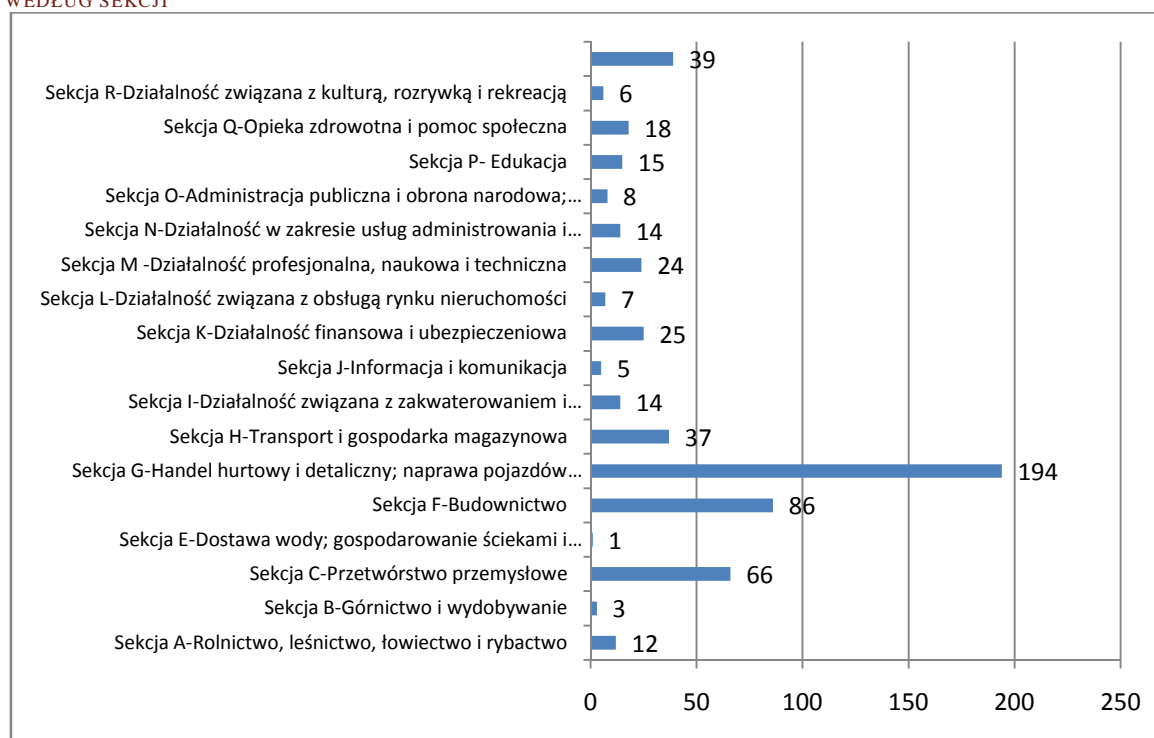
Jednostka terytorialna	podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności				podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Powiat konecki	74	76	76	77	116,6	120,4	122,1	123,8
Końskie	93	97	98	98	146,8	153,0	156,3	157,1
Stąporków	64	66	66	66	100,9	104,2	105,6	106,3
Powiat ostrowiecki	90	91	91	90	141,2	143,7	145,2	144,6
Ostrowiec Świętokrzyski	109	110	110	108	167,1	171,2	173,1	172,1
Ćmielów	61	61	61	61	99,4	99,3	98,5	98,5
Bodzechów	73	73	73	73	117,5	116,2	117,8	116,6
Kunów	57	57	58	59	90,2	90,4	92,3	92,6
Powiat skarżyski	94	96	102	102	147,2	151,5	160,9	163,3
Suchedniów	90	91	95	96	141,5	143,5	149,2	151,4
Powiat starachowicki	74	75	77	78	117,6	119,5	124,4	126,5
Wąchock	64	66	70	72	103,8	106,9	112,7	116,0

Przedstawione powyżej dane pokazują, że rozwój przedsiębiorczości na terenie badanym nie dorównuje tempu jaki jest utrzymywany w gminach ościennych. Związane jest to z problemami demograficznymi, migracją mieszkańców, a także trudniejszym rynkiem działania.

6.2. Struktura przedsiębiorstw

Struktura podmiotów według sekcji pokazuje wysoki udział podmiotów z branż: handel naprawy, budownictwo, przemysł czy transport. Funkcjonują także gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby. Gmina Kunów stanowi swoiste zaplecze miasta subregionalnego i jest jego składową.

⁵⁸ GUS BDL

TABELA 27. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W GMINIE KUNÓW ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON⁵⁹ WEDŁUG SEKCJI

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS BDL

Funkcjonujące tu podmioty nie są tylko skierowane na zaspokojenie potrzeb endogenicznych, ich działalność wykracza poza granice gminy. Dowodem na to jest duża ilość inwestorów strategicznych działających na terenie gminy, zwłaszcza w tzw. części przemysłowej:

1. Firma TBM SNACKS - produkcja wysokiej jakości słonych i słodkich przekąsek.
2. AGROPLASTMET SP z O.O. - zatrudnia ponad 100 osób, kontynuuje i rozwija produkcję firm: Fabryki Maszyn Rolniczych w Kunowie i Zakładu Zespołów Samochodowych w Lipsku. W swojej produkcji związana jest głównie z branżą rolniczą i samochodową. Agroplastmet zajmuje powierzchnię 43131 m² na terenie uzbrojonym we wszystkie niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.
3. Polska Grupa Tekstylna Sp. z o.o. specjalizuje się w importach produktów z Chin, Pakistanu, Indii i Korei Południowej. Z najważniejszymi z nich współpracuje na zasadach ich wyłącznego przedstawicielstwa w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej. Jest jednym z ważniejszych dostawców tekstyliów w tym segmencie w kraju.
4. KOMO SERVICE SP z o.o. -Hurtownia tkanin specjalizująca się w sprzedaży tkanin na odzież roboczą i ochronną, włóknin meblowych a także specjalistycznych dodatków krawieckich własnej marki Lizard. Komo Service jest jedynym dystrybutorem produktów Polskiej Grupy Tekstylnej.
5. PERFECTDOOR SP z o.o. -Produkcja drzwi, okien, okiennic i ram okiennych. Firma posiada nowoczesny park maszynowy, linię do produkcji drzwi foliowanych oraz produkcji ościeżnic regulowanych.

⁵⁹ Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL;

6. EVERHOUSE Sp. z o.o. - Produkcja drzwi. Orientacja rynkowa firmy zakłada stały rozwój ukierunkowany zarówno na tworzenie nowych kolekcji drzwi, jak również na poszerzanie rynku sprzedaży.
7. PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWO USŁUGOWE ANKAZ - Produkcja, przetwórstwo i konserwowanie mięsa i produktów mięsnych.
8. ZAKŁAD UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW JANIK SP z O.O. - Zakład powstał w październiku 2000r. Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego, pełni funkcję RIPOK dla dwóch powiatów: ostrowieckiego i starachowickiego. Spółkę tworzą gminy: Ostrowiec Świętokrzyski, Kunów, Starachowice, Bodzechów, Łągów, Waśniów, Ćmielów, Bałtów. RIPOK w Janiku obsługuje łącznie około 224 tysięcy mieszkańców. Dziennie przyjmuje się około 150 ton odpadów.
9. ZAKŁAD PRZEROBU DREWNA WALD B SPÓŁKA JAWNA A BUGAJSKI S BUGAJSKI W BUGAJSKI - Produkcja wyrobów tartacznych.

Tereny inwestycyjne

Na obszarze gminy i miasta Kunów funkcjonuje strefa przemysłowa skupiająca największe przedsiębiorstwa z jej obszaru. Strefa obejmuje obszar 22 ha, położony obok bocznic kolejowej, co zwiększa jej atrakcyjność i możliwości logistyczne. Strefa ta stanowi istotny kierunek rozwoju gospodarczego, jest także miejscem pracy dla mieszkańców gminy.

Gmina posiada działki, które w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego określono jako potencjalne tereny inwestycyjne. W ramach oferty inwestycyjnej dla firm przeznaczono tereny zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 28. POTENCJALNE TERENY INWESTYCYJNE NA TERENIE GMINY⁶⁰

Potencjalne tereny inwestycyjne - własność Miasta i Gminy Kunów				
Lp.	Lokalizacja	Nr działki	Powierzchnia w ha	Przeznaczenie w MPZP
1	Kunów ul. Laski	1897/16	0,5 ha	teren rekreacyjno-sportowy
2	Kunów (Bukowska Góra)	2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2842, 2843	3,46 ha	teren rekreacyjno-sportowy
3	Kunów przy ul. Grabowieckiej	3644, 96/2, 3645, 3642	1,38 ha	usługi i zabudowa mieszkaniowa
4	Kunów „Spichlerz”	1897/2	0,26 ha	teren usług
5	Nietulisko Duże	686/2	5,55 ha	teren zieleni parkowej – „były staw”

Źródło: na podstawie danych UMiG Kunów.

W Kunowie przy ul. Kościuszki działa Miejskie Targowisko, którego administratorem jest Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej. Przeznaczone jest do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie handlu, gastronomii i usług. Posiada pawilon, zadaszenie nad kilkunastoma stanowiskami handlowymi, kilkaset metrów utwardzonego placu, drogi dojazdowe oraz skwer wykonany przez kursantów programu "Pracownik terenów zielonych". Plac targowy usytuowany jest obok boiska "Orlik" w centrum Kunowa. Inwestycja została w 60 % sfinansowana ze środków zewnętrznych. Inwestycja rozwiązała problem handlu ulicznego w mieście, a jednocześnie poprawiła estetykę jego centrum.

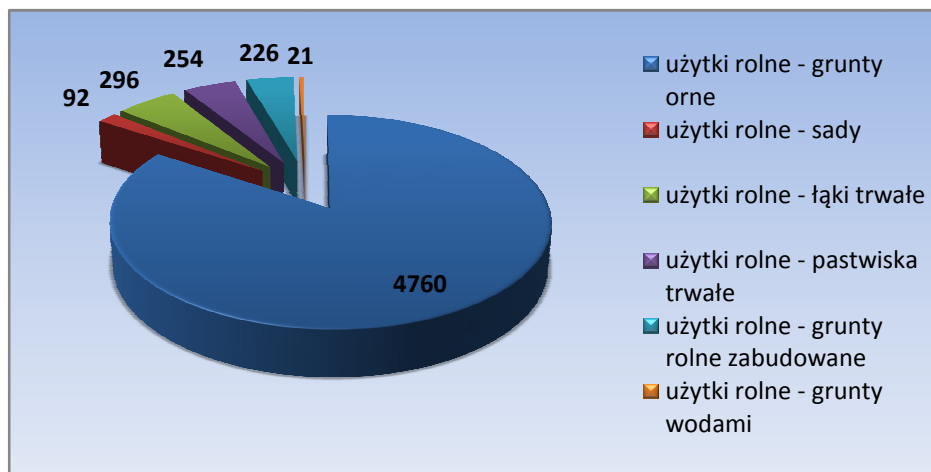
⁶⁰ Na podstawie danych UMiG Kunów;

6.3. Rolnictwo i leśnictwo

Użytki rolne w Gminie Kunów stanowią blisko 50 % powierzchni, a grunty leśne 45 %, co sprawia, że gmina może cechować profil rolniczy. Północną część gminy pokrywają piaszczyste gleby porośnięte lasem, południową zaś - urodzajne gleby lessowe.

Powierzchnia użytków rolnych w hektarach - według kierunków wykorzystania

Źródło – na podstawie danych GUS BDL; stan an 2014 r.

Na terenie gminy Kunów dolina Kamiennej rozdziela odmienne rodzaje gleb:

- w dolinie rzeki występują głównie gleby pyłowe: mady, zajęte przez łąki i grunty orne oraz gleby bielcowe,
- na północ od rzeki przeważają gleby klas IV, V i VI,
- na południu występują głównie gleby brunatne klasy I-III i IV (I-IV), charakteryzujące się korzystnymi właściwościami fizyko-chemicznymi.

W 2014 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 12 podmiotów gospodarczych prowadzących działalność rolniczą. Stanowiło to jedynie 2% zarejestrowanych podmiotów z terenu gminy. Połowa z tych gospodarstw prowadzi działalność Sekcji A dział 01- uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową. Druga połowa z Sekcji A dział 02 - leśnictwo i pozyskiwanie drewna.

Głównym problemem ograniczającym szanse rozwojowe w produkcji rolnej i przetwórczej jest rozdrobnienie gospodarstw rolnych na terenie gminy. Niewystarczająca jest także wiedza w zakresie innowacyjnych form rozwoju, kooperacji i produkcji ekologicznej.

Wyzwania w obszarze przedsiębiorczości i rolnictwa:

- promocja wydzielonej strefy aktywności gospodarczo – przemysłowej, stwarzającej możliwości do stworzenia strefy przemysłowej;
- wykorzystanie szans z dogodnego położenia przy ośrodku subregionalnym, budowy jego obwodnicy oraz modernizacji drogi krajowej Nr 9 i Nr 7;
- promocja ekologicznego przetwórstwa rolniczego jako szans rozwoju produkcji rolnej i przedsiębiorczości turystycznej.

7. OBSZAR SPOŁECZNY

7.1. Oświata i edukacja

W roku szkolnym 2014/2015 na terenie gminy i miasta Kunów funkcjonowało jedno przedszkole, sześć szkół podstawowych i jedno gimnazjum. Cztery szkoły podstawowe prowadzone są przez osoby fizyczne.

TABELA 29. WYKAZ PLACÓWEK OŚWIATOWYCH⁶¹

Edukacja	2010	2011	2012	2013	2014
Placówki wychowania przedszkolnego	7	8	6	6	6
w tym przedszkola	1	1	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	100	100	100	100	100
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	235	269	279	323	253
w tym przedszkolach	125	143	142	158	135
Szkoły podstawowe	6	6	6	6	6
Uczniowie szkół podstawowych	466	451	456	431	495
Szkoły gimnazjalne	1	1	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	272	254	219	190	187
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach:					
podstawowych	13	12	12	12	13
gimnazjalnych	25	25	24	21	21

Źródło GUS BDL

Szczegółowe dane⁶² dotyczące liczby uczniów objętych edukacją na terenie gminy przedstawia tabela poniżej.

L.p.	Placówka oświatowa	Rok szkolny				
		2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
1.	PSP Kunów	251	259	251	292	297
2.	PSP Janik	87	80	68	82	83
3.	PSP Wymysłów	33	41	41	46	48
4.	SP Nietulisko Duże	39	38	30	36	40
5.	PSP Doły Biskupie	28	26	25	23	16
6.	PSP Miłkowska Karczma	13	12	16	16	15
Razem szkoła podstawowa		451	456	431	495	499
1.	Gimnazjum	254	219	190	187	185
Razem sz. podst. i gimnazjum		705	675	621	682	684

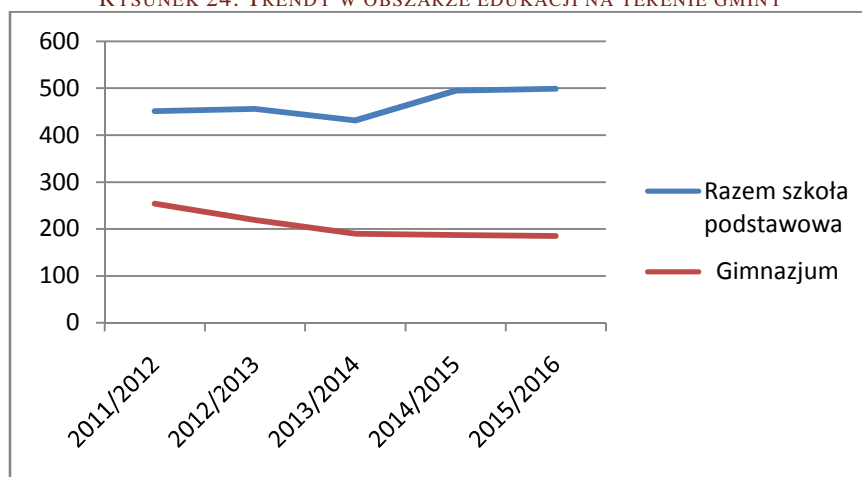
⁶¹ GUS BDL

⁶² Dane: UMiG Kunów;

Analiza liczby uczniów w obszarze edukacji na terenie gminy w okresie pięciu ostatnich lat obrazuje wzrost liczby uczniów w obszarze edukacji podstawowej i spadek na poziomie gimnazjum. Wzrost liczby uczniów w edukacji podstawowej związany jest z obniżeniem wieku dzieci objętych obowiązkowym systemem edukacji podstawowej.

RYSUNEK 24. TRENDY W OBSZARZE EDUKACJI NA TERENIE GMINY

Sieć edukacyjna na terenie gminy obejmowała:

TABELA 30. SIEĆ EDUKACYJNA⁶³

L.p.	Rodzaj/nazwa szkoły	Adres	Podmiot zarządzający
przedszkola			
1.	Publiczne Przedszkole w Kunowie	os. Dziewulskiego 5 27-415 Kunów	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie
szkoły podstawowe			
2.	SP im. Stanisława Staszica w Nietulisku Dużym	Nietulisko Duże 27-415 Kunów	osoba fizyczna Dyrektor szkoły- mgr Urszula Pasternak
3.	PSP im. Witolda Gombrowicza w Dołach Biskupich	Doły Biskupie 42, 27-415 Kunów	osoba fizyczna Dyrektor szkoły – mgr Ewa Piętowska
4.	PSP w Kunowie	ul. Szkolna 1 27 - 415 Kunów	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie
5.	PSP w Janiku	ul. Szkolna 21, 27-415 Janik	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie
6.	PSP w Miłkowskiej Karczynie	Miłkowska Karczma 64 27-415 Kunów	osoba fizyczna Dyrektor - mgr Iwona Pomykała
7.	SP w Wymysłowie	ul. Wesola 43 27-415 Kunów	osoba fizyczna Dyrektor szkoły- mgr Ida Nowakowska-Łapa
gimnazjum			
8.	Publiczne Gimnazjum w Kunowie	ul. Fabryczna 1 27-415 Kunów	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie

Źródło : opracowanie własne na podstawie danych UGiM Kunów

⁶³ Źródło : opracowanie własne na podstawie danych UGiM Kunów

Edukacja przedszkolna

Edukację przedszkolną na terenie Miasta i Gminy Kunów realizuje Publiczne Przedszkole w Kunowie, trzy oddziały przedszkolne w Dołach Biskupich, w Janiku, Nietulisku Dużym oraz dwa punkty przedszkolne w Miłkowskiej Karczynie i Wymysłowie.

W przypadku edukacji przedszkolnej obejmującej opiekę dzieci w wieku 3-5 lat w roku 2014 liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wzrosła względem roku 2010 o 26%. Wzrósł również odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na obszarze gminy z 60,7% do 74,7 %. Wzrost ten spowodowany jest wprowadzeniem przez Ministerstwo Edukacji Narodowej obowiązku szkolnego dla sześciolatków. Sytuacja odwrotna występuje w przypadku dzieci w wieku 3-6, gdzie powyższe wskaźniki w 2014 r. spadają w stosunku do lat 2012 i 2013.

TABELA 31. LICZBA DZIECI OGÓŁEM I DZIECI OBJĘTE WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM⁶⁴

Jednostka terytorialna	dzieci ogółem									
	dzieci w wieku 3 - 5 lat					dzieci w wieku 3 - 6 lat				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Kunów	267	280	309	306	292	355	375	372	408	400
	dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym									
	dzieci w wieku 3 - 5 lat					dzieci w wieku 3 - 6 lat				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	162	185	220	230	218	233	261	271	315	241
	odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym									
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
	60,7	66,1	71,2	75,2	74,7	65,6	69,6	72,8	77,2	60,3

Źródło GUS BDL

Oddział przedszkole prowadzone były przez następujące placówki oświatowe:

- PSP w Dołach Biskupich;
- SP w Nietulisku Dużym;
- PSP w Janiku;
- SP w Wymysłowie;
- PSP w Miłkowskiej Karczynie.

Szkoły podstawowe i gimnazja

W latach 2010 – 2014 na terenie gminy funkcjonowało 6 szkół podstawowych, w tym cztery, w których organem prowadzącym są osoby fizyczne oraz jedno gimnazjum. Choć liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2010 -2013 corocznie się zmniejszała, to reforma MEN spowodowała jej wzrost w 2014r. W roku 2013 pierwszoklasistów było 50 natomiast w 2014 r. już 139.

⁶⁴ GUS BDL;

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

TABELA 32. LICZBA UCZNIÓW W 1 KLASIE W ROKU SZKOLNYM 2013/2014 I 2014/2015⁶⁵

	uczniowie w 1 klasie w 2013 r.			uczniowie w 1 klasie w 2014 r.	
		osoba			
Kunów	ogółem	50		139	
	prowadzone przez jednostki samorządu gminnego	38	osoba	103	
	prowadzone przez pozostałe organizacje	12	osoba	36	

W roku szkolnym 2010/2011 do szkół podstawowych uczęszczało 466 uczniów, natomiast w roku szkolnym 2014/2015 – 495 uczniów. W analizowanym okresie spadła o ponad 31 % liczba uczniów uczęszczających do gimnazjum. W roku szkolnym 2010/2011 do gimnazjum uczęszczało 272 uczniów, a w 2014/2015 r. już tylko 187.

Liczba oddziałów szkolnych, jak również liczba uczniów przypadających na jeden oddział przez cały okres analizy występowała na zbliżonym poziomie. Podobna sytuacja miała miejsce we wszystkich gminach powiatu ostrowieckiego.

TABELA 33. LICZBA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH, ODDZIAŁÓW I UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH GMINIE KUNÓW⁶⁶

Jednostka terytorialna	ogółem					oddziały w szkołach					uczniowie				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Kunów	6	6	6	6	6	36,50	37,00	38,00	37,00	38,00	466	451	456	431	495

Źródło GUS BDL

TABELA 34. LICZBA GIMNAZJÓW, ODDZIAŁÓW I UCZNIÓW GIMNAZJÓW W GMINIE KUNÓW⁶⁷

Jednostka terytorialna	ogółem					oddziały w szkołach					uczniowie				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Kunów	1	1	1	1	1	11,00	10,00	9,00	9,00	9,00	272	254	219	190	187

Źródło GUS BDL

TABELA 35. UCZNIOWIE PRZYPADAJĄCY NA 1 ODDZIAŁ W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I GIMNAZJACH⁶⁸

Jednostka terytorialna	szkoły podstawowe ogółem					gimnazja ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Ostrowiec Świętokrzyski	22	21	20	20	20	24	23	23	23	21
Bałtów	10	17	17	16	15	20	20	22	23	21
Bodzechów	16	17	16	16	16	27	27	26	25	25
Ćmielów	17	17	17	17	19	23	21	20	19	18
Kunów	13	12	12	12	13	25	25	24	21	21
Waśniów	15	16	16	17	16	20	22	26	28	25

Źródło GUS BDL

Na terenie Miasta i Gminy Kunów nie funkcjonuje żadna szkoła ponadgimnazjalna. Rada Powiatu Ostrowieckiego w lutym 2013 r. podjęła uchwałę dotyczącą likwidacji Zespołu Szkół w Kunowie, w której funkcjonowało Technikum (zawód technik żywienia i gospodarstwa domowego), Liceum Ogólnokształcące (klasa służb mundurowych), Zasadnicza Szkoła

⁶⁵ GUS BDL

⁶⁶ GUS BDL;

⁶⁷ GUS BDL;

⁶⁸ GUS BDL;

Zawodowa (klasa wielozawodowa) oraz Szkoła Policealna dla dorosłych (zawód – technik prac biurowych).

Analizy demograficzne prowadzone przez powiat ostrowiecki od 2002 roku wykazały, że przez ostatnie lata liczba uczniów szkolnictwa ponadgimnazjalnego w powiecie drastycznie się obniżyła, z 7236 w roku 2002 do 4405 w roku szkolnym 2012/2013. Innym argumentem była słaba zdawalność egzaminów zawodowych. W roku 2011 z 45 uczniów i słuchaczy ostatnich klas szkół zawodowych do egzaminów przystąpiło 37, z czego 21 zdało - skuteczność 46 procent przy średniej szkół ostrowieckich 65 procent. W roku 2012 z 36 uczniów i słuchaczy ostatnich klas do egzaminu przystąpiło 15, z czego zdało 6- skuteczność 16 procent przy średniej szkół ostrowieckich 66 procent. Ostatni nabór do pierwszej klasy technikum przeprowadzono w roku 2007/2008, a do liceum ogólnokształcącego w 2011/2012. Likwidując szkoły funkcjonujące w Zespole Szkół w Kunowie powiat ostrowiecki zapewnił uczniom kontynuowanie nauki w tych samych typach szkół i zawodach.

Wyzwania w obszarze edukacji:

- Wspieranie edukacji i promocja oferty edukacyjnej w Gminie
- Rozwój infrastruktury edukacyjnej
- Wspieranie i promocja szkolnych klubów sportowych

7.2. Sport i rekreacja

Na terenie gminy Kunów zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu podejmowane są przez kluby sportowe oraz szkoły.

Gimnazjum w Kunowie organizuje corocznie Mistrzostwa Miasta i Gminy Kunów w Tenisie Stołowym. Zawody rozgrywane są w kategorii szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz w kategorii open, zarówno wśród dziewcząt jak i chłopców. Głównym celem rozgrywek jest popularyzacja tenisa stołowego w środowisku oraz atrakcyjne i pożyteczne zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży podczas trwających ferii zimowych. Wyłonieni mistrzowie Gminy biorą udział w Świętokrzyskich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej w Drużynowym Tenisie Stołowym i odnoszą w tym obszarze duże sukcesy.

Na terenie Miasta i Gminy Kunów znajduje się 12 obiektów sportowych oraz jeden kompleks sportowy „ORLIK” w miejscowości Kunów. W miejscowościach: Prawęcín, Janik, Doły Biskupie, Bukowie, Nietulisko Duże, Nietulisko Małe, Udzićów, Kunów, Miłkowska Karczma znajdują się boiska sportowe. Natomiast w Janiku, Miłkowskiej Karczmi oraz w Kunowie znajdują się także sale gimnastyczne przy szkołach.

Kluby Sportowe

LKS STAL KUNÓW

W Kunowie działa Ludowo Klub Sportowy Stal Kunów. Od 1990 roku do chwili obecnej patronat nad klubem obejmuje Urząd Miasta i Gminy w Kunowie, który jest głównym sponsorem w działalności klubu. Ponadto została utworzona piłkarska drużyna juniorów

starszych, która jest zapleczem kadrowym drużyny seniorów. Oprócz dotacji z urzędu, klub wspierany jest dobrowolnymi składkami członkowskimi, oraz od pojedynczych sponsorów. Klub funkcjonuje w oparciu o dwie sekcje - piłkarską uczestniczącą w wojewódzkich rozgrywkach klasy "A",- podnoszenia ciężarów występującą w grupie młodzieżowej w zawodach ogólnopolskich.

W 1998 roku, staraniem działaczy KS "Stal" oraz nauczycieli wychowania fizycznego, powołano do życia Uczniowski Klub Sportowy, który tworzą najmłodszy mieszkańcy gminy, uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych. Młodzi sportowcy korzystają z obiektów Klubu, mogą liczyć także na wsparcie organizacyjne i materialne. Od czterech lat prowadzone są przez działaczy Klubu międzyszkolne rozgrywki piłkarskie chłopców ze szkół podstawowych i gimnazjum, które cieszą się bardzo dużą popularnością.

LKS „GRYF” KUNÓW

Ludowy Klub Sportowy „GRYF” Kunów powstał w lutym 2015 r. Klub prowadzi zajęcia w dyscyplinach: podnoszenie ciężarów, trójbój siłowy, kulturystyka dla juniorów i młodzików, w klubie zarejestrowanych jest 34 zawodników. Zawodnicy uczestniczą w zawodach rangi krajowej, europejskiej i światowej. Klub był organizatorem 17 edycji Pucharu Gór Świętokrzyskich w podnoszeniu ciężarów.

LUKKS NIETULISKO DUŻE

Ludowy Uczniowski Katolicki Klub Sportowy LUKKS Nietulisko Duże powstał w październiku 2011 roku. Głównym celem działania klubu jest prowadzenie szkolenia dzieci, młodzieży i osób dorosłych w dyscyplinie szachy. W klubie zarejestrowanych jest 23 zawodników, w tym 5 seniorów. Oprócz zajęć szkoleniowych klub organizuje turnieje szachowe. Młodzi zawodnicy klubu wywodzący się ze szkół w Kunowie i Wymysłowie, zaliczają się do czołowej grupy szachistów województwa świętokrzyskiego. Zawodnicy reprezentują klub i gminę na zawodach ogólnopolskich, a także europejskich.

Wyzwania w obszarze sportu:

- Wspieranie i promocja aktywności fizycznej mieszkańców Gminy w różnych dziedzinach

7.3. Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę zdrowotną dla mieszkańców gminy i miasta Kunów w roku 2014 świadczył jeden Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, zlokalizowany w Kunowie.

W NZOZ wykonywane są trzy rodzaje świadczeń medycznych. Do zakontraktowanych usług należą: leczenie stomatologiczne, jak również ambulatoryjna opieka specjalistyczna oraz rehabilitacja lecznicza. W poradni stomatologicznej, refundowany z NFZ jest kompleksowy zakres usług stomatologicznych.

Zakład zawiera poradnię lekarza rodzinnego, pielęgniarki oraz trzy gabinety specjalistyczne. W skład tych poradni wchodzi: Poradnia Stomatologiczna, Poradnia Ginekologiczno - Położnicza a także Poradnia Endokrynologiczna. Podpisana umowa placówki dotycząca

lekarza rodzinnego obejmuje prowadzenie edukacji zdrowotnej pacjenta, okresową ocenę pacjentów oraz przeprowadzanie badań pacjentów. Do zadań pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej w poradni należy promowanie zdrowia oraz profilaktyki chorób. Oprócz powyższych funkcjonuje również Pracownia Fizjoterapii.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej VITAMED zapewnia podstawową opiekę zdrowotną. W ramach zakładu funkcjonuje:

- Ośrodek Zdrowia
- Gabinet Pielęgniarki Środowiskowej - Rodzinnej
- Gabinet zabiegowy
- Laboratorium Analityczne
- Poradnia Dla Dzieci
- Poradnia Endokrynologiczna
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza
- Poradnia Lekarza POZ
- Poradnia Stomatologiczna
- Pracownia Fizykoterapii
- Punkt Szczepień

Ze specjalistycznej służby zdrowia natomiast mieszkańcy gminy korzystają poza jej granicami, głównie w Ostrowcu Świętokrzyskim, gdzie znajduje się Zespół Opieki Zdrowotnej z Oddziałami szpitalnymi, Poradniami, Laboratorium, Działem fizjoterapii czy Szpitalnym oddziałem ratunkowym.

Sytuacja udzielonych porad oddaje sytuację i stan demograficzny ludności na terenie gminy i miasta Kunów. W roku 2014 liczba udzielonych porad obniżyła się o około 17% względem udzielonych usług w roku 2011.

TABELA 36. PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA – PORADY OGÓLEM⁶⁹

Jednostka terytorialna	porady ogółem			
	2011	2012	2013	2014
Kunów	23943	27018	21267	19827

Źródło GUS BDL

Na terenie gminy dopiero od 2012 funkcjonują dwie apteki. Dlatego wskaźnik dostępności mieszkańców do aptek na terenie gminy zasadniczo uległ zmianie, ale nadal odbiega od średniej wojewódzkiej i powiatowej.

TABELA 37. LICZBA LUDNOŚCI PRZYPADAJĄCA NA JEDNĄ APTEKĘ OGÓLNODOSTĘPNĄ⁷⁰

Jednostka terytorialna	ludność na aptekę ogólnodostępną			
	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba
ŚWIĘTOKRZYSKIE	2993	3055	3093	3022
Powiat ostrowiecki	2825	2809	3269	3343
Kunów	10151	5042	5018	5009

Źródło GUS BDL

⁶⁹ GUS BDL;

⁷⁰ GUS BDL;

Stan zdrowia mieszkańców

Według opracowania Urzędu Statystycznego w Kielcach, dotyczącego procesów demograficznych pt. „**Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie świętokrzyskim w 2014 r.**” główne przyczyny zgonów pozostają niezmiennie. W 2013 r. 51,7% ogółu zgonów stanowiły choroby układu krążenia. Wśród kobiet były one przyczyną 58,7% zgonów, a wśród mężczyzn – 45,5%. Udział zgonów z powodu nowotworów wyniósł 22,9%, przy czym spowodowały one zgon 20,3% kobiet i 25,2% mężczyzn. Łącznie choroby układu krążenia i nowotwory były przyczyną prawie 3/4 wszystkich zgonów w województwie świętokrzyskim. Stosunkowo liczne były również zgony z powodu przyczyn zewnętrznych, które obejmują urazy, zatrucia i inne wypadki (5,4%), a także wywołane chorobami układu oddechowego (4,5%) oraz trawiennego (3,1%). Choroby układu krążenia przyczyniły się głównie do zgonów osób najstarszych, w wieku 80 lat i więcej (57,1%) oraz 70–79 lat (21,0%). Podobnie nowotwory, które spowodowały zgon 29,5% osób pomiędzy 60-69 rokiem życia, 27,2% - 70-79-letnich i 24,4% - 80-latków i starszych. Na skutek przyczyn zewnętrznych najwięcej osób zmarło w przedziałach wiekowych: 50–59 lat (24,1%) i 40-49 lat oraz 80 lat i więcej (po 14,0%). Odsetek zgonów wywołanych chorobami układu oddechowego i trawiennego zwiększał się sukcesywnie wraz z wiekiem chorych, kolejno do: 40,8% i 23,4% wśród najstarszych.

Wyzwania w obszarze zdrowia:

- Utrzymanie i poszerzanie dostępu do usług podstawowej opieki medycznej oraz usług w systemie opieki społecznej
- Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży

7.4. Bezpieczeństwo

Za utrzymanie porządku publicznego w Mieście i Gminie Kunów odpowiedzialny jest Komisarjat Policji w Kunowie, podlegający pod Komendę Powiatową Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim. Mieszkańcy mogą tam uzyskać niezbędną pomoc i informacje, gdzie uzyskać wsparcie w szerszym zakresie.

Działalność pożarniczą w Gminie Kunów sprawuje osiem ochotniczych straży pożarnych zarejestrowanych w KRS jako stowarzyszenia:

TABELA 38. WYKAZ OSP NA TERENIE GMINY⁷¹

Numer	Nazwa
0000184348	Ochotnicza Straż Pożarna w Nietulisku Dużym
0000185108	Ochotnicza Straż Pożarna w Dołach Biskupich
0000185697	Ochotnicza Straż Pożarna w Janiku
0000187043	Ochotnicza Straż Pożarna w Bukowiu

⁷¹ Opracowanie własne na podstawie KRS;

0000188242	Ochotnicza Straż Pożarna w Kunowie
0000188842	Ochotnicza Straż Pożarna "Agromet" w Kunowie
0000191439	Ochotnicza Straż Pożarna w Prawęcinnie
0000196612	Ochotnicza Straż Pożarna w Nietulisku Małym

Źródło : KRS

Strażacy nie ograniczają się tylko do działań czysto pożarniczych. Aktywnie uczestniczą w życiu środowiska społecznego. Pomagają w usuwaniu skutków powodzi, poszukiwaniu osób zaginionych a także aktywnie uczestniczą w uroczystościach i innych wydarzeniach miasta i gminy. Każdego roku w tygodniu ochrony przeciwpożarowej odbywają się spotkania z przedszkolakami połączone ze zwiedzaniem strażnicy i jej pamiątek.

7.5. Pomoc społeczna

Zadania w zakresie realizacji celów pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Kunów realizuje jednostka organizacyjna gminy Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie. Ośrodek jest jednostką budżetową w rozumieniu ustawy o finansach publicznych. Pracę w zakresie pomocy społecznej w poszczególnych rejonach wykonują wyznaczeni przez Kierownika MGOPS pracownicy socjalni.

Celem pomocy społecznej realizowanym przez Ośrodek jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji i problemów życiowych oraz bytowych, które nie są w stanie pokonać lub rozwiązać samodzielnie, przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości. Zadaniem pomocy jest również diagnozowanie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia, realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych problemów, podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Ośrodek realizuje:

- zadania z zakresu pomocy społecznej zlecone gminie,
- zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej,
- zadania wynikające z projektów realizowanych przy wspieraniu funduszy Unii Europejskiej
- zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Szczegółowy katalog zadań zleconych z mocy ustawy i zadań własnych określają ustawy, a w szczególności ustawa o pomocy społecznej. W zakresie realizacji celów i zadań pomocy społecznej Ośrodek współpracuje z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem, osobami fizycznymi i prawnymi.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji MGOPS są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Sytuacja społeczna na podstawie liczby osób objętych pomocą społeczną i wypłatą zasiłków obrazuje stan i strukturę społeczno – gospodarczą życia mieszkańców gminy. Sytuację społeczną mieszkańców obrazują dane dotyczące liczby osób korzystających ze świadczeń:

TABELA 39. RODZINY OTRZYMUJĄCE ZASIŁKI RODZINNE NA DZIECI⁷²

Jednostka terytorialna	rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci				
	2010	2011	2012	2013	2014
Kunów	641	584	499	457	404

Zródło: BUS BDL

Pozytywnym czynnikiem przemian społeczno – gospodarczych zachodzącym na terenie gminy w okresie 2010 – 2014 jest stopniowe zmniejszanie się liczby rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych dla dzieci. Jest to jednak zmiana w dużej mierze związana z migracją ludności, zmianami w prawodawstwie, mniejszą liczbą urodzeń, a przez to mniejszą liczbą dzieci, a dopiero na końcu stopniowym podnoszeniem się poziomu życia i wzrostem zamożności mieszkańców.

Pozytywny obraz przedstawia liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej, która w okresie 2010 – 2014 corocznie spadała (poza 2013 r.). Dotyczy to zarówno całkowitej liczby osób pobierających pomoc, a także osób z grupy poniżej kryterium dochodowego. Sytuacja podobna dotyczy wszystkich gmin wchodzących w skład powiatu ostrowieckiego, gdyż wartości w 2014 r. były w każdej jednostce niższe niż te w 2010 r.

TABELA 40. LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ⁷³

Jednostka terytorialna	ogółem					poniżej kryterium dochodowego				
	ogółem					ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Ostrowiec Świętokrzyski	5049	4368	4722	4735	4474	5007	2941	3356	3448	3185
Bałtów	647	566	561	553	540	361	329	395	379	301
Bodzechów	1678	1605	1683	1845	1614	1201	1179	1381	1512	1090
Ćmielów	1256	1107	1139	1164	1100	977	827	966	947	887
Kunów	2023	1695	1553	1790	1507	1426	1213	1264	1433	1129
Waśniów	1120	825	778	731	712	800	558	578	536	522

Projekt systemowy „Wspólna sprawa”

Niebagatelną rolę w osiągnięciu pozytywnych trendów w obszarze pomocy społecznej odegrała z pewnością realizacja projektu systemowego „WSPÓLNA SPRAWA”. Na terenie Miasta i Gminy Kunów, projekt ten realizowany był w latach 2011-2015 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”.

Realizatorem projektu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz ośrodki pomocy społecznej w Kunowie, Ćmielowie, Mircu, Bodzechowie, Bałtowie, Lipniku w partnerstwie z Agencją Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim.

⁷² GUS BDL;

⁷³ GUS BDL;

Projekt skierowany jest do osób, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej i są w wieku aktywności zawodowej.

Zakres projektu obejmuje:

- Uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej;
- Szkolenia zawodowe;
- Warsztaty, które obejmują: warsztaty interpersonalne; warsztaty aktywizacyjne itp.;
- Doradztwo psychologiczne;
- Kluby samopomocowe;
- Staże wraz ze stypendium stażowym.

Pomoc w zakresie dożywiania

Ponadto, na podstawie wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 realizowany jest Program osłony na lata 2014-2020 dla Miasta i Gminy Kunów.

Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Ze środków programu wsparcie udzielane jest osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy, wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz spełniających kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy. Ze środków z ww. programu udziela się wsparcia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w szczególności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Punkt Konsultacyjny

Zgodnie z założeniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta i Gminy działała także Punkt Konsultacyjny prowadzony przez specjalistę terapii uzależnień.

Punkt jest miejscem, gdzie osoby z problemem alkoholowym, osoby uzależnione lub ich bliscy, cierpiący z powodu nadużywania alkoholu przez członka rodziny lub partnera, ofiary przemocy, sprawcy przemocy, rodziny w trakcie kryzysu lub konfliktu, mogą uzyskać pomoc terapeutyczną. Udzielana pomoc jest bezpłatna.

Zakres udzielanej pomocy obejmuje:

- konsultacje indywidualne dotyczące rozpoznania sytuacji osobistej lub rodzinnej, pomoc w rozwiązaniu obecnych problemów oraz propozycje różnych możliwych form wsparcia i terapii,
- konsultacje indywidualne dotyczące pomocy, w przypadku konfliktów rodzinnych, przemocy i innych,
- konsultacje rodzinne i małżeńskie nastawione na rozpoznanie sytuacji rodzinnej i zaproponowanie odpowiedniej pomocy, pomoc zmierzająca do skłonienia osoby uzależnionej do podjęcia leczenia.

Wyzwania w obszarze pomocy społecznej:

- Współpraca z policją, sądem, służbą zdrowia, Prokuratorem, szkołami w zakresie polityki społecznej
- Promocja integracji społecznej

8. TURYSTYKA I REKREACJA

8.1. Walory środowiska przyrodniczego

Bogate urzeźbienie terenu, ponad 45 % zalesienie oraz duże zasoby wody decydują o atrakcyjności terenu o każdej porze roku. Lasy położone w północnej części gminy stanowią fragment korytarza ekologicznego łączącego Góry Świętokrzyskie i dolinę środkowej Wisły. Malowniczo wyglądają głębokie wąwozy i skarpy.

Pod względem fizjograficznym obszar Gminy położony jest na pograniczu trzech krain geograficznych: Gór Świętokrzyskich, Pogórza Łżeckiego i Wyżyny Sandomierskiej, skutkiem czego jest istotnie zróżnicowany krajobrazowo.

Oś podziału stanowi dolina rzeki Kamiennej usytuowana na kierunku północny-zachód, południowy-wschód, dzieląca terytorium Gminy w zasadzie na dwie krainy:

1. Północną zbudowaną z utworów plejstocenijskich ukształtowanych na skutek zlodowacenia 5 środkowopolskiego (zlodowacenie „Riss”, zwane też „Odra” - 300-130 tys. lat temu) charakteryzującą się glebami piaszczysto-ilastymi w większości porośniętymi borem sosnowym, zaliczaną do Przedgórze Łżeckiego.
2. Południową, wyżynną, należącą do Pogórza Świętokrzyskiego i częściowo wspomnianej Wyżyny Sandomierskiej, zbudowaną z gleb lessowych, intensywnie zagospodarowaną rolniczo. Wyżyna poprzecinana jest licznymi, zalesionymi, wąwozami i jarami otwierającymi się na pradolinę rzeki Kamiennej, powstałymi na skutek hydrogenicznej erozji lessów.

Wyraźnie zaznaczona jest odrębność terenów piaszczystych od lessowych leżących na drugim brzegu rzeki Kamiennej w składzie awifauny. Jej walory i podstawowe cechy przyrodnicze szczegółów zostały opisane w rozdziale poświęconym Środowisku.

Spośród bogatego dziedzictwa przyrodniczego należy wymienić występowanie w okolicach Bukowia, Chocimowa i Prawęcina chronionych gatunków orchidei – podkolan zielanowy,

stoplamka i gnieźnik leśny. W tej części gminy możemy spotkać również wiele gatunków ptaków, takich jak: pokrzewki, świstunki, drozdy oraz dwa gatunki słowika: szarego i rdzawego (tutaj nakładają się na siebie zasięgi ich występowania).

W części południowej swoistą atrakcją natury są licznie występujące gatunki motyli. Występują tu wszystkie gatunki czerwończyków występujące w Polsce, łącznie z najrzadszym czerwończykiem fioletkiem związanym z torfowiskami i wilgotnymi łąkami oraz modraszek Alexis, a także paż królowej i paż żeglarz.

W obszarze środowiska wodnego na terenie gminy występują płazy: kumak nizinny, ropucha paskówka i rzekotka drzewna. W rzece Kamiennej klenie, leszcze i szczupaki, natomiast w Świślinie – pstrągi. W okolicach rzek spotkać można również ślady żerowania bobrów i wydr.

Wśród ptaków zauważyć możemy licznie występujące puszczyki oraz w mniejszym stopniu sowy uszatki, pójdzka i w opuszczonych budynkach płomykówkę.

W rejonie przełomu rzeki Świśliny w miejscowości Doły Opacie łomy kamieniarskie odsłoniły przekrój geologiczny dolomitów dewońskich o pięknie sfałowanej strukturze na skutek ruchów tektonicznych. Odkrywką tą aplikuje do objęcia jej ochroną jako rezerwat przyrody nieożywionej.

Na tzw. Bukowskiej Górze i w okolicy Dołów Opacich – Wióry, zachowały się szczątkowo leśne ostoje dawnej puszczy sandomierskiej, wchodzące do rezerwowego obszaru chronionego, którym w zasadzie objęte jest całe terytorium Gminy w ramach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Kamiennej (OChKDK) stanowiącego składnik programu „Natura 2000”.

Obszar Natura 2000 określony jako PLH260039 Wzgórza Kunowskie obejmujący część terenu gminy Kunów został zatwierdzony przez Komisję Europejską w marcu 2011 roku. Ogółem stwierdzono tu występowanie 11 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmujących łącznie ponad 34 % obszaru. Do najcenniejszych należą murawy kserotermiczne położone na zboczach dolin rzecznych, na ścianach wąwozów i skarpach śródpolnych, łąki o różnym stopniu wilgotności oraz starorzecza. Ostoja jest ważna zwłaszcza dla zachowania następujących siedlisk: dobrze zachowanych w skali kraju muraw kserotermicznych, z wieloma rzadkimi gatunkami, płatów łąk, zwłaszcza świeżych, ekstensywnie użytkowanych, fragmentów łąk trzęślicowych, oraz fragmentów zbiorowisk łągowych oraz grądów. Obszar ma bardzo duże znaczenie dla zachowania gatunków motyli z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, związanych ze środowiskiem wilgotnych łąk: *Lycaenahelle* i *Maculinea teleius*. Obydwa gatunki mają na terenie omawianej ostoji silne populacje występujące w na dobrze zachowanych siedliskach. Dolina Kamiennej wraz z dopływami, a zwłaszcza rzeką Świśliną stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze ogólnokrajowej. Ostoja posiada także znaczne walory krajobrazowe.

Zgodnie z informacjami RDOŚ w Kielcach, ochronie prawnej na terenie Gminy podlega 11 pomników przyrody, które zostały szczegółowo opisane w tabeli nr 41.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

TABELA 41. POMNIKI PRZYRODY ZNAJDUJĄCE SIĘ NA TERENIE GMINY KUNÓW

L.p.	Nazwa pomnika przyrody	Data utworzenia pomnika przyrody	Opis pomnika przyrody	Miejscowość
1.	odstąpienie geologiczne	1987-10-02	Odstąpienie geologiczne stanowiące południowy fragment ściany kamieniołomu, długości ok. 50 m, wysokości 15 m, w którym występuje niezgodność sedimentacyjna pomiędzy waryscyjskim a alpejskim piętrzem strukturalnym	Doły Biskupie
2.	profil geologiczny	1987-10-02	Profil geologiczny stanowiący odstąpienie profilu dolnego i środkowego triasu, w północnej i północno-zachodniej ścianie, długości ok. 100 m i wysokości 15-20 m, starego kamieniołomu.	Doły Biskupie
3.	profil geologiczny	1987-10-02	W stromym wąwozie na zboczu doliny występują liczne odstąpienia skalne, prezentujące profil najwyższego triasu dolnego oraz prawie kompletny profil traisu środkowego.	Nietulisko Wielkie
4.	głaz narzutowy	1987-10-02	Głaz o wymiarach: długość - 2,2 m, szerokość - 1,5 m, wysokość - 1,5 m, obwód - 7,0 m, zbudowany z szaroróżowego, średnioziarnistego granitu. Głaz ma kształt owalny, znajduje się na dnie wąwozu w górnej jego części i nie jest zagłębiony w grunt. W otaczającym wąwozie osiagającym do 20 m wysokości, na długości ok. 150 m występują liczne naturalne odstąpienia piaskowców dolnojurajskich.	Udziców
5.	głaz narzutowy	1987-10-02	Głaz o wymiarach: obwód - 7,5 m, średnica - 2,4 m, wysokość nad powierzchnią terenu z owalnymi prakryształami skaleni.	Kolonia Janik
6.	głaz narzutowy	1987-10-02	Głaz o wymiarach: obwód - 4,6 m, długość - 1,7 m, szerokość - 0,8 m, wysokość - 1,0 m. Głaz jest słabo zagłębiony w ziemi.	Wymysłów
7.	głaz narzutowy	1987-10-02	Głaz o wymiarach: obwód - 4,3 m, długość - 1,3 m, szerokość - 1,0 m, wysokość nad powierzchnię ziemi - 0,4 m. Głaz jest słabo zagłębiony w ziemi, ma kształt dyskoidalny. Zbudowany z brekcji złożonej z kanciastych i nieregularnie rozrzuconych krzemieni o wielkości od 1 do 10 cm.	Wymysłów
8.	lipa drobnolistna	2004-03-26	Lipa o pierśnicy 560 cm, wysokości do pierwszego konaru 2 m i szerokości korony 16 m. Korona drzewa jest zredukowana w wyniku podcinania i w dolnej części składa się głównie z odrostów, drzewo posiada ubytek pnia i w tym miejscu widać spróchniałe drewno wewnątrz pnia	Niestulisko Duże
9.	lipa drobnolistna	2004-03-26	Na wysokości pierśnicy drzewo rozgałęzia się na dwa konary, obwód pnia pod rozgałęzieniem na wysokości 80 cm wynosi 524 cm, natomiast obwód konarów nad rozgałęzieniem wynosi 338 cm i 381 cm; szerokość korony 22 m.	Prawęcín
10.	sosna zwyczajna	2004-03-26	Wysokość do pierwszego konaru: 5m, szerokość korony: 18 m, długość korony: 19 m.	Kurzacze
11.	głaz narzutowy	2004-03-26	Głaz narzutowy w kształcie zbliżony do prostopadłościanu, położony na powierzchni gruntu, nie zagłębiony, widoczny układ warstw oraz pęknięcie. Wymiary: obwód - 785 cm, długość - 255 cm, szerokość - 190 cm, wysokość - 205 cm.	Nietulisko Duże

Źródło: RDOŚ w Kielcach, „POMNIKI PRZYRODY W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM” (data aktualizacji: 2015-11-12)

8.2. Walory środowiska kulturowego

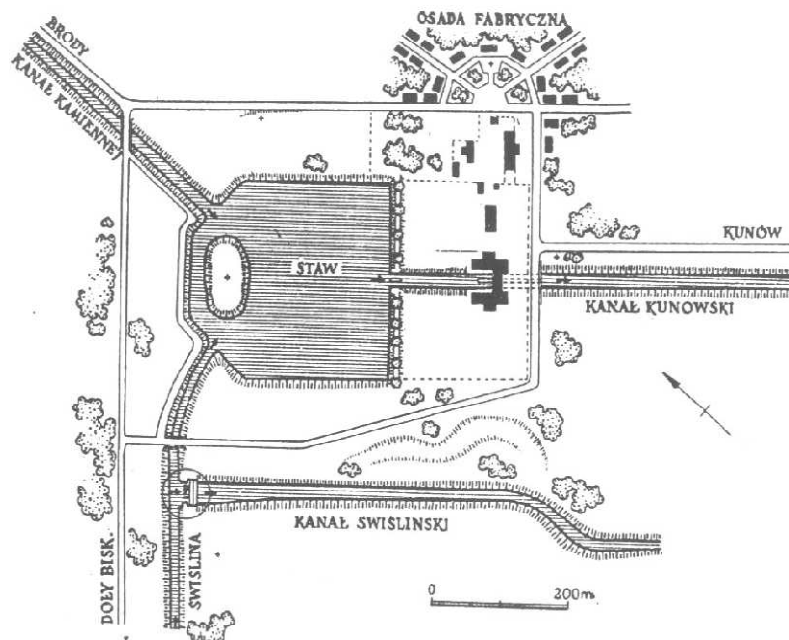
Gmina Kunów obfituje w liczne i unikalne zabytki architektury, czego przykładem może być najstarsza w Polsce wolno stojąca kaplica Świętej Katarzyny, wzniesiona w stylu gotyckim, ufundowana w 1430r. przez biskupa Zbigniewa Oleśnickiego na terenie nie istniejącej już wsi Kaplica (obecnie usytuowana na pograniczu wsi Miłkowska Karczma, przy dawnym trakcie Łżeckim).

RYSUNEK 25. KAPLICA ŚW. KATARZYNY⁷⁴

Świadectwem dobrze rozwijającego się przemysłu już w I poł. XIX w. są ruiny walcowni żelaza w Nietulisku Dużym wchodzącej w skład Staropolskiego Okręgu Przemysłowego.

RYSUNEK 26. WALCOWNIA W NIETULISKU DUŻYM – UKŁAD PRZESTRZENNY⁷⁵

⁷⁴ Źródło: GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY KUNÓW NA LATA 2010 -2014

⁷⁵ Źródło: GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY KUNÓW NA LATA 2010 -2014

W Nietulisku zachowały się: monumentalne ruiny wzniesionych w panującym ówczesnie stylu klasycystycznym hal, ciekawie rozplanowane osiedle mieszkaniowe dla pracowników, budynek zarządu (obecnie szkoła) oraz pozostałości dawnego ujęcia wodnego.

RYSUNEK 27. POZOSTAŁOŚCI HALI WALCOWNICZEJ⁷⁶

W miejscowości Doły Biskupie znajduje się zespół przemysłowy dawnej fabryki tektury "Witulín" z pocz. XX w., której głównymi współwłaścicielami byli rodzice Witolda Gombrowicza.

RYSUNEK 28. DAWNA FABRYKA TEKTURY "WITULIN"⁷⁷

Wart uwagi jest XVII-wieczny kunowski kościół p.w. św. Władysława z pięknie rzeźbionymi przez miejscowych kamieniarzy ołtarzami oraz murowana dzwonnica wzniesiona w 1896r. wg. projektu Wojciecha Gersona.

⁷⁶ Źródło: GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY KUNÓWNA LATA 2010 -2014

⁷⁷ Źródło: www.polskiekrajobrazy.pl

RYSUNEK 29. WIDOK KOŚCIOŁA P.W. ŚW. WŁADYSŁAWA OD POŁUDNIOWEGO – WSCHODU⁷⁸

Godne obejrzenia są również: okazałe grodzisko powstałe na odciętym suchą fosą cyplu, tworzące zespół parkowo-dworski z XIX w. w Nietulisku Małym; zespół parkowo-dworski w Chocimowie wraz z murowanym dworem z 1868 r (Dwór Popielów).

RYSUNEK 30. DWÓR POPIELÓW Z 1868 ROKU (OD POCZ. XX W. OŚNIAŁOWSKICH) – ELEWACJA FRONTOWA⁷⁹

Ponadto gmina jest terenem tradycji kulturowych Starożytnego Górnictwa i Hutnictwa Świętokrzyskiego, gdzie w I w. n. e. koncentrowały się stanowiska dymarkowe i Piecowska obejmujące każdorazowo dziesiątki dymarek, oraz istnieją relikty archeologiczne osadnictwa z tego okresu. Ochrona konserwatorską otoczony jest XVI – XVIII wieczny układ urbanistyczny miasta Kunowa, powstały na śladach osadnictwa XII wieku.

Warto podkreślić, że większość z opisanych wyżej obiektów została wpisana do rejestru zabytków nieruchomych woj. świętokrzyskiego. Wykaz wszystkich obiektów z tereny Gminy Kunów wpisanych do ww. rejestru przedstawia tabela nr 42.

⁷⁸ Źródło: GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMIGMINY KUNÓWNA LATA 2010 -2014

⁷⁹ Źródło: GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMIGMINY KUNÓWNA LATA 2010 -2014

TABELA 42. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH WOJ. ŚWIĘTOKRZYSKIEGO Z TERENU GMINY KUNÓW⁸⁰

Miejscowość	Nazwa obiektu	Nr w rejestrze
Chocimów	park dworski – 1 poł. XIX w.	A.606 z 12.12.1957
Doły Biskupie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ założenie przestrzenno-przemysłowe: - pozostałości d. fabryki tektury „Witulin”, <ul style="list-style-type: none"> -kotłownia -magazyn wyrobów gotowych -magazyn techniczny -hala odwadniania -turbinownia -d. śrutownia (budynek nr 44) -magazyn żela - urządzenia hydrotechniczne (kanał roboczy i jazna rz. Śwoślinie) 	A.607/1 - 6 z 30.10.1980 i z 10.12.2010
Kaplica (miejscowość obecnie nie istnieje)	kaplica pw. św. Katarzyny wraz z otoczeniem	A.608 z 27.04.1984 z 28.09.1989
Kunów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zespół kościoła par. pw. św. Władysława: <ul style="list-style-type: none"> - kościół, - dzwonnica, - cmentarz par. - kostnica, - cmentarz przy kościele, - ogrodzenie, - cmentarz rzym.-kat. Ul, Kościelna. 	A.609/1 – 2 z 18.03.1957 i z 15.04.1967, A.609/3 - 5 z 31.03.2015, A.9 z 22.03.2007
Nietulisko Duże	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zespół urbanistyczno -przemysłowy: <ul style="list-style-type: none"> - ruina walcowni; - ruina suszarni; - ruina magazynu; - budynek administracyjny dyrekcji; - budynek wagi; - budynek wartowni; - ogrodzenie (pozostałości murowanych filarów); - 3 mosty (na kanale świślińskim, na kanale rz. Kamiennej, nad kanałem roboczym); - śluza wpustowa; - jaz piętrzący; - jaz piętrzący – ulgowy; - układ wodny (staw z wyspą, fragmenty kanałów); - osiedle fabryczne; - układ przestrzenny. 	318 z 01.12.1956; 436 z 21.06.1967
Nietulisko Małe	park.	A.611 z 1 3.12.1957

Wyzwania w obszarze dziedzictwa kulturowego:

- Lepsza promocja dziedzictwa kulturowego Gminy,
- Wykorzystanie potencjału związanego ze spuścizną Gombrowicza i walcowni w Nietulisku.

⁸⁰ Źródło: Rejestr zabytków nieruchomości woj. świętokrzyskiego (stan z dnia 31.12.2014 r.)

8.3. Infrastruktura turystyczna

Na rozwój turystyki, jednej z najbardziej dochodowych gałęzi gospodarki, ma wpływ wiele różnych sektorów, obejmujących takie branże jak: transport, gastronomia, zakwaterowanie, handel, rozrywka i rekreacja, informacja. Jednak rozwój turystyczny silnie związany jest z działalnością sektora publicznego odpowiedzialnego przede wszystkim za wizerunek, markę i promocję danego miejsca, a także za działania infrastrukturalne takie jak: zieleń publiczna, bezpieczeństwo, ochrona zdrowia, itp. Dla rozwoju turystyki niezbędne są dwa podstawowe elementy: atrakcyjność turystyczna oraz zagospodarowanie turystyczne.

Na terenie Gminy działają dwa gospodarstwa agroturystyczne, jedno w miejscowości Udziów Górny i jedno w Miłkowskiej Karczynie. Ponadto bazę turystyczną Gminy tworzą: cztery obiekty hotelowo – noclegowe, które razem z gospodarstwami agroturystycznymi oferują 107 miejsc noclegowych (tabela nr 43).

TABELA 43. BAZA TURYSTYCZNA NA TERENIE MIASTA I GMINY KUNÓW⁸¹

L.p.	Nazwa	Adres	Ilość miejsc:
1.	Gospodarstwo agroturystyczne Eliza Gałęzia	Udziów Górny 28, 27-415 Kunów	6
2.	Hotel „Rudka” Kamil Szwed	Rudka 4, 27-415 Kunów	18
3.	Szkolne Schronisko Młodzieżowe przy Publicznej Szkole Podstawowej im. St. Staszica w Nietulisku Dużym	Nietulisko Duże 30, 27-415 Kunów	40
4.	Gospodarstwo agroturystyczne „Wieża na Górcie” Małgorzata Rosińska	Nietulisko Duże 255B, 27-415 Kunów	11
5.	Pokoje gościnne „Gościniec w Miłkowskiej Karczynie” Marcin Piwnik	Miłkowska Karczma 65, 27-415 Kunów	8
6.	"Zajazd" PHP "PRIMEX" Stanisław Cyran	Kunów ul. Ostrowiecka 12A, 27-415 Kunów	24
RAZEM LICZBA MIEJSC			107

Walory turystyczno-krajobrazowe

Przez teren Gminy Kunów przebiega nizinno – górski szlak turystyczny niebieski im. Stanisława Jeżewskiego. Szlak prowadzi od miejscowości Pętkowice w gminie Bałtów, następnie przez miejscowości Krzemionki i Sudół w gminie Bodzechów, w gminie Kunów rozpoczyna się w miejscowości Kaplica, następnie przez miejscowości Janik – przy pomniku, Kolonia Inwalidzka, Kolonia Piaski, Kunów – PKP, Kunów – rondo, Kunów – kościół, Nietulisko Małe, Nietulisko Duże, Doły Biskupie, dalej przez Kałków, Pokrzywnica w gminie Pawłów, Pokrzywianka, Skały, Grzegorzowice, Stara Słupia i Nowa Słupia – rynek w gminie Nowa Słupia, by skończyć się na Świętym Krzyżu.

Szlaki rowerowe wyznaczone pod nadzorem Oddziału PTTK im. Mariana Radwana w Ostrowcu Św. przebiegające przez Gminę to:

⁸¹ Źródło: www.swietokrzyskie.pl

- „Szlak im. Witolda Gombrowicza” (zielony) rozpoczynający się w Ostrowcu Św. – rynek w Denkowie, biegnący przez Częstocice, Mychów, a w Gminie Kunów przez: Chocimów, Doły Biskupie „Witulin”, następnie przez Gminę Brody, by znów wrócić do Gminy Kunów, z Kaplicy prowadzi na Nową Dębową Wolę, Wólkę Bałtowską, następnie przez Gminę Ćmielów kończąc się w Bodzechowie.
- Szlak „Śladami zabytków techniki – doliny Kamiennej” (niebieski), który jest częścią międzynarodowej trasy rowerowej łączącej Lwów i Berlin, w Gminie Kunów przebiega przez: Wióry, Doły Biskupie, Nietulisko Duże, Kunów, Udziów, a następnie biegnie do Chmielowa i dalej.
- Szlak „Środkowe dorzecze Kamiennej” (żółty) prowadzi z Gromadziec przez Jędrzejowice, Świrnę do Kunowa, Nietuliska Małego, następnie przez Sadłowiznę, Kurzaczę do Krzemionek, później przez Czarną Glinę przez Brzostową, Wszechświęte, wraca do Gromadziec.

Na szlakach turystycznych można spotkać liczne osobliwości przyrodnicze: odsłonięcia geologiczne, głązy narzutowe, żywe pomniki przyrody.

Do najważniejszych walorów turystyczno-krajobrazowych Gminy Kunów zaliczyć można:

1. Zespół fabryki tektury „Witulin” w Dołach Biskupich związany z osobą Witolda Gombrowicza (nazwa „Witulin” pochodzi od zdrobniałego imienia dramaturga). Zespół obejmuje zachowany układ hydroenergetyczny, osiedle robotnicze, warsztaty kamieniarskie z XIX w. i nieczynny kamieniołom szarego piaskowca.
2. Tradycje pradziejowego osadnictwa, zwłaszcza starożytnego górnictwa i hutnictwa z epoki wpływów rzymskich ze stanowiskami najstarszych dymarek w Kunowie.
3. Tradycje nowożytnego górnictwa, hutnictwa i przetwórstwa hutniczego w postaci pozostałości odkrywkowych kopalń w Puszczy Iłżeckiej (Kolonja Inwalidzka, Sadłowizna), ruin zespołu walcowni z węzłem hydroenergetycznym w Nietulisku Dużym. W zachowanym budynku administracyjnym (obecnie szkoła) urodził się w 1854 roku malarz Antoni Piotrowski – piewca powstańców 1863 roku.
4. Tradycje kamieniarstwa z zachowanymi kamieniołomami w Małachowie i Dołach Biskupich, w których wykonywano artystyczną kamieniarkę budowlaną. Pozostałościami sztuki rzeźbiarskiej są liczne w okolicy kapliczki i przydrożne figury wotywno.
5. Bogata historia miasta Kunowa z jego układem urbanistycznym i zabytkami budownictwa (zespół kościoła parafialnego z wieżą dzwonniczą i unikatową „drogą krzyżową” w murze przykościelnym) oraz zabytkowym cmentarzem grzebalnym.
6. Ulicowe układy ruralistyczne okolicznych wiosek z reliktozo zachowaną zabudową drewnianą. (Prawęcina, Bukowie, Biechów, Doły Biskupie, Janik) oraz zespół parkowo – dworski w Chocimowie (XVIII-XIX w.)
7. Bogactwo form krajobrazowych lessowej wyżyny poprzecinanej głębokimi jarami porośniętymi grądowymi liściastymi zagajnikami z licznymi stanowiskami roślinności chronionej, oraz ostojami ptactwa i zwierzyzny płowej. Natomiast część północna Gminy

pokryta jest zwartym borem mieszanym z przewagą sosny stanowiącym znakomity teren leśnych wędrówek.

8. „Niebieski” szlak turystyczny z Łysej Góry (Św. Krzyż) do Pętkowic (gmina Bałtów) im. Prof. Stanisława Jeżewskiego przebiegający przez terytorium Gminy Kunów. Na szlaku położone są ważne zabytki: romańska rotunda w Grzegorzowicach (gm. Słupia Nowa) tama na zbiorniku retencyjnym „Wióry”, piapiernia „Witulín”, walcownia w Nietulisku, grodzisko wczesnośredniowieczne w Małachowie, dworek Wielopolskich w Sadłowiźnie (Kolonía Inwalidzka), gotycka kaplica św. Katarzyny (przy starym trakcie z Ostrowca do Iłży) neolityczne kopalnie krzemienia w Krzemionkach (gm. Bodzechów) oraz Park Jurajski w Bałtowie.
9. Zbiornik retencyjny „Wióry” z ostoją grądowego lasu liściastego dawnej puszczy sandomierskiej w Dołach Opacich. Znajdźiska triasowych skamieniałości śladów tekodontów (archozaury) oraz znakomicie zachowany sfalowany profil odkrywki geologicznej dolomitów dewońskich w okolicach Dołów Biskupich. Zbiornik położony jest przy granicy gminy Kunów i stanowić może podstawę do rozwoju działalności okołoturystycznej na terenie miasta i gminy Kunów.

Wyzwania w obszarze turystyki:

- Rozszerzenie oraz uatrakcyjnienie oferty turystycznej,
- Budowa i rozbudowa ścieżek oraz bazy turystycznej,
- Udostępnienie turystyczne istniejących szlaków wodnych,
- Rozwój turystyki i infrastruktury komercyjnej w oparciu o posiadane zasoby.

8.4. Imprezy i tradycje miejscowe

Propagowanie i podtrzymywanie dawnych tradycji ludowych poprzez piosenki ludowe, kolędy i pastorałki oraz obrzędy takie jak: kozy, dożynki, czy pranie Kijonkami to główny cel kół gospodyń wiejskich.

W gminie Kunów funkcjonuje sześć Kół Gospodyń Wiejskich, które działają w:

- Nietulisku,
- Kunowie,
- Chocimowie,
- Bukowiu,
- Prawęcinnie,
- Kolonii Kunów.

W Gminie nie ma stowarzyszenia Kół Gospodyń Wiejskich, a opiekę nad działalnością poszczególnych kół sprawuje Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kunowie.

Przy większości kół w Gminie Kunów zawiązały się zespoły śpiewacze tj. „Kunowianie”, „Nietuliszczanki”, „Chocimowianki” czy „Bukowianki”, które uświetniają swoimi występami lokalne uroczystości.

Wśród ww. zespołów najdłuższą, bo aż 50-letnią tradycją może poszczycić się zespół „Kunowianie”. Zespół ten otrzymał podczas inauguracji wojewódzkiego roku kulturalnego (2015) zespołową Świętokrzyską Nagrodę Kultury za podtrzymywanie idei ruchu ludowego, idei kultury i sztuki.

Początki zespołu „Kunowianie” sięgają roku 1965 i wiążą się ściśle z działalnością Koła Gospodyń Wiejskich. Początkowo działalność Koła skupiała się głównie na organizowaniu kursów gotowania i szycia. W ramach Uniwersytetu Ludowego prowadzono również wykłady, których celem było podniesienie świadomości kobiet mieszkających na wsi. Siedzibą spotkań kobiet był Klub Zakładowy Fabryki Maszyn Rolniczych „Agromet” w Kunowie. W roku 1970 zrodził się pomysł wspólnego śpiewania i powstał zespół wokalny „Kunowianki”. Od połowy lat 90-tych zespół znacznie poszerzył swój repertuar o pieśni patriotyczne, biesiadne, kolędy, co pozwoliło brać czynny udział w imprezach artystycznych, a także w konkursach, np. Buskich Spotkaniach z Folklorem czy Wojewódzkim Przeglądzie Kolęd i Pastoralek. „Kunowianie” uświetniają występami liczne imprezy środowiskowe, patriotyczne, ludowe na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim. Zespół promuje swoją twórczość, a tym samym całą gminę na corocznych Buskich Spotkaniach z Folklorem w Busku Zdroju.

Na terenie Gminy Kunów organizowanych jest corocznie wiele imprez, których głównym celem jest integracja lokalnych społeczności oraz kultywowanie tradycji. W 2015 r. w Gminie odbyły się m.in.:

- Dni Kunowa,
- Dożynki powiatowe w Kunowie,
- Dożynki Prawęckie,
- Piknik Rodzinny w Bukowiu,
- „Leśna biesiada” w Janiku,
- „Letnie spotkanie pod lipami” w Chocimowie,
- obchody rocznicy Bitwy Warszawskiej w Kunowie,
- „Święto pieczonego ziemniaka” w Wymysłowie i Dołach Biskupich.

Wyzwania w obszarze tradycji ludowych :

- Zachęcenie młodzieży do większego zaangażowania w aktywność stowarzyszeń i życie społeczne Gminy.
- Pobudzanie w mieszkańcach chęci krzewienia tradycji
- Pobudzenie więzi społecznych i korzystanie z kapitału ludzkiego

9. Analiza potrzeb i zgłaszanych problemów społecznych przez mieszkańców

Ważnym elementem formułowania celów strategicznych zawartych w strategii jest analiza potrzeb i problemów bezpośrednio dotyczących mieszkańców gminy i miasta Kunów. Diagnoza potrzeb i problemów mieszkańców została przeprowadzona na podstawie badania⁸² ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy. Badanie prowadzone było w oparciu o przygotowaną ankietę w zakresie weryfikacji jakości życia na terenie gminy w obszarach: *Infrastruktura techniczna/komunikacja/oświetlenie, Infrastruktura ochrony środowiska, wodociągi + kanalizacja, oświata, infrastruktura sportowa, oferta kulturalna, turystyka, informatyka, przedsiębiorczość i rynek pracy oraz pomoc społeczna/seniorzy/zdrowie*. Ostatnim elementem badania było przedstawienie maksymalnie pięciu kluczowych problemów związanych z jakością życia na terenie miasta i gminy Kunów, a także maksymalnie pięciu kluczowych działań, jakie powinny zostać zrealizowane lub poprawione na obszarze oddziaływania strategii.

Wynikiem badania jest obraz gminy widziany oczami mieszkańców, obecna sytuacja społeczno – gospodarcza gminy, jakość i zadowolenie z poziomu życia na terenie gminy.

Podsumowanie badania ankietowego wśród mieszkańców gminy:

	Liczba badanych	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarczający, zły	Charakter czynnika
Jak oceniasz?						
stan dróg w gminie	112	1%	16%	42%	41%	Słabe strony
stan chodników	109	0%	13%	37%	50%	Słabe strony
dostępność do parkingów	109	3%	19%	37%	41%	Słabe strony
dostępność do tras rowerowych?	106	0%	4%	25%	72%	Słabe strony
połączenia komunikacyjne na terenie gminy?	109	1%	19%	39%	40%	Słabe strony
połączenia komunikacyjne z pozostałymi ośrodkami miejskimi województwa?	109	0%	21%	38%	41%	Słabe strony
rozmieszczenie i stan oświetlenie publicznego?	103	8%	41%	30%	21%	Nierównomierny stan
Infrastruktura ochrony środowiska, wodociągi + kanalizacja	Liczba badanych	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarczający, zły	Charakter czynnika
Jak oceniasz?						
jakość wody pitnej	99	3%	51%	32%	14%	Silne strony
stan i dostępność do sieci kanalizacyjnej	126	10%	29%	17%	44%	Słabe strony
stan i dostępność do sieci wodociągowej	107	17%	62%	19%	3%	Silne strony
poziom hałas na terenie gminy	104	7%	46%	36%	12%	Nierównomierny stan
jakość powietrza	108	20%	53%	19%	7%	Silne strony

⁸² Wzór ankiety dla mieszkańców gminy – Załącznik Nr 4

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

czystość gminy	107	3%	36%	45%	16%	Nierównomier ny stan
system odbioru odpadów	107	21%	65%	10%	3%	Silne strony
Infrastruktura, z której korzystasz...	Liczba badanych	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarcz ający, zły	Charakter czynnika
<i>Jak oceniasz stan oświaty?</i>						
dostępność do żłobków na terenie gminy	97	1%	16%	14%	68%	Słabe strony
jakość oferty żłobków i przedszkoli	95	2%	41%	36%	21%	Nierównomier ny stan
dostępność do opieki przedszkolnej	97	7%	46%	43%	3%	Nierównomier ny stan
dostępność placów zabaw dla dzieci	100	10%	45%	31%	14%	Silne strony
jakość placów zabaw dla dzieci	69	10%	29%	46%	14%	Słabe strony
poziom nauczania w szkołach	97	9%	59%	29%	3%	Silne strony
dostępność do zajęć pozalekcyjnych/dodatkowych dla dzieci	91	5%	42%	37%	15%	Nierównomier ny stan
<i>Jak oceniasz infrastrukturę i ofertę sportową na terenie gminy?</i>	Liczba badanych	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarcz ający, zły	Charakter czynnika
dostępność do infrastruktury sportowej, rekreacyjnej	105	9%	30%	43%	19%	Słabe strony
jakość infrastruktury sportowej	100	10%	33%	39%	18%	Nierównomier ny stan
dostępność do oferty zajęć sportowych	101	5%	30%	44%	22%	Słabe strony
aktywność sportowo – rekreacyjną mieszkańców	101	3%	16%	37%	45%	Słabe strony
<i>Jak oceniasz ofertę kulturalną?</i>	Liczba badanych	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarcz ający, zły	Charakter czynnika
oferta wydarzeń kulturalnych na terenie gminy	108	1%	29%	46%	24%	Słabe strony
liczba zajęć dla dzieci i mieszkańców w świetlicach wiejskich	103	1%	9%	46%	45%	Słabe strony
dostępność do bibliotek gminnych	103	10%	45%	38%	8%	Silne strony
moja aktywność kulturalna	104	4%	38%	38%	20%	Nierównomier ny stan
<i>Turystyka</i>	Liczba badanych	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarcz ający, zły	Charakter czynnika
<i>Jak oceniasz?</i>						
oferta turystyczna na terenie gminy	105	0%	8%	43%	50%	Słabe strony
atrakcyjność turystyczna gminy na tle województwa	102	3%	16%	41%	40%	Słabe strony
jakość oferty noclegowej	103	0%	8%	35%	57%	Słabe strony
jakość oferty gastronomicznej	101	1%	9%	35%	55%	Słabe strony

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

potencjał turystyczny gminy	101	7%	32%	29%	33%	Słabe strony
poziom promocji i wykorzystania turystyki na potrzeby rozwoju gospodarczego gminy	105	1%	9%	41%	50%	Słabe strony
Informatyka	Liczba badanych	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarczający, zły	Charakter czynnika
Jak oceniasz?						
dostępność do internetu	106	10%	37%	29%	24%	Nierównomierny stan
dostęp do komputera	102	14%	47%	27%	12%	Silne strony
znajomość posługiwania się komputerem	100	9%	37%	34%	20%	Nierównomierny stan
dostępność do publicznej oferty usług cyfrowych, np. korzystanie z przelewów internetowych, zakupów, usług i e-administracji	100	10%	28%	27%	35%	Słabe strony
Przedsiębiorczość i rynek pracy	Liczba badanych	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarczający, zły	Charakter czynnika
Jak oceniasz?						
możliwość znalezienia pracy na terenie gminy	104	0%	7%	16%	77%	Słabe strony
warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	100	0%	12%	41%	47%	Słabe strony
warunki do prowadzenia rolnictwa	99	2%	16%	46%	35%	Słabe strony
wsparcie szkoleniowe i doradcze	96	0%	15%	43%	43%	Słabe strony
możliwość znalezienia pracy w okolicznych gminach	101	1%	4%	23%	72%	Słabe strony
Pomoc społeczna/seniorzy/zdrowie	Liczba badanych	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarczający, zły	Charakter czynnika
Jak oceniasz?						
dostępność do placówek zdrowotnych	106	2%	31%	37%	30%	Słabe strony
dostępność do aptek	105	11%	42%	39%	8%	Nierównomierny stan
dostępność do opieki zdrowotnej dla osób starszych	105	1%	28%	36%	35%	Słabe strony
oferta zajęć dla seniorów (świetlice wiejskie, miejsca spotkań itd.)	106	2%	11%	34%	53%	Słabe strony
wsparcie osób ubogich, rodzin wielodzietnych, osób niepełnosprawnych	101	1%	22%	33%	45%	Słabe strony
problem alkoholizmu/narkotyki	87	1%	11%	48%	39%	Słabe strony
skala przemocy rodzinnej	89	2%	17%	48%	33%	Słabe strony

Kluczowe wyzwania przed gminą, na podstawie negatywnej oceny (analiza stanu na poziomie złym lub niewystarczającym) stawiane są w obszarach:

- przedsiębiorczości, możliwość znalezienia pracy na terenie gminy – 77% negatywnych opinii;
- przedsiębiorczości, możliwości znalezienia pracy w okolicznych gminach – 72%;
- komunikacji, dostępność do tras rowerowych – 72%;
- oświata, dostępność do żłobków na terenie gminy – 68%;
- turystyka – jakość oferty noclegowej – 57%;
- turystyka – jakość oferty gastronomicznej – 55%;
- seniorzy - oferta zajęć dla seniorów (świetlice wiejskie, miejsca spotkań itd.) – 53%;
- komunikacja, stan chodników – 50%;
- turystyka, oferta turystyczna na terenie gminy – 50%;
- turystyka, poziom promocji i wykorzystania turystyki na potrzeby rozwoju gospodarczego gminy – 50%.

W grupie silnych stron, na podstawie pozytywnej oceny (odpowiedzi na poziomie minimum dobrym) mieszkańcy wskazali obszary:

- system odbioru odpadów – 87% pozytywnych opinii;
- stan i dostępność do sieci wodociągowej – 79%;
- jakość powietrza – 73%;
- poziom nauczania w szkołach – 68%;
- dostęp do komputera – 61%;
- dostępność placów zabaw dla dzieci – 55%;
- dostępność do bibliotek gminnych – 54%;
- dostępność do opieki przedszkolnej – 54%;
- jakość wody pitnej – 54%;
- dostępność do aptek – 53%;
- poziom hałasu na terenie gminy – 53%.

Do kluczowych problemów związanych z jakością życia na terenie miasta i gminy Kunów mieszkańcy zaliczali:

- zły stan drogi w Kunowie, ul. Kaznodziejska, Warszawska, zły stan rowu, w którym przepływa woda przy ul. Ogrodowej w Kunowie;
- brak dróg gminnych (zaniedbanych);
- zła jakość wody w wodociągach - dużo kamienia;
- brak oświetlenia kilku ulic;
- zły stan dróg;
- brak ścieżek rowerowych;
- brak chodników;
- brak kanalizacji;
- brak chodnika we wsi Chocimów;
- brak rowów odwadniających, chodników ;
- brak świetlicy dla mieszkańców;
- drogi asfaltowej;
- brak rezerwowego odwiertu (Biechów);
- odwodnienie Kunowa (zbiornik Bukowska Góra);

- duża liczba osób bezrobotnych;
- słaba promocja gminy;
- przebudowa ul. Langiewicza – chodnik;
- dom kultury dla młodzieży;
- jeden z busów kursujących Kunów - Ostrowiec powinien zmienić trasę i jechać ulicami Jana Pawła, Ogrodowa, Polna, Al.. 3 – maja;
- budowa drogi w m. Udziarów – bocznej;
- przebudowa mostu w ul. Partyzantów;
- zadanie trybuny Stal Kunów;
- dojazd do ZGKM ;
- stan drogi ul. Kaznodziejska Kunów;
- brak chodników ul. Kaznodziejska, Ogrodowa, Partyzantów;
- przekładka wodociągu w ulicy Partyzantów – Ogrodowa;
- melioracja pól w Ogródach;
- zła komunikacja miejska;
- lepszy dostęp do internetu;
- słaby dostęp do telefonii komórkowej;
- komunikacja z Ostrowca do Kolonii Miłkowskiej i Kurzaczy;
- zły stan drogi Ostrowiec Św. - Kolonia Miłkowska;
- zły stan drogi Kolonia Miłkowska – Kurzacze;
- brak sieci kanalizacyjnej Kurzacze;
- brak chodników w m. Wymysłów;
- brak sieci gazowej;
- zagospodarować grunty rolne na terenie gminy;
- przeznaczyć chodniki dla pieszych i rowerzystów oraz prawidłowo oznakować - ul. Warszawska;
- słaba dostępność do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej;
- brak chodników przy drodze głównej krajowej ul. Ostrowiecka, Starachowice;
- brak domu dziennego dla osób starszych;
- brak zabezpieczenia opieki nad dziećmi poniżej 3 r.ż;
- bogatsza oferta NFZ odnośnie usług medycznych w placówkach służby zdrowia;
- niewykorzystany potencjał turystyczny gminy;
- zbyt miękkie podłoże wjazdów do posesji – koleiny;
- duże natężenie ruchu - brak możliwości szybkiego wyjazdu z posesji, problem z włączeniem się do ruchu, hałas;
- brak zajęć pozalekcyjnych i klubów dla młodzieży;
- chodniki w miejscowości Rudka nie są w całej miejscowości;
- brak kompetencji pracowników gminy;
- złe podejście do interesanta;
- niewystarczające odśnieżanie w zimie;
- zanieczyszczanie lasów i okolic;
- brak szlaków turystycznych i edukacyjnych;
- brak drogi na Podlesiu;
- brak zaangażowania pracowników UG w pozyskiwaniu środków UE;
- trudna uprawa pól ze względu na zwierzęta leśne;
- brak znaków drogowych ograniczających prędkość w terenie zabudowanym;
- wywóz nieczystości ul. Słoneczną;

- duży ruch śmieciarek, który psuje nawierzchnię ul. Słonecznej;
- brak boiska sportowego przy szkole;
- niewykoszona trawa i brak ogrodzenia na placu zabaw;
- brak atrakcji rekreacyjnych;
- uciążliwe zapachy z oczyszczalni ścieków;
- problemy alkoholowe w rodzinach ubogich.

Natomiast wśród kluczowych działań, które powinny być rozwiązane na terenie gminy wskazywali na przedsięwzięcia w zakresie:

- remont drogi Kunów ul. Kaznodziejska, ul. Opatowska;
- ścieżki rowerowe przy drodze krajowej nr 9;
- drogi lokalne do posesji;
- odśnieżanie w zimie (jakość);
- oświetlenie ulic;
- oznakowanie (numery są porzucane);
- remont drogi Chocimów – Piotrów;
- dokończenie drogi we wsi Chocimów;
- brak całkowitego oświetlenia ulicznego;
- rowy odwadniające - w Udziecowie;
- doświetlenie poprzez założenie 4 lamp ulicznych;
- drogi asfaltowej do 4 mieszkań dł. 350 m;
- budowa świetlicy;
- drogi dojazdowej do pól - remont dr. w Udziecowie;
- nawierzchnia ulic Górna i Prosta;
- pobocza na ul. Słowackiego wraz z odwodnieniem;
- duży sklep wielobranżowy przy ul. Langiewicza;
- oczyszczenie i zabudowanie placu między ul. Krzywą a Langiewicza;
- asfalt w Ul. Łączna Kunów ok. 100 mb;
- odłączenie kanału sanitarnego od burzowego w ul. Ogrodowej, Partyzantów, Strumyk;
- oczyszczenie rowu ul. Strumyk;
- przekładka wodociągu w ulicy Partyzantów – Ogrodowa;
- zadaszenie trybuny Stal Kunów;
- lepsza komunikacja miejska;
- lepszy zasięg Internetu;
- remont dróg;
- stworzenie miejsc pracy dla młodzieży i osób w średnim wieku;
- budowa drogi Kolonia Miłkowska – Kurzacze;
- remont drogi w m. Kurzacze;
- poprawa zasięgu telefonii komórkowej w m. Kurzacze ;
- lepsza dostępność komunikacyjna do m. Kurzacze;
- budowa sieci kanalizacyjnej w m. Kurzacze;
- poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniu ul. Ostrowieckiej z ul. Wesołą i Słoneczną;
- ul. Błonie - brak nawierzchni;
- remont drogi ul. Łączna ;
- ustawienie małych koszy w ul. Chocimskie;j
- lepsze wykorzystanie istniejących miejsc sportowo – rekreacyjnych;

- budowa chodników przy drodze krajowej Warszawa –Rzeszów;
- wykorzystanie programu Wigor do powstania dziennego domu opieki nad osobami starszymi, jak również opieki nad małymi dziećmi;
- prowadzenie rozmów z prezesem NFZ o zwiększenie oferty medycznej np. kardiolog, okulista;
- zmodernizować obiekty po szkołach i utworzenie punktów gastronomicznych i noclegowych;
- utwardzenie dojazdów z ulicy do posesji;
- remont dróg bocznych;
- organizacja imprez, koncertów;
- zatrudnienie młodego lekarza stomatologa;
- podpięcie światłowodu do Internetu;
- wycinanie krzaków przy drogach asfaltowych;
- tworzenie szlaków turystycznych i edukacyjnych;
- odśnieżanie dróg zimą;
- oczyścić lasy ze śmieci;
- przesunięcie płotu lub stworzenie progu zwalniającego przy ul. Ostrowieckiej;
- poprawa drogi dla oddalonych zabudowań;
- promocja gminy w nowoczesny sposób;
- wykorzystanie terenów przy ul. Langiewicza.

10. PODSUMOWANIE DIAGNOZY SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ – ANALIZA SWOT MIASTA I GMINY KUNÓW

RYSUNEK 31. GMINA KUNÓW NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA⁸³

GMINA MIEJSKO-WIEJSKA KUNÓW NA TLE GMIN POWIATU I WOJEWÓDZTWA W 2013 R.

Lokata gminy w powiecie 6 95 Lokata gminy w województwie

WYSZCZEGÓLNIENIE GMINY	Ludność na 1 km ²		Kobiety na 100 mężczyzn ^a		Saldo migracji na 1000 ludności		Dochody własne budżetu gminy		Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych		Wydatki budżetu gminy		Wydatki w dziale "Obsługa długu publicznego" w % wydatków ogółem budżetu gminy ^a		Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc ^a		Czytelnice bibliotek publicznych na 1000 ludności		Turystyczne obiekty noclegowe		Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych		Odsetek ludność korzystającej z instalacji			Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności						
	objekty	udzielone noclegi	wodociągowej	kanalizacyjnej	gazowej																											
BAŁTÓW	6	95	3	74	5	79	3	36	6	88	4	65	6	90	-	-	4	56	2	25	3	27	2	44	5	93	2	47	-	-	5	64
BODZECZÓW	2	23	3	74	1	4	2	35	1	7	1	27	2	10	1	7	6	75	3	33	2	24	1	39	2	27	5	80	4	27	2	21
ĆMIELÓW	4	53	5	89	4	57	5	81	5	79	5	84	3	12	2	27	2	41	3	33	4	52	5	91	4	48	4	74	2	18	3	45
KUNÓW	3	35	2	57	3	50	4	55	2	17	3	53	4	47	4	81	1	11	-	-	5	53	4	86	3	34	3	51	3	26	4	54
OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI	1	3	6	100	6	90	1	16	4	61	6	95	5	50	3	68	3	47	1	9	1	9	6	99	1	2	1	2	1	3	1	4
WAŚNIÓW	5	55	1	31	2	48	6	93	3	52	2	41	1	8	-	-	4	56	-	-	-	-	3	56	6	94	6	82	-	-	6	101

Źródło - Urząd statystyczny w Kielcach

⁸³ Urząd Statystyczny w Kielcach;

Podsumowaniem diagnozy społeczno – gospodarczej Miasta i Gminy Kunów jest opracowana Analiza SWOT, analiza silnych i słabych stron gminy, szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego, mającego istotny wpływ na rozwój Miasta i Gminy Kunów. Istotnym elementem podsumowującym diagnozę są również definiowane pod każdym istotnym obszarem wyzwania, przed którymi w perspektywie najbliższych kilku lat powinna się zmierzyć gmina i grupy interesariuszy oddziałujących na realizację strategii na obszarze jej opracowania.

Synteza diagnozy społeczno – gospodarczej w formie określonych wyzwań w poszczególnych obszarach strategicznego rozwoju gminy:

obszar/sektor oddziaływania	wyzwanie
Lokalizacja	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystanie uwarunkowań naturalnych wynikających z położenia geograficznego, komunikacyjnego gminy i sąsiedztwa z ważnym ośrodkiem miejskim
Lokalizacja	<ul style="list-style-type: none"> poprawa wewnętrznych powiązań komunikacyjnych
Ludność	<ul style="list-style-type: none"> pobudzanie przedsiębiorczości i chęci działania do walki z bezrobociem;
Ludność	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie atrakcyjnej i konkurencyjnej oferty osiedleniowej wykorzystującej trend osiedlania się mieszkańców na terenach wiejskich i podmiejskich;
Ludność	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie współpracy pomiędzy stowarzyszeniami wraz ze zwiększaniem aktywności członków stowarzyszeń,
Ludność	<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie i wykorzystanie zaangażowania ludzi młodych w sprawy lokalnej społeczności,
Drogi	<ul style="list-style-type: none"> polepszenie stanu technicznego nawierzchni dróg gminnych,
Drogi	<ul style="list-style-type: none"> polepszenie stanu technicznego nawierzchni dróg powiatowych,
Drogi	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa infrastruktury drogowej na terenie Gminy,
Wodociągi	<ul style="list-style-type: none"> zabezpieczenie wód podziemnych przed przenikaniem zanieczyszczeń,
Wodociągi	<ul style="list-style-type: none"> budowa alternatywnych ujęć wody,
Kanalizacja	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa sieci kanalizacyjnej prowadząca do zwiększenie odsetka mieszkańców Gminy korzystających z kanalizacji sanitarnej, zwłaszcza na terenach wiejskich,
Kanalizacja	<ul style="list-style-type: none"> pełne wykorzystanie posiadanej infrastruktury kanalizacyjnej, zachęcenie społeczeństwa do przyłączania się i korzystania z infrastruktury kanalizacyjnej,
Kanalizacja	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa oczyszczalni ścieków,
Inf. gazowa	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa czynnej sieci gazowej w Gminie,
Internet	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu,
Internet	<ul style="list-style-type: none"> wyrównanie dysproporcji w dostępie do szerokopasmowego Internetu pomiędzy poszczególnymi miejscowościami z terenu Gminy.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

Gosp. odpadami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększenie liczby odbieranych odpadów segregowanych,
Gosp. odpadami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost świadomości mieszkańców Gminy w zakresie konieczności segregowania odpadów poprzez odpowiednią edukację,
Transport i komunikacja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa brakujących wiat przystankowych,
Transport i komunikacja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnienie połączeń z centrum Gminy mieszkańcom najbardziej oddalonych miejscowości,
Energia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost wykorzystania OZE na terenie gminy,
Energia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój gospodarki niskoemisyjnej,
Energia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmniejszenie zapotrzebowania budynków publicznych i mieszkaniowych w zakresie zużycia energii,
Energia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmniejszenie emisji spalin na terenie gminy,
Energia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawa jakości powietrza,
Środowisko	<ul style="list-style-type: none"> ▪ respektowanie zasad ochrony zasobów przyrodniczych przy realizacji inwestycji infrastrukturalnych,
Środowisko	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie skutecznej edukacji ekologicznej,
Przedsiębiorczość i rolnictwo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promocja wydzielonej strefy aktywności gospodarczo – przemysłowej, stwarzającej możliwości do stworzenia strefy przemysłowej,
Przedsiębiorczość i rolnictwo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykorzystanie szans z dogodnego położenia przy ośrodku subregionalnym, budowy jego obwodnicy oraz modernizacji drogi krajowej Nr 9 i Nr 7,
Przedsiębiorczość i rolnictwo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promocja ekologicznego przetwórstwa rolniczego jako szans rozwoju produkcji rolnej i przedsiębiorczości turystycznej,
Edukacja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie edukacji i promocja oferty edukacyjnej w Gminie,
Edukacja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój infrastruktury edukacyjnej,
Edukacja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie i promocja szkolnych klubów sportowych,
Sport	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie i promocja aktywności fizycznej mieszkańców Gminy w różnych dziedzinach,
Zdrowie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrzymanie i poszerzanie dostępu do usług podstawowej opieki medycznej oraz usług w systemie opieki społecznej,
Zdrowie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie profilaktyki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży,
Dziedzictwo kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lepsza promocja dziedzictwa kulturowego Gminy,
Dziedzictwo kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykorzystanie potencjału związanego ze spuścizną Gombrowicza i walcowni w Nietulisku,
Turystyka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozszerzenie oraz uatrakcyjnienie oferty turystycznej,
Turystyka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rudowa i rozbudowa ścieżek oraz bazy turystycznej,
Turystyka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ udostępnienie turystyczne istniejących szlaków wodnych,
Turystyka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój turystyki i infrastruktury komercyjnej w oparciu o posiadane zasoby,

Tradycje ludowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zachęcenie młodzieży do większego zaangażowania w aktywność stowarzyszeń i życie społeczne Gminy,
Tradycje ludowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pobudzanie w mieszkańcach chęci krzewienia tradycji,
Tradycje ludowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pobudzenie więzi społecznych i korzystanie z kapitału ludzkiego.

ANALIZA SWOT MIASTA I GMINY KUNÓW

Podsumowaniem diagnozy społeczno – gospodarczej jest analiza SWOT. Wybrane narzędzie stanowi nieodłączny element analizy strategicznej wykorzystywanej w trakcie projektowania celów strategicznych na poziomie rozwoju lokalnego. Przyjęta metodologia opiera się na analizie⁸⁴:

- silnych stron jednostki - od angielskiego słowa **S**trengths;
- słabych stron jednostki - **W**eaknesses;
- szans płynących z otoczenia zewnętrznego - **O**pportunities
- zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego - **T**hreats.

Analiza SWOT została opracowana ze względu na miejsce powstania lub występowania czynnika oraz ze względu na charakter jego oddziaływania. W przypadku kryterium występowania wyróżniamy elementy wewnętrzne, czyli występujące w obrębie jednostki oraz zewnętrzne, czyli zachodzące w jej otoczeniu. W przypadku charakteru oddziaływania wyróżniamy czynniki pozytywne i negatywne. Analiza SWOT obejmuje podsumowanie diagnozy społeczno – gospodarczej, oceny jakości życia przedstawianej przez mieszkańców w trakcie badania ankietowego oraz wypracowanej analizy ze spotkań warsztatowych w ramach Zespołu roboczego ds. Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kunów.

		Charakter oddziaływania czynnika	
		POZYTYWNY	NEGATYWNY
Miejsce występowania czynnika	wewnętrzne	<p>SILNE STRONY</p> <p>S</p>	<p>SŁABE STRONY</p> <p>W</p>
	zewnętrzne	<p>SZANSE</p> <p>O</p>	<p>ZAGROŻENIA</p> <p>T</p>

⁸⁴ „Planowanie strategiczne - Poradnik dla pracowników administracji publicznej”.

ANALIZA SWOT MIASTA I GMINY KUNÓW

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p style="text-align: center;">Transport – komunikacja - położenie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dogodne/bliskie położenie komunikacyjne przy drodze krajowej Nr 9 Warszawa - Rzeszów; ▪ bliskie położenie przy trasie kolejowej; ▪ bezpośrednie położenie przy ważnym ośrodku miejskim woj. świętokrzyskiego - sąsiedztwo Ostrowca Świętokrzyskiego; ▪ dobry stan techniczny głównych szlaków komunikacyjnych; 	<p style="text-align: center;">Transport – komunikacja - położenie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zły/ niezadawalający stan techniczny infrastruktury kolejowej; ▪ zły/ niezadawalający stan techniczny dróg lokalnych; ▪ brak w części chodników i poboczy, w tym przy głównych trasach; ▪ rozległość gminy i ukształtowanie terenu, utrudnienia w powszechnej komunikacji; ▪ utrudnienia dojazdowe/komunikacyjne z odległych od centrum gminy miejscowości – Małe Jodło, Prawęcín, Miłkowska Karczma, Biechów, Kurzacze; ▪ ograniczona dostępność do tras rowerowych;
<p style="text-align: center;">Mieszkalnictwo – ludność – rynek pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dostępne tereny na terenie gminy pod zabudowę mieszkaniową; ▪ Gmina posiada Plan Zagospodarowania Przestrzennego – dobre warunki do rozwoju mieszkalnictwa (budownictwo indywidualne – rezydencjonalne, zagrodowe); ▪ przewaga ludności w wieku produkcyjnym względem gmin ościennych w powiecie ostrowieckim; ▪ powstanie i działanie Rady Młodzieżowej; ▪ obniżenie się poziomu bezrobocia; ▪ dostęp do gazociągu dla kilku miejscowości; 	<p style="text-align: center;">Mieszkalnictwo – ludność – rynek pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost emigracji zarobkowej; ▪ wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym; ▪ ujemny przyrost naturalny; ▪ zanieczyszczenia środowiska z przydomowych kotłowni opartych na węglu i drewnie; ▪ nadal utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia; ▪ nierówny dostęp do Internetu szerokopasmowego; ▪ ograniczona oferta zajęć dla Seniorów (świetlice wiejskie, miejsca spotkań);
<p style="text-align: center;">Infrastruktura publiczna</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pełny dostęp do infrastruktury wodociągowej; ▪ dobry dostęp i dobra jakość infrastruktury kanalizacyjnej w aglomeracji Ostrowiec i Kunów; ▪ posiadanie własnego składowiska odpadów w Janiku; ▪ własna oczyszczalnia ścieków; ▪ bogate zasoby wód podziemnych; ▪ mieszkańcy objęci zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych; ▪ jakość wody pitnej; 	<p style="text-align: center;">Infrastruktura publiczna</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ brak alternatywnego źródła wody (Biechów); ▪ niepełne wykorzystanie posiadanej infrastruktury kanalizacyjnej, niechęć społeczeństwa do przyłączania się i korzystania z infrastruktury kanalizacyjnej (80% osób zawarło umowę w zakresie kanalizacji); ▪ dostęp do składowiska prowadzący bezpośrednio przez tereny zamieszkania; ▪ niewielki udział w produkcji energii z OZE; ▪ ograniczone możliwości finansowania inwestycji z budżetu gminy ze względu na duży procent udziału inwestycji „konsumpcyjnych”; ▪ brak 100% skanalizowania gminy; ▪ niewystarczający poziom zapewnienia oświetlenia ulicznego, w tym w dużej mierze słaba jakość i wysoka energochłonność;

Turystyka – rekreacja – wypoczynek – kultura – ngo - sport

- bogactwo przyrodniczo – środowiskowe, 48% powierzchni gminy stanowią lasy, dostęp do dwóch rzek (kamienna i Świślina), tereny atrakcyjne dla mieszkalnictwa i wypoczynku;
- przewaga terenów wolnych od zanieczyszczeń przemysłowych;
- dziedzictwo kulturowe;
- dobra i różnorodna oferta kulturalna (orkiestra dęta, zespoły śpiewacze);
- dziedzictwo kulturowe związane z Gombrowiczem i walcownią;
- duża liczba działających stowarzyszeń;
- działający fundusz sołecki dla mieszkańców;
- działalność kół gospodyń wiejskich;
- nowoczesne sale gimnastyczne – Janik, gimnazjum;
- boisko sportowe „Orlik”;
- kluby sportowe „Stal”, szkolne działające kluby sportowe;
- liczne sukcesy sportowe;
- cała gmina znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu doliny Kamiennej;
- malowniczo wyglądające głębokie wąwozy i skarpy;
- posiadanie szlaków turystycznych i pieszych;

Przedsiębiorczość – rolnictwo

- posiadane zasoby naturalne (piaskowiec, glina, piasek, ropy i skały krzemowo-okrzemkowe) umożliwiające rozwój lokalnej przedsiębiorczości;
- położenie przy ośrodku subregionalnym stwarzające możliwości do powstania strefy przemysłowej;
- posiadanie wydzielonej strefy aktywności gospodarczo – przemysłowej, stwarzające możliwości do stworzenia strefy przemysłowej, nie oddziaływującej negatywnie na życie codzienne mieszkańców gminy;
- duża ilość inwestorów strategicznych zwłaszcza w tzw. części przemysłowej;

- brak w kilku miejscowościach wiat przystankowych;
- niewystarczający dostęp do szerokopasmowego internetu;
- niewystarczająca ilość rowów melioracyjnych m.in. w miejscowościach Janik, Udziów, Wymysłów;

Turystyka – rekreacja – wypoczynek – kultura – ngo- sport

- niska i słaba oferta turystyczna (brak ścieżek, bazy turystycznej, brak udostępnienia turystycznego istniejących szlaków wodnych);
- ograniczone środki finansowe dla promocji kultury
- niewykorzystanie potencjału związanego ze spuścizną Gombrowicza i walcowni w Nietulisku;
- brak centrum kultury, sali widowiskowej i sceny;
- słaba współpraca pomiędzy stowarzyszeniami i malejąca aktywność członków;
- małe zaangażowanie młodzieży w aktywność i życie społeczne;
- ograniczone środki finansowe stowarzyszeń służących jako wkład własny do projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych;
- mała promocja turystyki, działań sportowych i sportu;
- brak boiska wielofunkcyjnego, siłowni zewnętrznej;
- ograniczone środki finansowe na rozwój sportu;
- ograniczona dostępność dla mieszkańców obszarów wiejskich do infrastruktury sportowej;
- ograniczona dostępność do tras rowerowych;
- niewystarczający poziom oferty noclegowej i gastronomicznej na terenie gminy;

Przedsiębiorczość - rolnictwo

- rozdrobnienie gospodarstw rolnych na terenie gminy ograniczający szanse rozwojowe i wzrost produkcji rolnej i przetwórczej;
- ograniczona wiedza w zakresie innowacyjnych form rozwoju i produkcji rolniczej, w tym w zakresie kooperacji, ekologicznej produkcji;
- niewystarczające działania związane z promocją gminy;
- brak gruntów będących we władaniu gminy, umożliwiających powstanie strefy przemysłowej;
- brak oferty szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb lokalnej

Zdrowie – pomoc społeczna - bezpieczeństwo

- szeroki dostęp do usług podstawowej opieki medycznej (bogata oferta usług medycznych);
- kompetentna kadra zatrudniona w systemie opieki społecznej;
- pozytywna współpraca z policją, sądem, służbą zdrowia, Prokuratorem, szkołami w zakresie polityki społecznej;
- duża liczba osób i dzieci objętych opieką społeczną (dożywanie);
- prowadzenie profilaktyki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży;
- dobra dostępność do aptek;
- niski poziom hałasu na terenie gminy;

Oświata

- dobra baza dydaktyczna placówek oświatowych;
- dobra jakość nauczania i szeroka oferta edukacyjna;
- nowoczesne sale gimnastyczne – Janik, gimnazjum;
- boisko sportowe „Orlik”;
- aktywność szkolnych klubów sportowych;
- dostępność do placów zabaw dla dzieci;
- dostępność do bibliotek gminnych;
- dostępność do opieki przedszkolnej;

SZANSE

- budowa obwodnicy Ostrowca Świętokrzyskiego;
- modernizacja drogi krajowej Nr 9 i Nr 7 (Warszawa);
- utrzymujący i wzrostowy trend do osiedlania się mieszkańców na terenach wiejskich czy podmiejskich;
- rozwój energetyki opartej o OZE;
- perspektywa pozyskania środków zewnętrznych/unijnych;

- przedsiębiorczości;
- cała gmina znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu doliny Kamiennej;
- ograniczone możliwości znalezienia pracy na terenie gminy i w gminach sąsiednich;

Zdrowie – pomoc społeczna - bezpieczeństwo

- zły stan techniczno – energetyczny placówek ochrony zdrowia;
- brak w ofercie medycznej usług psychiatrycznych;
- niski poziom komputeryzacji w placówkach zdrowia;
- brak windy (bariery architektoniczne w placówce pomocy społecznej);
- stała grupa mieszkańców utrzymująca się z pomocy społecznej;
- liczna grupa mieszkańców korzystająca z pomocy społecznej – dożywanie;
- brak różnorodnych placówek działających w strukturach pomocy społecznej na terenie gminy;
- brak mieszkań socjalnych i chronionych;
- słaby monitoring na terenie gminy;
- brak placówek dla osób starszych, wymagających opieki całodobowej;
- niewystarczająca ilość rowów melioracyjnych m.in. w miejscowościach Janik, Udźców, Wymystów;

Oświata

- zły stan techniczno – energetyczny placówek oświatowych, straty energii;
- ograniczona dostępność do żłobków na terenie gminy;

ZAGROŻENIA

- częste zmiany prawodawstwa krajowego;
- zagrożenia powodziowe i występowanie suszy na terenie gminy;
- rozwój stref przemysłowych i obszarów aktywności gospodarczej w konkurencyjnych gminach – sąsiednich ;
- przejmowanie i wchłanianie terenów gminy w obręb miasta Ostrowiec;
- wzrost ruchu tranzytowego na drodze krajowej;

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

- rozwój przemysłu hutniczego i metalowego w Polsce;
 - rozwój przedsiębiorczości;
 - wzrost zainteresowania inwestorów rynkiem świętokrzyskim i lokowaniem kapitału w otoczeniu miasta Ostrowiec;
 - wzrost zainteresowania kulturą w społeczeństwie.
- kryzys gospodarczy na rynku oddziałujący na strukturę i stan lokalnych przedsiębiorstw.

CZEŚĆ II

ANALIZA STRATEGICZNA

Przejście od diagnozy do celów

strategicznych

CZYLI GDZIE CHCEMY BYĆ

11. Wizja i cele strategiczne

11.1. Wizja rozwoju Miasta i Gminy Kunów

Sformułowana WIZJA rozwoju społeczno – gospodarczego Miasta i Gminy Kunów w perspektywie okresu 2015 – 2020 (+2 lata) brzmi w postaci:

MIASTO i GMINA KUNÓW TO MIEJSCE ATRAKCYJNE DO ŻYCIA, ROZWOJU I ODPOCZYNKU

Gmina Kunów dzięki korzystnemu położeniu geograficznemu jest ważnym ośrodkiem mieszkaniowym, gospodarczym, kulturalnym i turystycznym województwa świętokrzyskiego, w szczególności w obszarze oddziaływania ośrodka subregionalnego miasta Ostrowiec Świętokrzyski. Posiada sprawny układ komunikacyjny, w pełni dostępną i niezbędną infrastrukturę publiczną służącą mieszkańcom gminy. Dynamicznie rozwija się tzw. strefa przemysłowa i przedsiębiorczość mieszkańców. Powstają nowe miejsca pracy, istnieje infrastruktura turystyczno – wypoczynkowa z zachowaniem i wykorzystaniem istniejących walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

Wizja została opracowana na podstawie analizy i aktualizacji dotychczas obowiązującej strategii rozwoju gminy, jak również odniesienia się do obecnych warunków i możliwości rozwojowych miasta i gminy Kunów. Stanowi efekt przeprowadzonego badania wśród mieszkańców i cyklu warsztatów prowadzących do formułowania kluczowych założeń i obszarów strategicznego rozwoju gminy.

Przy formułowaniu wizji rozwoju społeczno – gospodarczego Miasta i Gminy Kunów oparto się o:

- położenie geograficzne gminy, w szczególności w obszarze oddziaływania ośrodka miejskiego Ostrowca Świętokrzyskiego;
- opracowaną diagnozę społeczno – gospodarczą gminy;
- analizę SWOT, w tym zgłaszane potrzeby i problemy mieszkańców;
- walory środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.

11.2. Cele strategiczne

Cel nadrzędny

Podniesienie jakości życia i rozwój infrastruktury publicznej wpływającej na wzrost znaczenia Miasta i Gminy Kunów w obszarze zamieszkania, rozwoju i odpoczynku.

Cel główny związany jest z rozwojem i podniesieniem jakości życia obecnych i przyszłych mieszkańców Miasta i Gminy Kunów. Dotyczy rozwoju infrastruktury i usług publicznych, z których na co dzień korzystają mieszkańcy gminy.

Cel główny związany jest tworzeniem i rozwijaniem obszarów na terenie gminy wpływających na dalszy rozwój gminy, jak również tworzących możliwości do indywidualnego rozwoju mieszkańców czy poszczególnych grup interesariuszy, w szczególności w obszarze rozwoju przedsiębiorczości i lokalnego rynku pracy. Ważnym również elementem strategicznego prognozowania jest udział strefy odpoczynku, związanej z ofertą usług publicznych w głównej mierze opartych o ofertę rekreacji, sportu, turystyki, aktywności społecznej i wolontariatu. Tworząc również infrastrukturę korzystną dla rozwoju turystyki rekreacyjnej, opartej o posiadane walory przyrodnicze, zabytki czy wykorzystanie dziedzictwa kulturowego. Jest to również płaszczyzna społecznego współdziałania i angażowania się życie społeczne gminy.

Cel nadrzędny realizowany będzie poprzez cele strategiczne i bezpośrednie w trzech wyznaczonych w strategii obszarach.

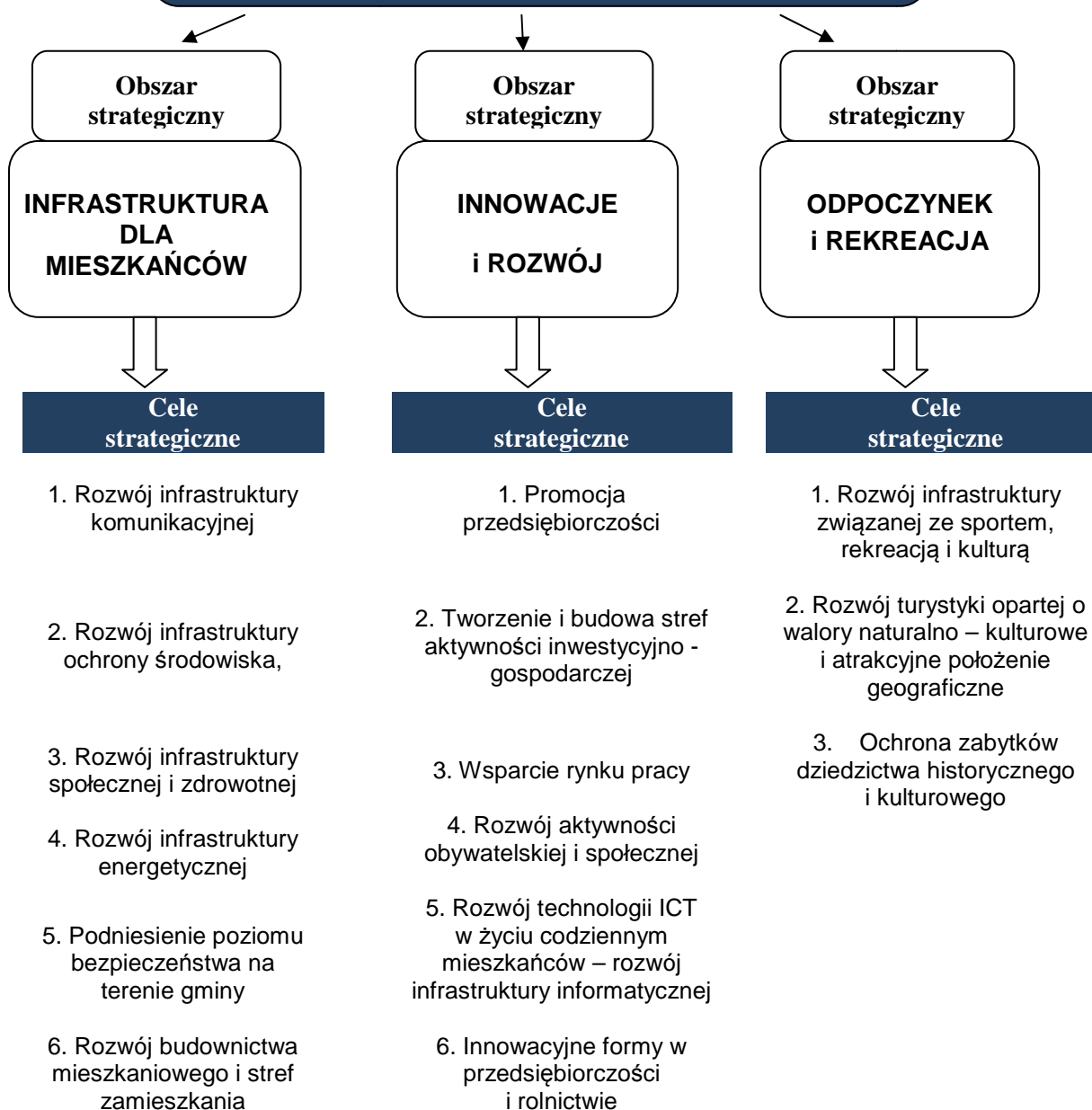
Schemat strategicznego planowania:

**WIZJA: MIASTO i GMINA KUNÓW TO MIEJSCE
ATRAKCYJNE DO ŻYCIA, ROZWOJU I ODPOCZYNKU**

Cel nadrzędny: Podniesienie jakości życia i rozwój infrastruktury publicznej wpływającej na wzrost znaczenia Miasta i Gminy Kunów w obszarze zamieszkania, rozwoju i odpoczynku.

Cele i zadania strategiczne:

OBSZAR STRATEGICZNY – INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej.

Cele bezpośrednie/operacyjne:

- 1.1 Rozwój infrastruktury drogowej na terenie gminy;
- 1.2 Podniesienie bezpieczeństwa, poprzez budowę i modernizację chodników i ciągów pieszych;
- 1.3 Budowa tras rowerowych, ścieżek rowerowych;
- 1.4 Podniesienie komunikacji pomiędzy najbardziej oddalonymi miejscowościami na terenie gminy;
- 1.5 Rozwój komunikacji gminy z pozostałymi miejscowościami powiatu, województwa i kraju.

Cel strategiczny 2. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska.

- 2.1 Rozwój infrastruktury wodociągowej;
- 2.2 Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej;
- 2.3 Ochrona powietrza, ograniczenie emisji spalin.

Cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej.

- 3.1 Podniesienie jakości i zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych;
- 3.2 Rozwój infrastruktury i usług pomocy społecznej;
- 3.3 Rewitalizacja przestrzeni publicznej.

Cel strategiczny 4. Rozwój infrastruktury energetycznej

- 4.1 Termomodernizacja budownictwa użyteczności publicznej;
- 4.2 Wzrost wykorzystania instalacji OZE do produkcji energii na terenie gminy;
- 4.3 Wzrost świadomości w zakresie gospodarki niskoemisyjnej;
- 4.4 Ograniczenie zużycia energii i wzrost wykorzystania instalacji OZE w budownictwie jednorodzinnych mieszkaniowym, instytucji publicznych i przedsiębiorstw.

Cel strategiczny 5. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa na terenie gminy.

- 5.1 Rozwój i modernizacja oświetlenia publicznego;
- 5.2 Przeciwdziałanie zagrożeniom z tytułu pożarów i powodzi.
- 5.3 Adaptacja do zmian klimatu.

Cel strategiczny 6. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i stref zamieszkania.

- 6.1 Rozwój i tworzenie nowych stref zamieszkania;
- 6.2 Rozwój budownictwa jednorodzinnego i wielorodzinnego na terenie gminy.

OBSZAR STRATEGICZNY – INNOWACJE I ROZWÓJ

Cel strategiczny 1. Promocja przedsiębiorczości.

- 1.1 Wspieranie powstawania nowych firm na terenie gminy;
- 1.2 Promocja i wspieranie aktywności gospodarczej działających przedsiębiorstw;
- 1.3 Rozwój infrastruktury publicznej służącej rozwojowi przedsiębiorczości.

Cel strategiczny 2. Tworzenie i budowa stref aktywności inwestycyjno – gospodarczej.

- 2.1 Rozwój i budowa terenów inwestycyjnych;
- 2.2 Tworzenie i rozwój nowych obszarów działania gospodarczego;
- 2.3 Budowa platformy wymiany doświadczeń i współpracy w obszarze działania gminy.

Cel strategiczny 3. Wsparcie rynku pracy

- 3.1 Rozwój ekonomii społecznej;
- 3.2 Wspieranie i przeciwdziałanie bezrobociu na terenie gminy;

3.3 Tworzenie partnerstw i porozumień w zakresie ograniczania poziomu bezrobocia.

Cel strategiczny 4. Rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej.

- 4.1 Wspieranie aktywności społecznej i wolontariatu na terenie gminy;
- 4.2 Wsparcie istniejących podmiotów społecznych;
- 4.3 Budowa porozumień i wspieranie projektów partnerskich w obszarze aktywności obywatelskiej i społecznej.

Cel strategiczny 5. Rozwój technologii ICT w życiu codziennym mieszkańców – rozwój infrastruktury informatycznej.

- 5.1 Rozwój i zwiększenie dostępności do infrastruktury Internetu szerokopasmowego;
- 5.2 Rozwój usług opartych o technologie ICT, e-usługi, e-administracja;
- 5.3 Wzrost wykorzystania technologii ICT w życiu codziennym;
- 5.4 Podniesienie wiedzy i umiejętności mieszkańców w zakresie korzystania z technologii ICT.

Cel strategiczny 6. Innowacyjne formy w przedsiębiorczości i rolnictwie.

- 6.1 Promocja przedsiębiorczości opartej o innowacyjne rozwiązania;
- 6.2 Rozwój inwestycji w produkcję energii w oparciu o OZE;
- 6.3 Promocja nowoczesnych form współpracy i rodzaju działań w rolnictwie.

OBSZAR STRATEGICZNY – ODPOCZYNEK I REKREACJA

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury związanej ze sportem, rekreacją i kulturą.

- 1.1 Rozwój infrastruktury sportowej w ramach systemu oświaty i rozwoju kultury fizycznej i sportu wśród mieszkańców gminy;
- 1.2 Wspieranie rozwoju infrastruktury sportowej dedykowanej klubom i organizacjom sportowym;
- 1.3 Wspieranie w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych przez podmioty sportowe z terenu gminy;
- 1.4 Rozwój infrastruktury i usług związanych z kulturą;
- 1.5 Rozwój infrastruktury bibliotek;
- 1.6 Rozwój ścieżek rowerowych i miejsc rekreacji;
- 1.7 Rozwój i promocja turystyki weekendowej;
- 1.8 Rozwój wydarzeń w obszarze działań sportowych i kulturalnych na terenie gminy.

Cel strategiczny 2. Rozwój turystyki opartej o walory naturalno – kulturowe i atrakcyjne położenie geograficzne.

- 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej;
- 2.2 Budowa ścieżek rowerowych;
- 2.3 Promocja gminy i turystyki;
- 2.4 Nawiązywanie partnerstw.

Cel strategiczny 3. Ochrona zabytków dziedzictwa historycznego i kulturowego.

- 3.1 Zabezpieczanie zabytków przed degradacją;
- 3.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego;
- 3.3 Wykorzystanie zabytków dziedzictwa kulturowego na potrzeby rozwoju turystyki.

Przedstawione cele wzajemnie się przenikają i uzupełniają, będą ze sobą powiązane.

11.3. Kierunki działań

Uszczegółowieniem celów są konkretnie zdefiniowane rodzaje projektów, planowane do wykonania w okresie 2014 – 2020 z perspektywą realizacji do roku 2022. Rodzaje działań zostały przyporządkowane do wcześniej zdefiniowanych obszarów i celów.

W załączniku Nr 5 znajduje się szczegółowo rozpisane fiszki projektowe dla poszczególnych przedsięwzięć.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

I.p.	Tytuł projektu/przedsięwzięcia	Wariant realizacji	Realizator	Źródło finansowania	Obszar strategiczny	Cel
1.	Rozbudowa drogi gminnej Wymysłów - Boksycka	Podstawowy	Miasto i Gmina Kunów	PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 1	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr1
2.	Budowa/przebudowa dróg gminnych w Kunowie (ul. Prosta, Górna, Fabryczna, Ogrodowa, Partyzantów i inne)	Podstawowy	Miasto i Gmina Kunów	PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 1	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr1
3.	Przebudowa/rozbudowa dróg gminnych w gm. Kunów (Karczma Miłkowska, kol. Inwalidzka, Janik, Doły Biskupie, Biechów i inne)	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 1	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr1
4.	Budowa chodników dla pieszych, ścieżki rowerowej Rudka - Kunów	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 3.4 Strategia niskoemisyjna, wsparcie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej (w zakresie ścieżki rowerowej) Działanie 7.2 Rozwój potencjału endogenicznego jako element strategii terytorialnej dla określonych obszarów (ścieżki i trasy rowerowe – turystyczne)	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr1
5.	Budowa/przebudowa drogi gminnej ul. Fabryczna i ul. Łżecka.	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 1	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr1
6.	Rozbudowa i modernizacja kładki dla pieszych nad rzeką Kamienną łączącej obie strony Kunowa.	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 1	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr1

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

7.	Rozbudowa drogi powiatowej 0657 T Kunów – Janik – Ostrowiec Św. wraz z odwodnieniem i przebudową oświetlenia ulicznego.	Fakultatywny	Powiat Ostrowiecki - Miasto i Gmina Kunów	Środki własne	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr1
8.	Rozbudowa drogi powiatowej 0656 T Kunów – Strupice – Boksycy wraz z odwodnieniem i przebudową oświetlenia ulicznego.	Podstawowy	Powiat Ostrowiecki - Miasto i Gmina Kunów	Środki własne	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr1
9.	Nakładka drogi powiatowej 0667 T Kunów – Bukowie - Chocimów	Fakultatywny	Powiat Ostrowiecki - Miasto i Gmina Kunów	Środki własne	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr1
10.	Przebudowa drogi gminnej Wymysłów – Kolonia Miłkowska	Podstawowy	Miasto i Gmina Kunów	PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 1	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr1
11.	Przebudowa dróg gminnych – odcinek w Kolonii Inwalidzkiej	Podstawowy	Miasto i Gmina Kunów	PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 1	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr1
12.	Modernizacja i przebudowa oczyszczalni ścieków w Kunowie.	Podstawowy	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 2
13.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Janik i Kunów	Podstawowy	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa PROW (dla inwestycji poza KPOŚK) Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 1	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 2
14.	Przebudowa stacji wodociągowej w Biechowie wraz z awaryjnym odwiertem	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 2

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

15.	Przebudowa/modernizacja stacji wodociągowych w Boksycce i Dołach Biskupich	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 2
16.	Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków – przydomowe oczyszczalnie	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów/mieszkańcy	RPO WŚ Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 2
17.	Budowa kanalizacji Doły Biskupie w Nietulisko Górne – etap III	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 2
18.	Remont budynku świetlicy wiejskiej wraz z przebudową i adaptacją części pomieszczeń na potrzeby mieszkań socjalnych	Podstawowy	Miasto i Gmina Kunów/Ośrodek Pomocy Społecznej	RPO WŚ Działanie 7.3 Infrastruktura zdrowotna i społeczna Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 3
19.	Projekt partnerski - Włączenie społeczne i walka z ubóstwem	Fakultatywny	Ośrodek Pomocy Społecznej	n.d.	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 3
20.	Projekt partnerski - Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych	Fakultatywny	Ośrodek Pomocy Społecznej	n.d.	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 3
21.	Termomodernizacja obiektów oświatowych i użyteczności publicznej w gminie Kunów	Podstawowy	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 3.3 Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym.	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 4
22.	Panele fotowoltaiczne – projekt dla mieszkańców	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów/mieszkańcy	RPO WŚ Działanie 3.1 Wytwarzanie i dystrybucja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 4
23.	Wymiana pieców węglowych na urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii.	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 3.4 Strategia niskoemisyjna, wsparcie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej Działanie 3.2 Efektywność	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 4

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

				energetyczna i odnawialne źródła energii w przedsiębiorstwach		
24.	Modernizacja oświetlenia ulicznego (600 punktów świetlnych)	Podstawowy	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 3.4 Strategia niskoemisyjna, wsparcie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 4 i 5
25.	Zakup samochodów strażackich dla jednostki Bukowie, Nietulisko Małe	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów/Ochotnicza Straż Pożarna	RPO WŚ Działanie 4.1 Przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych oraz usuwanie ich skutków	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 5
26.	Budowa zbiornika retencyjnego Bukowska Góra	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 4.1 Przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych oraz usuwanie ich skutków	INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW	Cel nr 5
27.	Rewitalizacja zdegradowanych terenów AGROMET – przemysłowych po byłej Fabryce Maszyn Rolniczych w Kunowie	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich Działanie 2.2 Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych	INNOWACJE i ROZWÓJ	Cel nr 1 i 2
28.	Agroturystyka	Fakultatywny	Mieszkańcy/przedsiębiorcy/rolnicy	LGD Leader	INNOWACJE i ROZWÓJ	Cel nr 1
29.	Dolina Węgierki – serwis i wypożyczalnia sprzętu turystycznego	Fakultatywny	Mieszkańcy/przedsiębiorcy/rolnicy	LGD Leader	INNOWACJE i ROZWÓJ	Cel nr 1, cel nr 2 i nr 3
30.	Świetlica wiejska w Małym Jodle	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	LGD Leader PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 3	INNOWACJE i ROZWÓJ	Cel nr 4
31.	Komputeryzacja przychodni Zakup unitu dentystycznego Zakup urządzeń do pracowni	Fakultatywny	Ośrodek Zdrowia w Kunowie	RPO WŚ Działanie 7.1 Rozwój e-społeczeństwa	INNOWACJE i ROZWÓJ	Cel nr 5

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

	rehabilitacji			Działanie 7.3 Infrastruktura zdrowotna i społeczna (jedynie w zakresie wyszczególnionych chorób)		
32.	e-świętokrzyski „Rozbudowa Infrastruktury JST” Budowa Systemu Informacji Przestrzennej	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 7.1 Rozwój e-społeczeństwa	INNOWACJE i ROZWÓJ	Cel nr 5
33.	e-świętokrzyski „Internet szerokopasmowy”	Fakultatywny	Firmy telekomunikacyjne	RPO WŚ Działanie 7.1 Rozwój e-społeczeństwa	INNOWACJE i ROZWÓJ	Cel nr 5
34.	e-urząd (spotkania i podatki)	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 7.1 Rozwój e-społeczeństwa	INNOWACJE i ROZWÓJ	Cel nr 5
35.	Szkolenia dziedzinowe z wykorzystaniem metody biofeedback	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działania EFS	INNOWACJE i ROZWÓJ	Cel nr 5
36.	e-szkoła	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów/placówki oświatowe	RPO WŚ Działanie 7.1 Rozwój e-społeczeństwa	INNOWACJE i ROZWÓJ	Cel nr 5
37.	Rewitalizacja „Spichlerza w Kunowie” i nadanie mu nowej funkcji społeczno - kulturalnej	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich Działanie 4.4 Zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 3	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1 i nr 2
38.	Zakup instrumentów muzycznych dla kapeli „Kunowianie”	Fakultatywny	Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Kunowie	LGD Leader	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

39.	Ścieżka edukacyjna w przedłużeniu ul. Strumyk w stronę zachodnią	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów/mieszkańcy	LGD Leader	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 2 i nr 1
40.	Zagospodarowanie terenu jako miejsca rekreacji, wypoczynku i sportu w miejscowości Miłkowska Karczma.	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 7.2 Rozwój potencjału endogenicznego jako element strategii terytorialnej dla określonych obszarów (ścieżki i trasy rowerowe – turystyczne) PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 3	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1 i 2
41.	Chocimowskie Centrum Wiedzy o Regionie	Fakultatywny	Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Kunowie	LGD Leader	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1
42.	Chocimowski, podworski park miejscem rekreacji i wypoczynku	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	LGD Leader PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 3 RPO WŚ Działanie 7.2 Rozwój potencjału endogenicznego jako element strategii terytorialnej dla określonych obszarów (ścieżki i trasy rowerowe – turystyczne)	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1 i 2
43.	Lessowe wąwozy – szansą rozwoju turystyki w Gminie Kunów	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	LGD Leader PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 3 RPO WŚ Działanie 7.2 Rozwój potencjału	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 2

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 – 2020

				endogenicznego jako element strategii terytorialnej dla określonych obszarów (ścieżki i trasy rowerowe – turystyczne)		
44.	Świetlica wiejska w Małym Jodle	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	LGD Leader PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 3	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1
45.	Prawęcka Stacja	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	LGD Leader PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 3	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1 i 2
46.	Scena na wyspie	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów/mieszkańcy	LGD Leader PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 3	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1 i 2
47.	Scena przy skarpie na tylnej ścianie spichlerza	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów/mieszkańcy	LGD Leader PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 3	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1 i 2
48.	Siłownia na powietrzu – obok placu zabaw przy ul. Łaski	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów/mieszkańcy	LGD Leader PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 3	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1 i 2
49.	Uzupełnienie elementów placu zabaw przy ul. Łaski w urządzenia linowe	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów/mieszkańcy/ przedsiębiorcy	LGD Leader PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1 i 2

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KUNÓW na lata 2015 - 2020

				wiejskich Poddziałanie 3		
50.	Ścieżka spacerowa z siedziskami wzdłuż rzeki Kamiennej (obok remizy)	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów/mieszkańcy	LGD Leader	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1 i 2
51.	Rewitalizacja „Parku Fabrycznego” w Nietulisku Dużym	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów	RPO WŚ Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich Działanie 4.4 Zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 3	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 1
52.	Ratujemy zabytkowe kapliczki Ziemi Kunowskiej	Fakultatywny	Miasto i Gmina Kunów/mieszkańcy	LGD Leader PROW Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich Poddziałanie 2	ODPOCZYNEK I REKREACJA	Cel nr 3

11. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania przyjętej strategii będzie Budżet Miasta i Gminy Kunów, a także środki zewnętrzne w postaci dotacji i środków własnych podmiotów i grup interesariuszy zainteresowanych realizacją niniejszej strategii.

W zakresie finansowania opartego o dotacje unijne kluczowym źródłem finansowania będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. W Kierunkach działań szczegółowo przedstawiono proponowane źródła finansowania ze środków zewnętrznych.

Plan finansowy doprecyzowany szczegółowo zostanie na etapie formułowania szczegółowego projektów i zakresu rzeczowo – finansowego poszczególnych przedsięwzięć.

12. MONITORING WDRAŻANIA STRATEGII

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kunów na lata 2015 – 2020 monitorowania będzie w okresach rocznych na podstawie przyjętych wskaźników i narzędzi monitorowania.

W ramach przygotowanej strategii rekomendowane jest wykonywanie tzw. raportów z wdrażania strategii w postaci „Raportu z realizacji działań” i „Raportu wdrożeniowego” .

1) Raport wdrożeniowy wykonywany będzie w odstępach 2 – letnich i na zakończenie wdrażania strategii. Obejmować będzie weryfikację realizacji strategii i założonych celów na podstawie analizy i weryfikacji według poniżej zmieszczonych wskaźników.

2) Raport z realizacji działań opracowywany w okresach rocznych, obejmujący analizę i zakres wykonania na moment weryfikacji zakresu zaplanowanych działań i przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach niniejszej strategii. Raport z realizacji działań ograniczał będzie się jedynie do analizy wskaźników produktowych, obejmujących analizę stanu wykonania i realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.

Raporty składane będą na ręce Burmistrza Miasta i Gminy Kunów do końca I kwartału za rok poprzedzający okres monitorowania.

Rekomendowane terminy raportowania:

„Raport z realizacji działań”	2017
	2018
	2019
	2020
	2021
	2022
„Raport wdrożeniowy”	2017
	2019
	2021

Wskaźniki celu nadrzędnego do Raportu wdrożeniowego:

I.p.	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary
1.	Zmiana liczby ludności. Wskaźnik wyliczony i zestawiony względem gmin sąsiednich z terenu powiatu ostrowickiego.	%
2.	Udział liczby ludności w liczbie mieszkańców gmin sąsiednich	%
3.	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON	Szt.
4.	Udział podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON do sumy podmiotów z terenu gmin sąsiednich	%
5.	Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych	Szt.

Wskaźniki dla obszaru strategicznego Infrastruktura dla mieszkańców :

I.p.	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary
1.	Długość zmodernizowanych i wybudowanych dróg, chodników, tras i ścieżek rowerowych	km
2.	Udział mieszkańców korzystających z infrastruktury kanalizacyjnej	%
3.	Udział mieszkańców korzystających z infrastruktury wodociągowej	%
4.	Liczba osób pobierających świadczenia socjalne	Szt.
5.	Oszczędność zużycia energii w budownictwie użyteczności publicznej	MWh/rok
6.	Wartość energii wytworzonej w oparciu o instalacje OZE w budownictwie użyteczności publicznej	MWh/rok
7.	Liczba zmodernizowanych i zamontowanych opraw oświetleniowych	Szt.
8.	Liczba nowych budynków mieszkalnych na terenie gminy	Szt.

Wskaźniki dla obszaru strategicznego Innowacje i rozwój :

I.p.	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary
1.	Liczba powstałych nowych firm	Szt.
2.	Powierzchnia terenów inwestycyjnych	ha
3.	Poziom bezrobocia na terenie gminy	%
4.	Liczba wdrożonych i funkcjonujących e-usług w sektorze usług publicznych	Szt.

Wskaźniki dla obszaru strategicznego Odpoczynek i rekreacja :

I.p.	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary
1.	Liczba obiektów sportowych na terenie gminy	Szt.
2.	Liczba działających bibliotek	Szt.
3.	Liczba klubów sportowych	Szt.
4.	Liczba aktywnie działających organizacji pozarządowych i fundacji na terenie gminy	Szt.
5.	Liczba wydarzeń kulturalnych	Szt.
6.	Długość ścieżek rowerowych	km
7.	Liczba zabytków na terenie gminy	Szt.

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Proces budowania i realizacji strategii.....	11
Rysunek 2. Lokalizacja Gminy	14
Rysunek 3. Udział powierzchni gruntów wg. wykorzystania.....	15
Rysunek 4. grunty zabudowane i zurbanizowane wg. przeznaczenia.....	16
Rysunek 5. Ludność wg płci i wieku w Gminie Kunów w 2013 r.	18
Rysunek 6. Liczba dróg gminnych wg stanu nawierzchni na terenie gminy Kunów	26
Rysunek 7. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w Gminie Kunów	29
Rysunek 8. Zużycie wody w gminie	29
Rysunek 9. Korzystający z kanalizacji sanitarnej w % ogółu ludności Gminy Kunów	31
Rysunek 10. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kunów	31
Rysunek 11. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ	32
Rysunek 12. Ludność korzystająca z oczyszczalni	33
Rysunek 13. Ludność korzystająca z oczyszczalni wg lokalizacji	34
Rysunek 14. Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu	34
Rysunek 15. Czynne przyłącza gazowe.....	36
Rysunek 16. Długość czynnej sieci gazowej na terenie gminy	36
Rysunek 17. Odbiorcy gazu	37
Rysunek 18. Zużycie gazu na terenie gminy.....	37
Rysunek 19. Liczba odbieranych odpadów w Gminie Kunów	40
Rysunek 20. Odbiorcy energii na niskim napięciu w Gminie Kunów.....	42
Rysunek 21. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym.....	48
Rysunek 22. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w okresie 2005 - 2014.....	49
Rysunek 23. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru na 1000 mieszkańców	50
Rysunek 24. Kaplica Św. Katarzyny	69
Rysunek 25. Walcownia w Nietulisku Dużym – układ przestrzenny	69
Rysunek 26. Pozostałości hali walcowniczej	70
Rysunek 27. Dawna fabryka tektury "Witulini".....	70
Rysunek 28. Widok kościoła p.w. św. Władysława od południowego – wschodu	71
Rysunek 29. Dwór Popielów z 1868 roku (od pocz. XX w. Ośniatowskich) – elewacja frontowa.....	71
Rysunek 30. Gmina Kunów na tle powiatu i województwa	84

SPIS TABEL:

Tabela 1. Liczba ludności na tle gmin sąsiednich	17
Tabela 2. Ludność wg wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym - udział %	19
Tabela 3. LUDNOŚĆ WG WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM - liczba	19
Tabela 4. Poziom bezrobocia	20
Tabela 5. Stopa bezrobocia	20
Tabela 6. Dane demograficzne	20
Tabela 7. Saldo migracji	21
Tabela 8. Wpisy do rejestru stowarzyszeń	22
Tabela 9. Drogi powiatowe na terenie gminy	24
Tabela 10. Drogi Gminne	25
Tabela 11. Kryterium oceny jakości dróg	27
Tabela 12. Korzystający z wodociągów w % ogółu ludności	28
Tabela 13. Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na tle powiatu	32
Tabela 14. Ludność korzystająca z oczyszczalni na tle powiatu	33
Tabela 15. Ludność korzystająca z sieci gazowej	35
Tabela 16. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności	35
Tabela 17. Dostęp do szerokopasmowego Internetu na terenie Gminy Kunów w 2014 r.	38
Tabela 18. Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku ogółem na 1 mieszkańca	40
Tabela 19. Zużycie energii elektrycznej	42
Tabela 20. Energia elektryczna w miastach w przeliczeniu na 1 mieszkańca	43
Tabela 21. Energia elektryczna w przeliczeniu na 1 odbiorcę/gospodarstwo domowe	43
Tabela 22. Klasyfikacja podmiotów wg klas wielkości w Gminie Kunów	47
Tabela 23. Podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON	48
Tabela 24. Podmioty wpisane do rejestru REGON na tle powiatu	49
Tabela 25. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według grup rodzajów działalności PKD 2007	50
Tabela 26. Porównanie liczby podmiotów na 1000 mieszkańców powiatów ościennych	51
Tabela 27. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Kunów zarejestrowane w rejestrze REGON według sekcji	52
Tabela 28. Potencjalne tereny inwestycyjne na terenie gminy	53
Tabela 29. Wykaz placówek oświatowych	55
Tabela 30. Sieć edukacyjna	56
Tabela 31. Liczba dzieci ogółem i dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym	57
Tabela 32. Liczba uczniów w 1 klasie w roku szkolnym 2013/2014 i 2014/2015	58
Tabela 33. Liczba szkół podstawowych, oddziałów i uczniów szkół podstawowych Gminie Kunów	58
Tabela 34. Liczba gimnazjów, oddziałów i uczniów gimnazjów w Gminie Kunów	58
Tabela 35. Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych i gimnazjach	58
Tabela 36. Podstawowa opieka zdrowotna – porady ogółem	61
Tabela 37. Liczba ludności przypadająca na jedną aptekę ogólnodostępną	61
Tabela 38. Wykaz OSP na terenie gminy	62
Tabela 39. Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	64
Tabela 40. Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej	64
Tabela 41. Pomniki przyrody znajdujące się na terenie Gminy Kunów	68
Tabela 42. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych woj. świętokrzyskiego z terenu Gminy Kunów	72
Tabela 43. Baza turystyczna na terenie Miasta i Gminy Kunów	73

ZAŁĄCZNIK NR 1

**Lista osób zaangażowanych w budowanie Strategii
Rozwoju Miasta i Gminy Kunów**

ZAŁĄCZNIK NR 2
Przykłady ankiet

ZAŁĄCZNIK NR 3

**Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kunów
za lata 2011 – 2014**

ZAŁĄCZNIK NR 4
ANKIETA – BADANIE POTRZEB I PROBLEMÓW MIESZKAŃCÓW W
RAMACH OPRACOWYWANEJ STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO
MIASTA I GMINY KUNÓW

**ZAŁĄCZNIK NR 5
KIERUNKI DZIAŁAŃ – FISZKI PROJEKTOWE**

**ZAŁĄCZNIK NR 6
INWESTYCJE I PROJEKTY ZREALIZOWANE NA TERENIE GMINY w
OKRESIE 2010 - 2014**